

SAFE CITY POLICY PROTOTYPE

POLICY PROTOTYPE &
RECOMMENDATION

ต้นแบบนโยบาย
เมืองปลอดภัย
ของประเทศไทย

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
ร่วมกับ
มูลนิธิสถาบันอนาคตไทยศึกษา

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัย
และนวัตกรรมแห่งชาติ

สถาบันอนาคตไทยศึกษา
THAILAND FUTURE
FOUNDATION

คำนำ

ตามที่ The Economist Intelligence Unit ได้รายงาน Safe Cities Index 2019 ซึ่งสำรวจและจัดอันดับเมืองต่าง ๆ 60 เมือง จากทุกทวีปทั่วโลก ผ่าน 57 ตัวชี้วัดครอบคลุมความมั่นคง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความมั่นคงด้านดิจิทัล (Digital Security) 2) ความมั่นคงด้านสุขภาพ (Health Security) 3) ความมั่นคงด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure Security) และ 4) ความมั่นคงส่วนบุคคล (Personal Security) สำหรับประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร) ได้รับการจัดอันดับความมั่นคงด้านดิจิทัล อยู่ในอันดับ 40 ความมั่นคงด้านสุขภาพ อยู่ในอันดับ 45 ความมั่นคงด้านโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ในอันดับ 48 ความมั่นคงส่วนบุคคล อยู่ในอันดับ 52 และในภาพรวมทั้ง 4 ด้านประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร) อยู่ในอันดับ 47 จาก 60 เมืองทั่วโลก

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) มีภารกิจสำคัญในการเสนอความเห็นต่อสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนด้านการอุดมศึกษา และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนอื่น รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลเล็งเห็นถึงความสำคัญของการกำหนดนโยบายสาธารณะและการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมให้เกิดการสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยและนวัตกรรม โดยภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อพัฒนาเมืองปลอดภัยของประเทศไทยให้เกิดผลอย่าง

เป็นรูปธรรม โดยใช้กลไก Thailand Higher Education and Innovation Policy Accelerator (THIPA) ซึ่งเป็นกลไกในการพัฒนานโยบายและข้อริเริ่มใหม่ (Policy Formulation) ทำให้นโยบายเกิดผล (Legitimization) และนำไปสู่การขับเคลื่อนได้อย่างรวดเร็วและเป็นกลไกในการจัดทำต้นแบบนโยบาย (Policy Prototype) แบบมีส่วนร่วม รวมถึงการสร้างเครื่องมือใหม่ ๆ เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน

สอวช. ร่วมกับ มูลนิธิสถาบันอนาคตไทยศึกษา (Thailand Future Foundation : TFF) ดำเนินการจัดทำโครงการต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัยของประเทศไทย และได้รับความร่วมมือจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ในการพัฒนาต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัยที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย โดยนำกระบวนการ Design thinking เข้ามาเป็นเครื่องมือในการพัฒนานโยบายบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วม (Co-Creation) ตลอดจนออกแบบนโยบายบนพื้นฐานของข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based Policy) โดยรวมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ผสานกับนวัตกรรม ความสร้างสรรค์ ส่งต่อนโยบายเพื่อขับเคลื่อนนโยบายที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

**สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
ร่วมกับ
มูลนิธิสถาบันอนาคตไทยศึกษา
ตุลาคม 2563**

บทสรุปผู้บริหาร

The Economist Intelligence Unit ได้รายงาน Safe Cities Index 2019 ซึ่งสำรวจและจัดอันดับเมืองต่าง ๆ 60 เมือง จากทุกทวีปทั่วโลก ผ่าน 57 ตัวชี้วัด ครอบคลุมความมั่นคง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความมั่นคงด้านดิจิทัล (Digital Security) 2) ความมั่นคงด้านสุขภาพ (Health Security) 3) ความมั่นคงด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure Security) และ 4) ความมั่นคงส่วนบุคคล (Personal Security) สำหรับประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร) ได้รับการจัดอันดับความมั่นคงด้านดิจิทัล อยู่ในอันดับ 40 ความมั่นคงด้านสุขภาพ อยู่ในอันดับ 45 ความมั่นคงด้านโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ในอันดับ 48 ความมั่นคงส่วนบุคคล อยู่ในอันดับ 52 และในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร) อยู่ในอันดับ 47 จาก 60 เมืองทั่วโลก ซึ่งถือว่าอยู่ในอันดับต่ำเมื่อเทียบกับเมืองใหญ่ที่นำมาจัดอันดับ แสดงถึงยังมีความไม่ปลอดภัยในเมืองสูง เป็นเหตุผลสำคัญของการจะต้องร่วมกันคิดค้น พัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายเมืองปลอดภัยให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) มูลนิธิสถาบันอนาคตไทยศึกษา (ทีเอฟเอฟ) ดำเนินการจัดทำโครงการต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัยของประเทศไทย และได้รับความร่วมมือจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ในการพัฒนาต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัยที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย ในรูปแบบของห้องปฏิบัติการนโยบาย หรือ Policy Lab ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มสำหรับการกำหนดนโยบายอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมของประเทศ โดย Policy Lab เป็นกลไกที่มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบนวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy Innovation) หมายถึง การสร้างนโยบายใหม่ ๆ ที่ตอบโจทย์ประชาชนอย่างแท้จริง โดยนำกระบวนการคิดเชิงออกแบบ Design Thinking เข้ามาเป็นเครื่องมือในการพัฒนานโยบายบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วม (Co-Creation)

การจัดทำต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัย ใช้กระบวนการ Double Diamond Model เป็นหลัก ได้แก่ 1) Discover ค้นหาและวินิจฉัยโจทย์เชิงนโยบาย 2) Define ทำความเข้าใจประชาชนอย่างลึกซึ้ง 3) Develop สร้างสรรค์ไอเดียใหม่ และ 4) Deliver สร้างต้นแบบนวัตกรรมเชิงนโยบายและทดสอบกับประชาชนและสื่อสารนโยบาย

ในการทบทวนและสรุปประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเมืองปลอดภัยนั้น ได้นำการวิเคราะห์ภาพอนาคต (Strategic Foresight) มาช่วยการวิเคราะห์ภาพเมืองปลอดภัยของประเทศในอนาคต โดยตั้งโจทย์สำหรับการวิเคราะห์ภาพอนาคต คือ “อนาคตเมืองปลอดภัยในบริบท Covid-19 และ Post Covid-19” และได้ร่วมกันสร้างฉากทัศน์ (Scenario) 4 ฉากทัศน์ ได้แก่ ฉากทัศน์ที่ 1 เอไอ ซิตี้ (AI City) ฉากทัศน์ที่ 2 ดงโจร (Crime City) ฉากทัศน์ที่ 3 เมืองที่คนตกท่อ (Unsafe City) ฉากทัศน์ที่ 4 ชิลบุรี (Chill City)

นอกจากนี้ ได้ทำการวิเคราะห์ถึง “เมือง” ว่าประกอบด้วยบุคคลใดบ้างที่จะเป็นตัวแทนหลัก ๆ ของเมือง โดยได้สรุปบุคลิกลักษณะของกลุ่มบุคคล (Persona) ออกเป็น 10 กลุ่ม คือ 1) วัยรุ่น 2) มนุษย์เงินเดือน 3) คนต่างจังหวัดเข้ามาทำงานในเมือง 4) ตำรวจ 5) ผู้สูงอายุ 6) นักท่องเที่ยว 7) แรงงานต่างด้าว 8) คนไร้บ้าน คนเร่ร่อน 9) คนทำงานกลางคืน และ 10) นักธุรกิจ

การจัดทำต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัย โดยได้เปลี่ยน 'ความคิด' และ 'ไอเดีย' เป็นต้นแบบนโยบายจำนวน 4 ต้นแบบ คือ 1) ต้นแบบนโยบายการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะเพื่อสร้างเมืองปลอดภัย (Smart Technology for Safe City) 2) ต้นแบบนโยบายการสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อดูแลความปลอดภัย (Community Engagement) 3) ต้นแบบนโยบายการพัฒนาสถานีตำรวจแห่งอนาคต (Future of Police Station) และ 4) ต้นแบบนโยบายการปลูกฝังทักษะด้านความปลอดภัยให้กับประชาชน (Safety Literacy)

สารบัญ

คำนำ	2
บทสรุปผู้บริหาร	3
บทที่ 1 ดัชนีชี้วัดเมืองปลอดภัย	6
1.1 ดัชนีชี้วัดเมืองปลอดภัย (Safe City Index)	6
1.2 สถานการณ์ความไม่ปลอดภัยในเมือง	7
บทที่ 2 กรอบแนวคิดของห้องปฏิบัติการนโยบาย	10
2.1 กลไกในการยกระดับขีดความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง	11
2.2 Mindset ที่สำคัญสำหรับกระบวนการออกแบบนโยบาย	16
2.3 กระบวนการ Double Diamond Model	16
บทที่ 3 กระบวนการ Policy Accelerator สำหรับการจัดทำต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัย	20
3.1 การเปิดตัวโครงการ (Kick off) การจัดทำต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัย	21
3.2 การวิเคราะห์ภาพอนาคต (Strategic Foresight)	23
3.3 ค้นหาและวินิจฉัยโจทย์เชิงนโยบาย (Discover) และการสร้างแผนที่ระบบเมืองปลอดภัย (System Map)	29
3.4 การทำความเข้าใจประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง	31
3.5 กระบวนการสร้างสรรค์ไอเดียใหม่	41
3.6 กิจกรรมวันแฮกเดย์ (Hack Day)	48
3.7 วันจัดทำต้นแบบ (Prototyping Day)	53
บทที่ 4 ต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัย	57
4.1 ต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัย	57
บทที่ 5 ประเด็นเชิงยุทธศาสตร์และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	66
5.1 การวิเคราะห์ข้อดี-ข้อเสีย แต่ละเครื่องมือที่ใช้	66
5.2 ประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ในการจัดทำต้นแบบเมืองปลอดภัย	67
5.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการจัดทำ Policy Accelerator ในอนาคต	68

PART I

INTRODUCTION

บทที่ 1

ดัชนีชี้วัดเมืองปลอดภัย

1.1 ดัชนีชี้วัดเมืองปลอดภัย (Safe City Index)

NEC ร่วมกับ The Economist Intelligence Unit จัดทำตัวชี้วัดเมืองปลอดภัยระดับนานาชาติ ซึ่งดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ 2558 โดยในปี 2562 กรุงเทพมหานคร อยู่ในอันดับ 47 จาก 60 เมืองทั่วโลก ซึ่งถือว่าอยู่ในอันดับต่ำเมื่อเทียบกับเมืองใหญ่ที่นำมาจัดอันดับ โดยเมืองปลอดภัยอันดับ 1 คือ โตเกียว รองลงมาคือ สิงคโปร์ โอซาก้า อัมสเตอร์ดัม ซิดนีย์ ไตรอนโต วอชิงตันดีซี โคเปนเฮเกน โซล และ เมลเบิร์น ตามลำดับ

สำหรับการวัดความปลอดภัยของเมือง ได้ใช้ตัวชี้วัดใน 4 มิติ คือ ความมั่นคงทางดิจิทัล (Digital Security)

ความมั่นคงทางโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure Security) ความมั่นคงด้านสุขภาพ (Health Security) และความมั่นคงส่วนบุคคล (Personal Security) ซึ่งด้านที่กรุงเทพมหานคร มีอันดับต่ำที่สุด คือ ความมั่นคงส่วนบุคคล อยู่อันดับ 52 รองลงมาคือความมั่นคงโครงสร้างพื้นฐาน อยู่อันดับ 48 ความมั่นคงด้านสุขภาพ อยู่อันดับ 45 และความมั่นคงทางดิจิทัล อยู่อันดับ 40 ตามลำดับ ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับเมืองหลักในระดับโลก 60 เมือง จะพบว่ากรุงเทพมหานคร ยังมีความไม่ปลอดภัยในเมืองสูง เป็นเหตุผลสำคัญของการจะต้องร่วมกันคิดค้น พัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายเมืองปลอดภัยให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

อันดับเมืองปลอดภัยปี 2562

อันดับ	เมือง	คะแนน	อันดับ	เมือง	คะแนน
1	Tokyo	92.0	31	Beijing	70.5
2	Singapore	91.5	32	Shanghai	70.2
3	Osaka	90.9	33	Santiago	69.8
4	Amsterdam	88.0	34	Buenos Aires	69.7
5	Sydney	87.9	35	Kuala Lumpur	66.3
6	Toronto	87.8	36	Istanbul	66.1
7	Washington DC	87.6	37	Moscow	65.8
8	Copenhagen	87.4	38	Kuwait City	64.5
8	Seoul	87.4	39	Riyadh	62.5
10	Melbourne	87.3	40	Mexico City	61.6
11	Chicago	86.7	41	Rio de Janeiro	60.9
12	Stockholm	86.5	42	Sao Paulo	59.7
13	San Francisco	85.9	43	Manila	59.2
14	London	85.7	44	Johannesburg	58.6
15	New York	85.5	45	Lima	58.2
16	Frankfurt	85.4	45	Mumbai	58.2
17	Los Angeles	85.2	47	Bangkok	57.6
18	Wellington	84.5	47	Ho Chi Minh City	57.6
19	Zurich	84.5	49	Baku	56.4
20	Hong Kong	84.5	50	Quito	55.3
21	Dallas	83.1	51	Bogota	55.1

อันดับ	เมือง	คะแนน	อันดับ	เมือง	คะแนน
22	Taipei	82.5	52	New Delhi	55.0
23	Paris	82.4	53	Jakarta	54.5
24	Brussels	82.1	54	Casablanca	53.5
25	Madrid	81.4	55	Cairo	48.6
26	Barcelona	81.2	56	Dhaka	44.6
27	Abu Dhabi	79.5	57	Karachi	43.5
28	Dubai	79.1	58	Yangon	41.9
29	Milan	78.1	59	Caracas	40.1
30	Rome	76.4	60	Lagos	38.1

ที่มา : NEC and The Economist Intelligence Unit, 2019

1.2 สถานการณ์ความปลอดภัยในเมือง

1. ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุจราจร

จากข้อมูล Global Report on Road Safety 2018 ของ องค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO) พบว่าการบาดเจ็บและสูญเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทยติดอันดับ 2 ของโลก ซึ่งมีแนวโน้มที่ดีขึ้น แต่ประเทศไทยยังเป็นประเทศที่มีผู้เสียชีวิตสูงสุดอันดับ 1 ในอาเซียนและเอเชีย โดยเสียชีวิตจากอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ คิด

เป็น 74.4% จากอุบัติเหตุรถยนต์ คิดเป็น 12.3% และเป็นคนเดินเท้า คิดเป็น 7.6%

ทั้งนี้จาก ข้อมูลระบบ CRIMES ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปี 2561 พบว่าอุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดขึ้นในช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ โดยมีจำนวนอุบัติเหตุทั้งสิ้น 103,746 คดี

อุบัติเหตุ **103,746** คดี

อุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดขึ้นในช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์

เสียชีวิต **8,366** ราย
ชาย **6,358** ราย หญิง **2,008** ราย

ประเภทรถที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด :
รถจักรยานยนต์, รถยนต์นั่งส่วนบุคคล, รถกระบะ

รถจักรยานยนต์ :
ผู้ขับขี่สวมหมวกนิรภัย **52%**
ผู้โดยสารสวมหมวกนิรภัย **22%**

สาเหตุ

รถชนกัน 90% รถชนคน 5%

จากบุคคล **62,000** ครั้ง

- ขับรถเร็วเกินกำหนด 49%
- ขับรถตัดหน้ากระชั้นชิด 42%
- หลับใน 5%
- เมาสุรา 4%

จากสภาพแวดล้อม **6,300** ครั้ง

- ถนนลื่น 32%
- ฝนตก 22%
- คนตัดหน้า 15%
- อื่น ๆ 31%

จากอุปกรณ์ **5,700** ครั้ง

- ระบบห้ามล้อขัดข้อง 46%
- อุปกรณ์อื่น ๆ 49%
- ระบบไฟ 5%

จากสัญญาณไฟ/ป้ายบอกทาง **23,000** ครั้ง

- สัญญาณ/ป้าย ไม่ชัดเจน 65%

ที่มา : ระบบ CRIMES ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561

2. ความไม่ปลอดภัยจากอาชญากรรม

จากข้อมูล Crime Index 2020 แสดงอัตราอาชญากรรมต่อประชากร โดยประเทศไทยอยู่อันดับ 77 (จากทั้งหมด 129 ประเทศ) สิงคโปร์อยู่อันดับ 99 และญี่ปุ่นอยู่อันดับ 125

ส่วน Crime Index by City 2020 เมืองพัทยาอยู่อันดับ 122 กรุงเทพมหานคร อยู่อันดับ 197 เชียงใหม่ อยู่อันดับ 348 โดยเมืองที่ปลอดภัยที่สุดคือ Abu Dhabi ในอันดับ 374

ในปี 2561 ข้อมูลสถิติฐานความผิดคดีอาญาทั่วประเทศ พบว่าจำนวนคดีความผิดสูงสุดคือ คดียาเสพติด

ติด 434,886 คดี ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมีจำนวน 54,768 คดี สำหรับฐานความผิดพิเศษ เช่น การค้ามนุษย์ การคุ้มครองเด็ก พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และอื่น ๆ มี 28,071 คดี สำหรับฐานความผิดพิเศษนี้ เป็นฐานความผิดที่มีการจับกุมได้ในสัดส่วนที่น้อยที่สุดคือ 62.48% สำหรับฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ มีจำนวนคดี 19,170 คดี โดยมีอัตราการจับกุมได้ 88.56%

สถิติฐานความผิดคดีอาญาทั่วประเทศ ปี 2561

ฐานความผิดทางอาญา	รับแจ้ง	จับกุม	ผลปฏิบัติ (%)
1. ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ	19,170	16,973	88.56
2. ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	54,768	40,816	74.53
3. ฐานความผิดพิเศษ (การค้ามนุษย์ คุ้มครองเด็ก พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และอื่น ๆ)	28,071	17,538	62.48
4. คดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย (ยาเสพติด พนัน อาวุธปืน และอื่น ๆ)	576,600		
5. ยาเสพติด	434,886		

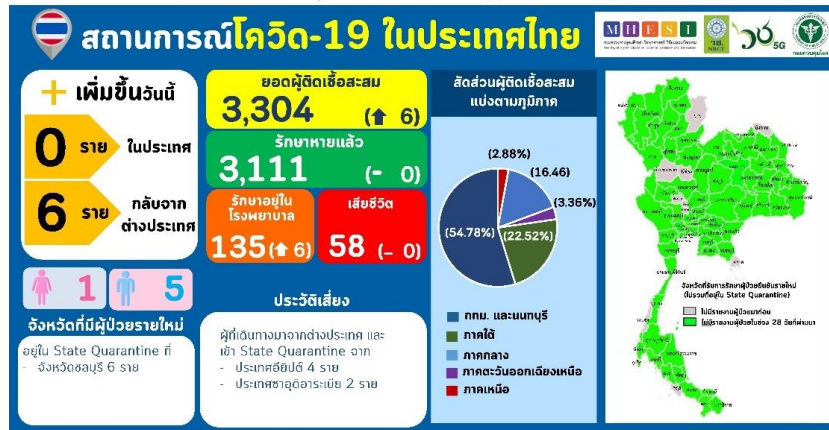
ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

3. ความไม่ปลอดภัยต่อสุขภาพ (คุณภาพอากาศและโรคระบาด)

ปัญหาด้านคุณภาพอากาศที่สาเหตุมาจากฝุ่น PM 2.5 ส่งผลให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจ อัตราเสียชีวิตจากฝุ่น PM 2.5 ในประเทศไทยพบว่า มีอัตราการเสียชีวิตอยู่ที่ 40,000-50,000 รายต่อปี โดยในกรุงเทพมหานคร มีประมาณ 10,000 คนต่อปี

สำหรับในด้านโรคระบาด ปัจจุบันประเทศไทยและทั่วโลกเผชิญกับวิกฤตโควิด-19 โดยข้อมูล ณ วันที่ 30 กรกฎาคม 2563 พบว่ามีผู้ติดเชื้อทั่วโลกทั้งสิ้น 17.19 ล้านคน มีผู้เสียชีวิตราว 670,288 คน สำหรับประเทศไทย มีผู้ติดเชื้อรวม 3,304 คน รักษาหายแล้ว 3,111 คน และเสียชีวิต 58 คน ซึ่งในด้านสาธารณสุข ประเทศไทยมีความแข็งแกร่งและได้รับการยอมรับในระดับต้นของโลก

วันหยุดสัปดาห์ที่ 30 กรกฎาคม 2563

ที่มา: ศูนย์ปฏิบัติการด้านนวัตกรรมการแพทย์ และการวิจัยและพัฒนา สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

4. ความไม่ปลอดภัยจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมี 8 ประเภทหลัก คือ 1) พายุหมุนเขตร้อน 2) แผ่นดินไหว 3) อุทกภัย 4) พายุฟ้าคะนองหรือพายุฤดูร้อน 5) แผ่นดินถล่ม 6) คลื่นพายุซัดฝั่ง 7) ไฟป่า และ 8) ฝนแล้ง ตลอดจนยังมีคลื่นสึนามิที่ส่งผลกระทบต่อ

เขตจังหวัดแถบอันดามัน และประเทศไทยเคยเกิดเหตุ น้ำท่วมครั้งใหญ่ เมื่อปี 2554 เป็นเวลา 175 วัน ครอบคลุม 71 จังหวัด มีผู้เสียชีวิต 815 คน ความเสียหายทางเศรษฐกิจ 1.44 ล้านล้านบาท เป็นภัยพิบัติที่สร้างความเสียหายมากที่สุดอันดับ 4 ของโลก

บทที่ 2

กรอบแนวคิดของห้องปฏิบัติการนโยบาย (Policy Lab)

ห้องปฏิบัติการนโยบาย หรือ **Policy Lab** กำลังเป็นแพลตฟอร์มใหม่ที่น่าสนใจสำหรับการกำหนดนโยบายอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมของประเทศ เนื่องจาก Policy Lab เป็นกลไกที่มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบนวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy Innovation) หมายถึง การสร้างนโยบายใหม่ ๆ ที่ตอบโจทย์ประชาชนอย่างแท้จริง โดย Policy Lab ที่น่าสนใจ เช่น Policy Lab ของสหราชอาณาจักรที่มีส่วนช่วยสนับสนุนการแก้ปัญหาความท้าทายต่าง ๆ ของประเทศ โดยอาศัยความคิดสร้างสรรค์นำไปสู่ “นวัตกรรมเชิงนโยบาย” ที่เป็นทางออกของปัญหาได้ Policy Lab ของสหราชอาณาจักร เน้นปฏิบัติการใน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) การหาแนวทางการแก้ปัญหาและออกนโยบายใหม่ 2) การสร้างทักษะและความรู้ด้านนโยบายแก่ประชาชน และ 3) การสร้างแรงบันดาลใจในการคิดนโยบายใหม่ ๆ ผ่านการทดลองและทดสอบ

วิธีการของห้องปฏิบัติการนโยบายของสหราชอาณาจักร เป็นต้นแบบที่ดี ที่ชี้ให้เห็นว่าห้องปฏิบัติการนโยบายจะเน้นที่ความคล่องตัว ยืดหยุ่น ทดลองก่อนออกนโยบายจริง มุ่งตอบโจทย์ประชาชนผู้ใช้บริการ และสร้างให้เกิดผลกระทบ โดย Policy Lab มีกระบวนการค้นหาข้อมูลเชิงลึกตามความต้องการของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ และมีกระบวนการกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมทางนโยบาย (Policy Innovation) การสร้างต้นแบบ (Policy Prototype) และทดสอบกับประชาชนก่อนจะออกนโยบายจริง (Policy Testing) ซึ่งช่วยทำให้เกิดนโยบายที่มีประสิทธิภาพและสามารถประหยังบประมาณเป็นอย่างมาก

หากมองย้อนกลับไปดูนโยบายของประเทศไทยในอดีตที่ผ่านมา มักมีจุดอ่อนคือเป็นนโยบายแบบเหมารวมขาดความยั่งยืน หรือเป็นนโยบายที่สั่งการมาจากส่วนกลางที่อาจขาดมิติการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาคปฏิบัติและประชาชนอย่างแท้จริง หรือขาดนวัตกรรมเชิงนโยบายที่ตอบโจทย์ยุคสมัยที่เปลี่ยนไป ส่งผลให้บางนโยบายไม่ตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง รวมถึงไม่สร้างความยั่งยืนให้กับประชาชนในระยะยาว

Policy Lab เป็นแพลตฟอร์มที่สำคัญที่จะสร้าง “นวัตกรรมเชิงนโยบาย” (Policy Innovation) แบบใหม่ ๆ ผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยใช้เครื่องมือใหม่ การสร้างนโยบายแบบเปิด หรือการสร้างนโยบายร่วมกันจากทุกภาคส่วน รับฟังเสียงของประชาชน ดึงเอาไอเดีย ความคิด ภูมิปัญญาจากประชาชนวงกว้างมาร่วมกันออกแบบนโยบายเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง ซึ่งในปัจจุบันโลกเต็มไปด้วยความผันผวน ความไม่แน่นอน ความซับซ้อน และความกำกวมไม่ชัดเจน (VUCA World) รวมถึงมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และอาจมีเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดหรือพลิกผัน จนไม่สามารถคาดการณ์อนาคตได้อย่างแน่นอนชัดเจน อย่างเช่นในอดีตที่ผ่านมา ภาพอนาคตสามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ในหลายรูปแบบ การเตรียมความพร้อมของประเทศ หน่วยงานภาครัฐและประชาชนเพื่อรองรับอนาคตในรูปแบบเดียวจึงไม่เหมาะสมกับโลกในอนาคต

2.1 กลไกในการยกระดับขีดความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง

กลไกสำคัญในการยกระดับขีดความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง (Responsive to Change Capacity) จึงประกอบด้วย 3 กลไกหลัก ได้แก่ ห้องปฏิบัติการด้านอนาคต (Future Lab) เพื่อดูว่าในอนาคตจะมีโอกาสเกิดอะไรขึ้นในรูปแบบใดบ้าง และมีนัยยะต่อประเทศอย่างไร ห้องปฏิบัติการด้านนโยบาย (Policy Lab) เพื่อค้นคว้านโยบายแบบไหนหรือยุทธศาสตร์แบบใด จะตอบรับกับอนาคตในรูปแบบใหม่ได้ รวมถึงการพัฒนาและทดลองนวัตกรรมเชิงนโยบายใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนไป ห้องปฏิบัติการเพื่อออกแบบนวัตกรรมบริการภาครัฐ (Government Lab) เพื่อออกแบบบริการภาครัฐในรูปแบบใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนมากขึ้น โดยมีรายละเอียดแต่ละกลไกดังนี้

1) ห้องปฏิบัติการด้านอนาคต (Future Lab)

ห้องปฏิบัติการด้านอนาคต (Future Lab) ทำหน้าที่ในการสำรวจภาพอนาคตของโลก ด้วยการติดตามคาดการณ์แนวโน้มและความผันผวนของโลกและไทย ในมิติที่สำคัญ จากนั้นจึงจัดทำฉากทัศน์อนาคตของประเทศ และ/หรือ ฉากทัศน์อนาคตในวาระที่สำคัญต่าง ๆ ขณะเดียวกันนั้นห้องปฏิบัติการด้านอนาคตสามารถทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนให้องค์กรต่าง ๆ พร้อมรับและปรับตัวสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยห้องปฏิบัติการด้านอนาคตมีลักษณะงานที่สำคัญ คือ

- **ติดตาม คาดการณ์แนวโน้มและความผันผวนของโลกและไทยในทุกมิติ (Future Scanning)**

โดยอาศัยเครื่องมือต่าง ๆ อาทิ การวิเคราะห์แนวโน้มอนาคต (Trend Analysis) การประเมินติดตามแนวโน้ม (Trend Monitoring) การพยากรณ์แนวโน้ม (Trend Projection) การออกแบบจำลองและการจำลองสถานการณ์ (Model and Simulation) การใช้ผู้เชี่ยวชาญ การออกแบบสำรวจความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ และการระดมความคิดเห็น เป็นต้น

- **จัดทำฉากทัศน์อนาคต (scenario planning)**

โดยมีเครื่องมือที่นำมาใช้เพื่อจัดทำภาพอนาคตและวาระสำคัญที่ควรผลักดันของประเทศ เช่น ประเมิน

สัญญาณที่อาจเกิดขึ้น (Weak Signal) ประเมินแนวโน้มที่เป็นแรงผลักดัน (Driving Force) อาศัยเทคนิคการพยากรณ์ (Forecasting and Backcasting) และการจัดทำฉากทัศน์อนาคต (Scenario Building)

- **ให้คำปรึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญเพื่อให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีความรู้ ความเข้าใจตระหนักถึงภาพอนาคต มีความสามารถและพร้อมในการเปลี่ยนแปลง ช่วยขับเคลื่อนให้องค์กรต่าง ๆ พร้อมรับอนาคตด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดประชุมระดมความคิด การถ่ายทอดผ่านระบบการสอนงาน การฝึกอบรม การจัดสัมมนา และการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่

ตัวอย่างหน่วยงานในต่างประเทศที่มีการจัดทำ Future Lab เช่น Centre for Strategic Futures (CSF) ประเทศสิงคโปร์ Council on the Future ประเทศสวีเดน และ Ministry of Science, ICT and Futures Planning ประเทศเกาหลี เป็นต้น

FUTURE LAB สำรวจอนาคต

Future Scanning

ติดตามคาดการณ์แนวโน้มและ
ความผันผวนของโลกและไทยใน
ทุกมิติ

- Trend analysis
- Trend monitoring
- Trend projection
- Model and simulation
- Consulting experts
- Polling
- Delphi
- Brainstorming

Scenario Planning

จัดทำจากทัศนอนาคตของไทย
และในวาระที่สำคัญ

- Weak signal
- Driving force
- Forecasting and back casting
- Future wild cards
- Scenario building

Future Consultation

ขับเคลื่อนให้องค์กรต่าง ๆ พร้อม
รับอนาคต

- Workshop
- Coaching
- Training
- Conferences
- Publications

2) ห้องปฏิบัติการนโยบาย (Policy Lab)

ห้องปฏิบัติการนโยบาย (Policy Lab) ทำหน้าที่ริเริ่ม
สร้างสรรค์นโยบาย และทดสอบนโยบายก่อนนำไปใช้
จริงในวงกว้าง โดยในขั้นการออกแบบนโยบายจะ
ประมวลผลการเรียนรู้จากตัวอย่างที่ดี ๆ บทเรียนที่
ประสบความสำเร็จทั้งในและต่างประเทศ จากนั้นจะ
ทำการทดสอบนโยบาย เพื่อวิเคราะห์ว่านโยบายและ
นวัตกรรมใหม่ ๆ ส่งผลกระทบต่อด้านบวกและด้านลบ
อย่างไร เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าเป็นนโยบายที่ดีและ
จะนำไปใช้แล้วเกิดผลได้มีประสิทธิภาพจริง รวมถึง
เตรียมพร้อมมาตรการเพื่อรองรับหรือลดผลกระทบ
ทางด้านลบที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งทำให้สามารถดำเนิน
นโยบายใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย
และโลก โดยห้องปฏิบัติการนโยบายมีลักษณะงานที่
สำคัญดังนี้

- **ออกแบบนโยบาย (Policy Design)** โดยการ
จัด Workshop ระดมความคิดเพื่อออกแบบนโยบาย
ร่วมกันกับประชาชน (Policy Co-design Workshop)
จัดเวที ระดมความคิดเชิงลึกด้านพฤติกรรม
(Behavioral Insights Workshop) และการทดลอง
ทำต้นแบบ (Prototyping) เป็นต้น

- **ทดสอบนโยบาย (Policy Testing)** เพื่อ
ทดสอบนโยบายว่าเป็นนโยบายที่ดี เหมาะสมกับ
ประชาชนหรือไม่ ก่อนที่จะออกนโยบายใหม่ ๆ
ออกไป ห้องปฏิบัติการนโยบายนี้จะศึกษา ทดสอบ

เช่น ทดลองใช้นโยบายหรือมาตรการต่าง ๆ ในพื้นที่
ทดลอง (Policy Sandbox) ทดลองทำโครงการนำร่อง
และวัดผลสัมฤทธิ์บนพื้นฐานหลักฐานเชิงประจักษ์
หรือโดยใช้แบบจำลองและจำลองสถานการณ์ใน
คอมพิวเตอร์เพื่อวัดผลกระทบอย่างรอบด้าน

- **ออกแบบนโยบายให้เหมาะสมกับประเทศไทย (Delivery Design)** โดยเครื่องมือที่นำมาใช้ ได้แก่
การออกแบบกลไกการปฏิบัติ (Mechanism Design)
การจัดทำแผนภาพความเชื่อมโยงของกระบวนการส่ง
มอบนโยบายสาธารณะ (Delivery Value Chain
Mapping) การสร้างเครือข่ายการส่งมอบนโยบายสู่การ
ปฏิบัติ (Delivery Partner Networking)

ตัวอย่างหน่วยงานในต่างประเทศ เช่น Cabinet
Office Policy Lab และ NESTA Innovation Lab
ประเทศอังกฤษ Behavioral Insights Unit ประเทศ
ออสเตรเลีย Innovation Hub (Privy Council
Office) และ Change Lab (Employment and
Social Development) ประเทศแคนาดา OPM
Innovation Lab และ Public Policy Lab ประเทศ
สหรัฐอเมริกา และ MindLab ประเทศเดนมาร์ก

POLICY LAB

ริเริ่มและทดสอบนโยบาย

Policy Design ริเริ่มนโยบาย (เรียนรู้จาก lesson learned, best practices, best spot)

- Policy design workshop
- Behavioral insights
- Prototyping

Policy Testing ทดสอบนโยบายและนวัตกรรม เชิงนโยบายใหม่ ๆ

- Policy sandbox
- Pilot projects
- Pilot areas
- Model and simulation

Delivery Design ออกแบบกลไกการส่งมอบ นโยบาย

- Mechanism design
- Delivery value chain mapping
- Delivery partner networking

3) ห้องปฏิบัติการออกแบบนวัตกรรมบริการ ภาครัฐ (Government Innovation Lab)

ห้องปฏิบัติการออกแบบนวัตกรรมบริการภาครัฐ (Government Innovation Lab) ทำหน้าที่ออกแบบบริการภาครัฐ เพื่อให้มีคุณภาพสูง รวดเร็ว และตอบสนองประชาชน รวมทั้งเปิดพื้นที่ให้ประชาชนทุกฝ่ายร่วมออกแบบนวัตกรรมและทดสอบบริการภาครัฐ โดยทำสิ่งที่สุดท้ายจะผลักดันนวัตกรรมและบริการภาครัฐใหม่ ๆ ออกมา เพื่อขับเคลื่อนและขยายผล โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางการออกแบบบริการ โดยห้องปฏิบัติการออกแบบนวัตกรรมบริการภาครัฐมีงานที่สำคัญดังนี้

- **ออกแบบบริการภาครัฐ (Public Service Redesign)** เพื่อให้บริการภาครัฐมีคุณภาพสูง รวดเร็ว และตอบสนองประชาชน โดยใช้วิธีคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ด้วยการยึดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง (Human Centered Design) ทั้งนี้ในกระบวนการนี้จะให้ความสำคัญกับประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีการสังเกตการณ์ การเก็บข้อมูลการใช้บริการภาครัฐของประชาชน สัมภาษณ์ประชาชนคนกลุ่มต่าง ๆ เพื่อเรียนรู้ว่า ประชาชนมีความเดือดร้อนในเรื่องใด เพื่อออกแบบบริการหรือนวัตกรรมที่แก้ไขปัญหาความทุกข์ร้อนประชาชนยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

- **เปิดพื้นที่ให้ทุกฝ่ายร่วมออกแบบนวัตกรรมและทดสอบบริการภาครัฐ (Co-creation Space and Experiment)** โดยจัดให้มีพื้นที่นวัตกรรม เน้นการทดลองแนวคิดและทดสอบสมมติฐาน เน้นความร่วมมือที่มุ่งสู่ผลลัพธ์แบบองค์รวม

- **เสนอยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนและขยายผลที่สำคัญ (Strategize the Rollout)** เพื่อนำไปสู่การปฏิรูประบบการบริการสาธารณะ การปรับปรุงบริการภาครัฐ การปฏิรูปโครงสร้างองค์กร การเสริมศักยภาพบุคลากร ทั้งชุดทัศนคติใหม่ และชุดทักษะใหม่

ทั้ง 3 ส่วนของห้องปฏิบัติการออกแบบนวัตกรรมบริการภาครัฐ เป็นแนวคิดที่เปิดพื้นที่ให้ประชาชน ผู้รับบริการ (User) มาร่วมคิดออกแบบสร้างสรรค์ (Design Thinking) และทดลอง/ขยายผลระบบการให้บริการแบบใหม่ กับภาครัฐ (Co-Creation) นอกจากนี้ กระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ซึ่งนับเป็นหัวใจของ ห้องปฏิบัติการของภาครัฐนั้น มีความสอดคล้องกับ **"ศาสตร์พระราชา"** หรือหลักการทรงงานของ **พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร** คือ "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" โดยหน่วยงานภาครัฐจะยึดเอาหลักการนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาบริการให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสูงสุด

ห้องปฏิบัติการออกแบบนวัตกรรมบริการภาครัฐ ยังเป็นพื้นที่ที่มุ่งสู่การตอบโจทย์การพัฒนาภาครัฐเพื่อก้าวสู่การเป็น Government 4.0 คือเป็นภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-Centric and Service Oriented Government) เป็นภาครัฐที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน (Open and Connected Government) และเป็นภาครัฐที่มีขีดความสามารถสูง (Smart and High Performance Government) สำหรับกระบวนการจากห้องปฏิบัติการออกแบบนวัตกรรมบริการภาครัฐ ต้องนำไปสู่นโยบายหรือบริการภาครัฐที่ดีขึ้น ประเด็นสำคัญที่ต้องเน้น คือ การทดลองและการทดสอบ โดยทำการทดลองและทดสอบจนมั่นใจและสามารถออกแบบบริการภาครัฐใหม่ได้ดี มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของประชาชน และได้ข้อเสนอหรือทางออกเชิงนวัตกรรมซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ประโยชน์ หรือเกิดนวัตกรรมทางความคิด เกิดการต่อยอดจากบริการที่หน่วยงานต่าง ๆ เคยปฏิบัติมาอยู่แล้ว ด้วยความคิดเชิงสร้างสรรค์และตอบสนองความต้องการประชาชน หากมีผลสำเร็จแล้วจึงขยายผล (Scale Up) เนื่องจาก การทดลองแนวคิดใหม่ ๆ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับห้องปฏิบัติการออกแบบนวัตกรรมบริการภาครัฐ ดังนั้นจึงควรทดลองในพื้นที่ระดับย่อยก่อน เพื่อเรียนรู้ความสำเร็จและความล้มเหลวก่อนจะขยายผลมาสู่ระดับพื้นที่ขนาดใหญ่หรือระดับประเทศต่อไป

การออกแบบนวัตกรรมเชิงนโยบายหรือนวัตกรรมเชิงบริการภาครัฐจะนำไปสู่การปรับปรุงบริการภาครัฐ โดยต้องคำนึงถึงการส่งมอบบริการ (Service Delivery) เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม และเกิดผลกระทบหรือประโยชน์กับประชาชน เช่น ประหยัดค่าใช้จ่ายเป็นตัวเงินชัดเจน ลดเวลาการรับบริการหรือการทำธุรกรรมได้อย่างชัดเจน ภาครัฐบริการได้อย่างมีมาตรฐานขั้นต่ำ (Minimum Standard) ภายในเวลาที่เหมาะสม ความพึงพอใจของประชาชนเพิ่มสูงขึ้น ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ภาคธุรกิจ/ผู้ประกอบการได้รับบริการสะดวก รวดเร็ว เอื้ออำนวยต่อการประกอบธุรกิจ กลุ่มคนอาชีพต่าง ๆ ได้รับการพัฒนาศักยภาพที่เหมาะสม

นอกจากนี้ ในมุมมองของผู้ดำเนินนโยบาย โครงการที่มีความน่าสนใจ คือ โครงการที่จะสร้างผลกระทบ (Impact) ในวงกว้าง สามารถช่วยเหลือประชาชนและผู้ประกอบการในการติดต่อกับภาครัฐ ช่วยลดต้นทุนการดำเนินการของภาครัฐอย่างมีนัยสำคัญ สามารถสร้างรายได้ให้ภาครัฐเพิ่มขึ้นอย่างเหมาะสม หรือช่วยให้อันดับของประเทศในมิติต่าง ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับนานาชาติดีขึ้น ซึ่งนอกจากจะส่งผลดีต่อประชาชนในภายภาคแล้ว ยังช่วยให้ภาพลักษณ์ของประเทศดีขึ้นและเป็นเครื่องแสดงถึงความสำเร็จในการดำเนินนโยบายในด้านนั้น ๆ

ดังนั้น ภายใต้ข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ ของรัฐบาล ทั้งในเชิงงบประมาณ ข้อจำกัดทางกฎหมายและ บุคลากร ตลอดจนบริบททางการเมือง โครงการนวัตกรรมภาครัฐที่ผู้ดำเนินนโยบายให้ความสนใจจึงมักเป็นโครงการที่ผ่านการพิสูจน์ความสำเร็จมาแล้วในระดับหนึ่ง หรือเป็นโครงการที่มีศักยภาพสูงเพียงพอที่รัฐบาลจะขับเคลื่อน ขยายผลหรือช่วยดำเนินการเร่งแก้ไขข้อจำกัดทางกฎหมาย

GOVERNMENT LAB ออกแบบนวัตกรรมภาครัฐ

Public Service Redesign ออกแบบบริการภาครัฐให้มี คุณภาพสูง รวดเร็ว และ ตอบสนองประชาชน

- Design Thinking
- Empathize with All Stakeholders
  - Observe How Citizen Use Public Services
  - Interview People to Learn About Their Pain Points

Co-Creation Space and Experiment เปิดพื้นที่ให้ทุกฝ่ายร่วมออกแบบ นวัตกรรมและทดสอบบริการ ภาครัฐ

- Create Innovative Space
- Collaborate for Holistic Outcomes
- Experiment to Try Ideas and Test Assumptions

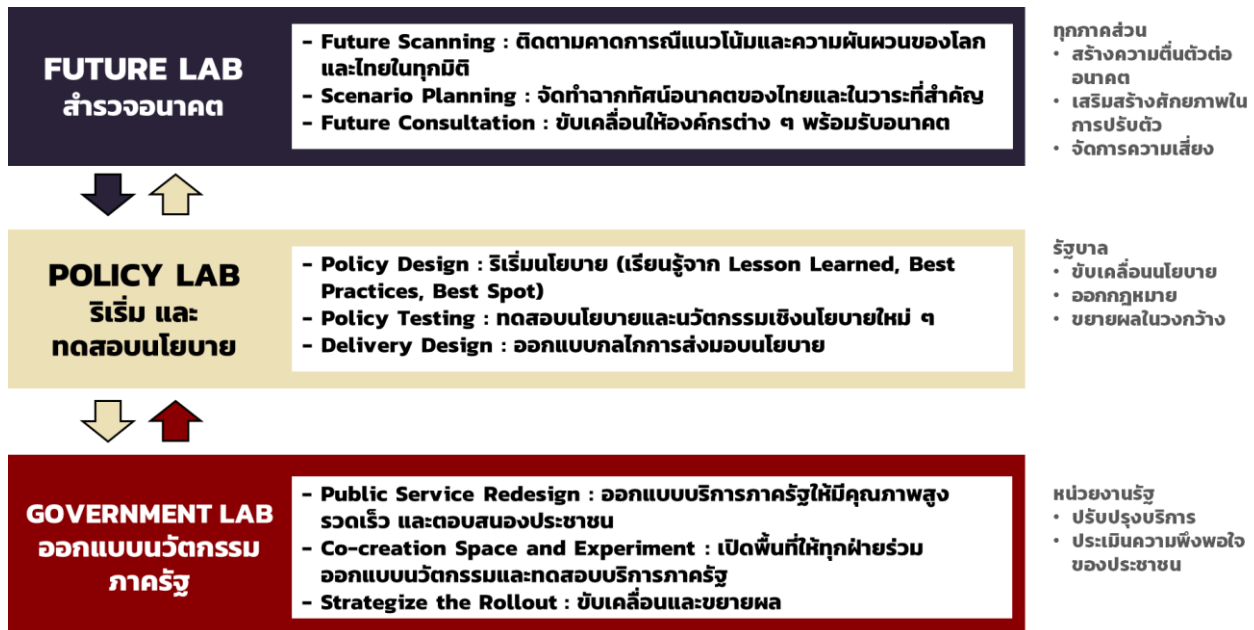
Strategize the Rollout ขับเคลื่อนและขยายผล

- Public Service Reform
- Organization Reform
- Capacity Building (New Mindset and New Skillset)

4) การเชื่อมโยงห้องปฏิบัติการทั้ง 3 รูปแบบ

โดยภาพรวมห้องปฏิบัติการทั้ง 3 รูปแบบ ออกแบบมาเพื่อการยกระดับขีดความสามารถในการตอบสนองการเปลี่ยนแปลง โดยกลไกการทำงานของห้องปฏิบัติการทั้ง 3 รูปแบบ ควรเชื่อมโยงผสมผสานกันอย่างใกล้ชิด เพื่อส่งต่อประเด็นภาพการเปลี่ยนแปลงแห่งอนาคตนำไปสู่การทดลองในเชิงนโยบายและนวัตกรรม เพื่อออกแบบนวัตกรรมและ

บริการภาครัฐใหม่ ๆ ที่จะตอบโจทย์ประเทศ ตอบโจทย์ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ทันสมัย สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาการทำงานแบบแข็งที่ตายตัว เป็นไซโล เปลี่ยนแปลงยาก หรือการมีนโยบายแบบเหมารวมไม่สอดคล้องกับพื้นที่หรือประชากรกลุ่มต่าง ๆ เช่นในอดีต

2.2 Mindset ที่สำคัญสำหรับกระบวนการออกแบบนโยบาย

ในด้านกระบวนการแก้ไขปัญหาคือ การใช้วิธีคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) เป็นเครื่องมือหลัก โดยมีจุดเน้นอยู่ที่การแก้ไขปัญหโดยการมองมนุษย์เป็นศูนย์กลาง (Human-Centered Design) มีการพัฒนาต้นแบบ (Prototyping) และการทดลองซ้ำกับสภาพความเป็นจริงจนกว่าจะสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้สำเร็จ อย่างไรก็ตามในการออกแบบนวัตกรรมเชิงนโยบายในมุมมองของผู้ดำเนินนโยบาย สิ่งสำคัญคือ ภาพใหญ่ พลวัตร์ของระบบและความสัมพันธ์ (System) ของประเด็นในเรื่องนั้น ๆ มีรูปแบบอย่างไร ประเด็นวิกฤต (Critical Issues) รวมถึงขนาดของปัญหาและทางเลือกในการแก้ไขปัญหานั้นเป็นไปได้อย่างไร ดังนั้น การนำเสนอโครงการนำร่องในเรื่องต่าง ๆ ควรเน้นระบุประเด็นเหล่านี้ให้ชัดเจน เพื่อให้เห็นถึงระบบใหญ่ของเรื่องดังกล่าว แล้วจึงชี้ให้เห็นว่าโครงการกำลังแก้ไขในจุดไหนเป็นสำคัญ ดังนั้นนอกจาก Design Thinking แล้ว ควรมีการใช้การคิดเชิงระบบ (System Thinking) หรือแนวทางการวิจัยแบบอื่น ๆ เช่น การคิดเชิงอนาคต (Foresight) จะช่วยให้เห็นภาพรวมระบบ และฉากทัศน์ในอนาคตของประเด็นที่สนใจศึกษาได้ดี

หลักสำคัญของห้องปฏิบัติการนโยบาย (Policy Lab) นอกจากเพื่อสร้างต้นแบบนวัตกรรมเชิงนโยบายแล้ว วัตถุประสงค์สำคัญอีกประการคือมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนา Mindset ที่สำคัญผ่านกระบวนการแก้ไขปัญหานั้นนำไปต่อยอดการปฏิบัติงานขององค์กร การ

2.3 กระบวนการ Double Diamond Model

กระบวนการของการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking Process) นั้นมีการนำมาประยุกต์ใช้และสร้างเป็นโมเดลขึ้นหลายรูปแบบ และหนึ่งในโมเดลที่นิยมนำมาใช้กับงานบริหารจัดการตลอดจนสร้างสรรค์การทำงานให้กับองค์กร คือ Double Diamond Model ที่ได้รับความนิยมในระดับสากล ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอนที่เรียกง่าย ๆ ว่า 4D ได้แก่

ทำงานกับภาคีเครือข่ายและการร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญ ในหลากหลายสาขาในอนาคต โดย Stanford d.school ได้นิยาม Mindset ที่สำคัญ ได้แก่

1. การให้ความสำคัญกับการเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย

การเข้าใจมนุษย์และกลุ่มเป้าหมายอย่างลึกซึ้ง โดยการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และการรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายตลอดทั้งกระบวนการ

2. การร่วมกันตั้งกรอบปัญหาให้ชัดเจน

สร้างกรอบวิสัยทัศน์ร่วมที่ชัดเจนเพื่อกระตุ้นการออกความคิดเห็นที่สร้างสรรค์ต่อโจทย์ที่ท้าทาย

3. การสื่อให้เป็นภาพหรือเรื่องราว

สื่อสารความคิดได้อย่างมีพลังและมีความหมายด้วยการสร้างประสบการณ์ผ่านสื่อรูปภาพและการเล่าเรื่องที่สนุกและเป็นประโยชน์

4. การคำนึงถึงกระบวนการ

รู้ว่าเราอยู่ตรงไหนในกระบวนการ เรากำลังใช้วิธีการอะไรในขั้นตอนนั้น และเป้าหมายที่เราต้องการคืออะไร

5. การให้ความสำคัญกับการทดลอง

การสร้างต้นแบบเพื่อจำลองและเพื่อคิดต่อยอดและเรียนรู้เกี่ยวกับไอเดียมากขึ้น

6. การเน้นการลงมือทำ

มากกว่าการคิดเพียงอย่างเดียว

7. การร่วมมือร่วมใจ

รวมตัวนวัตกรรมที่มีประสบการณ์พื้นเพและทัศนคติที่แตกต่างหลากหลาย เพื่อสร้างสรรค์มุมมองและนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ก่อตัวจากความหลากหลายของทีม

1. Discover

การค้นหาและวินิจฉัยโจทย์เชิงนโยบาย

2. Define

การทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพื่อคัดกรองและจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องการจะแก้ไข

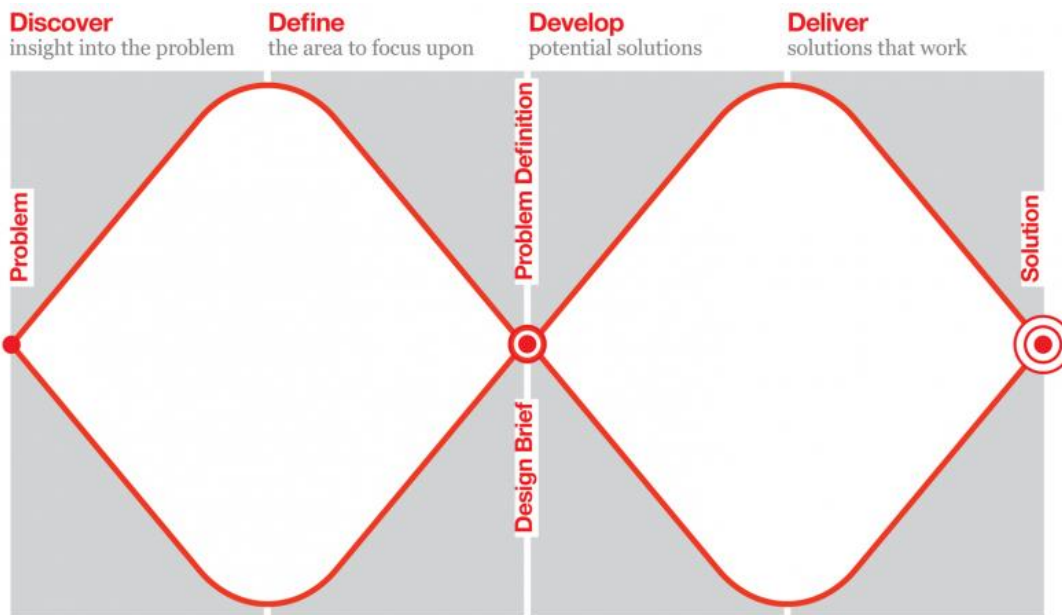
3. Develop

การระดมไอเดียเพื่อแก้ไขปัญห และสร้างสรรค์ไอเดียใหม่ หรือ Ideation

4. Deliver

การสร้างต้นแบบนวัตกรรมเชิงนโยบาย และสื่อสารนโยบาย

Double Diamond Model

ที่มา : Design Council, UK

โดยในแต่ละขั้นตอน มีรายละเอียดโดยสังเขป ดังนี้

1. Discover - การค้นหาและวินิจฉัยโจทย์เชิงนโยบาย

ในช่วงเริ่มต้นสร้างนวัตกรรมเชิงนโยบายเริ่มจากกระบวนการ Discover เพื่อค้นหาและวินิจฉัยโจทย์เชิงนโยบาย ระบุปัญหาและเข้าใจบริบทและภูมิทัศน์ทางนโยบาย (Policy Landscape) ได้แก่ คน ระบบ และบริบทของเรื่อง เพื่อให้ทราบชัดเจนว่าประชาชนเป้าหมายคือกลุ่มใด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ผู้ได้รับประโยชน์ ผู้ต่อต้านการเปลี่ยนแปลง รวมถึงระบบความสัมพันธ์ กฎหมาย ภาวะเป็ยบ และบริบทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างนวัตกรรมเชิงนโยบายในอนาคต

2. Define - การทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

การกระบวนการ Define เป็นการทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายอย่างลึกซึ้ง เพื่อคัดกรองและจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องการจะแก้ไข ซึ่งในกระบวนการ Define ประกอบด้วยขั้นตอน Zoom Out และ Zoom In โดยการ "Zoom Out" มีขึ้นเพื่อการค้นหามุมมองเชิงลึก (Insight) จากภาพเชิงระบบของประเด็นเชิงนโยบายที่สนใจจะค้นหาวัตกรรมการเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหา ในการ Zoom Out จะ

ค้นหาข้อมูลเชิงลึกจากงานวิจัย บทวิเคราะห์ รวมถึงสถิติและผลสำรวจ และการศึกษาและพูดคุยกับผู้เชี่ยวชาญและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นต่าง ๆ หลังจากนั้น จะเข้าสู่กระบวนการ "Zoom In" เพื่อค้นหามุมมองเชิงลึกจากประชาชน หรือพลเมืองที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย กระบวนการนี้จะคล้ายคลึงกับการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ที่ ผู้ออกแบบนโยบายควรจะต้องรับฟังประชาชนอย่างลึกซึ้ง โดยอาจจะใช้ทฤษฎีตัวยู (Theory U) หรือ การฟัง 4 ระดับของอ็อตโต ชาเมอร์ (Otto Scharmer) และจัดทำแผนที่ความเข้าใจประชาชน (Citizen Empathy Map) โดยในขั้นตอนนี้ก็นำกลุ่มเป้าหมายเข้ามาในห้องประชุม โทรศัพท์เพื่อพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมาย และหรือลงพื้นที่ไปสัมภาษณ์และสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่จริง

3. Develop - สร้างสรรค์ไอเดียใหม่ หรือ Ideation

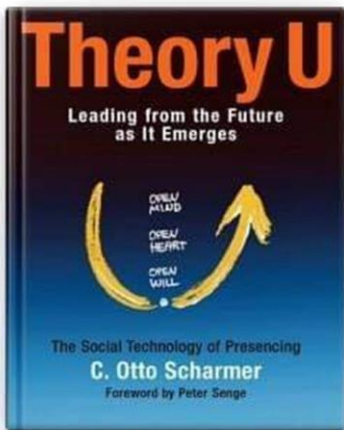
กระบวนการ Develop เพื่อสร้างไอเดีย โดยทั่วไปจะทำการแปลงจาก "ความต้องการของประชาชนและผู้ให้บริการ" เป็น "นโยบายและบริการ" ด้วยการทำงานร่วมกันระหว่างประชาชนผู้ให้บริการและผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการระดมความคิดจากประชาชนวงกว้าง การจัดกิจกรรม Hack Day ความคิดหรือการจัด

งานวันสร้างสรรค์ไอเดียและนโยบาย (Idea Day) ใช้กระบวนการเขียน Problem Statement ให้ชัดเจนแล้วร่วมกันระดมสมองหรือเล่นเกมเพื่อคิดค้นไอเดียที่แปลกใหม่เพื่อแก้โจทย์ความท้าทายที่แต่ละกลุ่มกำลังแก้ปัญหาอยู่ (Generating Ideas) โดยมีเป้าหมายเพื่อระดมไอเดียแก้ไขปัญหามี "ปริมาณ" ที่มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และยังไม่จำกัดไอเดียไหนทิ้งไป แล้วจึงทำการ Idea Jam แลกเปลี่ยนไอเดียกันระหว่างกลุ่มเพื่อให้ไอเดียมีความหลากหลายและครบถ้วน หลากหลายมุมมองมากที่สุด จนไปสู่การคัดเลือกไอเดียที่ควรนำไปพัฒนาต่อและลงรายละเอียดเพื่อจัดทำต้นแบบนวัตกรรมนโยบายต่อไป

4. Deliver - สร้างต้นแบบนวัตกรรมเชิงนโยบายและสื่อสารนโยบาย

การจัดส่งนโยบาย (Deliver) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนก่อนการออกนโยบายจริง โดยมีการจัดทำต้นแบบ (Prototyping) และทดลอง ทดสอบกับประชาชน เพื่อให้ได้มีโอกาสทดลองประสบการณ์จริงในการใช้ต้นแบบ (Experience Prototyping) เพื่อนำผลตอบรับและข้อวิจารณ์จากประชาชนมาปรับปรุงนโยบายหรือบริการก่อนที่จะสร้างนโยบายที่แท้จริง ขั้นตอนที่ท้าย เตรียมการนำเสนอ ปรับปรุงการนำเสนอให้กระชับ ตรงประเด็น รวมถึงให้ออกแบบกลไกการขับเคลื่อนในอนาคต เพื่อให้ค้นหาช่องทางในการผลักดันให้ต้นแบบนโยบายมีการนำไปขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นจริง

ต้นแบบวิธีการฟังอย่างลึกซึ้ง

การฟัง 4 ระดับ

1. ระดับ I-in-Me หรือ **Downloading** เป็นการได้ยินคนพูด แต่ยังไม่ได้ฟังอย่างแท้จริง เพราะเป็นการฟังเพื่อยืนยันสิ่งที่เคยรู้มาเท่านั้น
2. ระดับ I-in-It หรือ **Factual Listening** เป็นการฟังที่ลึกซึ้ง เป็นการฟังเพื่อจับประเด็น ค้นหาสิ่งที่แตกต่างจากสิ่งที่ตนเคยรู้
3. ระดับ I-in-You หรือ **Empathetic Listening** เป็นกระบวนการฟังที่ใช้หัวใจฟัง ข้อมูลอาจจะผิดพลาดบ้าง แต่สามารถเข้าใจคนพูดได้โดยไม่ตัดสิน เหมือนเข้าไปอยู่ในชีวิตของผู้พูด
4. ระดับ I-in-Now / I-in-Us หรือ **Generative** เรียกว่าเป็นการฟังระดับ Generative Listening ซึ่งเป็นการฟังระดับที่ลึกที่สุด ฟังเพื่อเข้าใจทั้งคนพูดและตัวเรา รวมถึงระบบทั้งหมด ฟังเพื่อเห็นถึงศักยภาพและความเป็นไปได้ใหม่ๆ ที่จะผุดบังเกิดขึ้นได้ในอนาคต

PART II

SAFE CITY POLICY PROTOTYPE

บทที่ 3

กระบวนการ POLICY ACCELERATOR

สำหรับการจัดทำต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัย

“ความปลอดภัย” เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ ภายใต้ความไม่ปลอดภัยของประชาชนที่ใช้ชีวิตอยู่ในเมืองในมิติต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์วิกฤต COVID-19 ในปัจจุบัน รวมไปถึงความไม่ปลอดภัยจากปัญหาอาชญากรรม อุบัติเหตุ ฝุ่น PM.2.5 เหตุกราดยิง การก่อการร้าย ประเด็นวาระเรื่อง “เมืองปลอดภัย” หรือ Safe City สำหรับประชาชนจึงกลายเป็นประเด็นที่สำคัญในอันดับต้น ๆ ในวาระเชิงนโยบาย

เพราะเมืองมีชีวิต คนกับเมืองต้องอยู่ร่วมกัน ดังนั้นการออกแบบเมืองปลอดภัย จึงไม่ใช่แค่เพียงการออกแบบ “สิ่งก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน” เท่านั้น หากแต่เป็นการออกแบบเชิงระบบเพื่อให้ **“คนทุกคน”** ในสังคมรวมถึงกลุ่มคนที่เปราะบางที่สุด

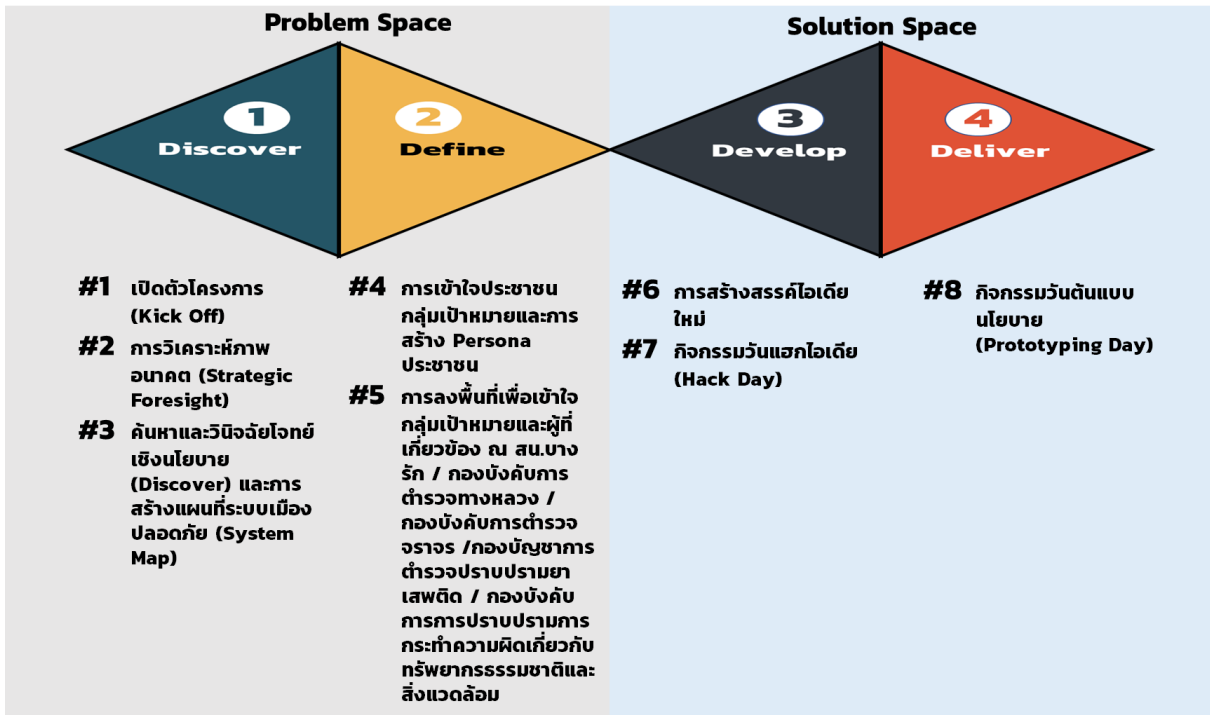
การจัดทำต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัยใช้กระบวนการ Double Diamond Model หรือ 4D เป็นหลัก ได้แก่ 1) Discover ค้นหาและวินิจฉัยโจทย์เชิงนโยบาย 2) Define ทำความเข้าใจประชาชนอย่างลึกซึ้ง 3) Develop สร้างสรรค์ไอเดียใหม่ หรือ Ideation และ 4) Deliver สร้างต้นแบบนวัตกรรมเชิงนโยบายและทดสอบกับประชาชนและสื่อสารนโยบาย โดยมีขั้นตอนหลักในการดำเนินการดังนี้

บททวนและสรุปประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเมืองปลอดภัย วิเคราะห์ข้อมูลข้อค้นพบและข้อเสนอแนะโอเดียการพัฒนาเมืองปลอดภัย มาทบทวนและต่อยอดโดยการสรุปประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ระบบและผู้ที่เกี่ยวข้อง การออกแบบการทำงานและการทำ Policy Landscape ของการจัดทำต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัย

พัฒนาต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัย (Policy Prototyping) จัดกระบวนการพัฒนาต้นแบบนโยบาย (Policy Prototyping) ทั้งในเชิงกรอบแนวคิด (Conceptual Design) และกลไกการขับเคลื่อน (Mechanism Design) โดยร่วมมือกับนักออกแบบและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

ทดสอบต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัย (Prototyping Testing) จัดกระบวนการทดสอบต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัย โดยลงไปทดสอบกับพื้นที่ และการเชิญผู้ใช้หรือผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องมาร่วมทดสอบและพัฒนาต้นแบบเชิงนโยบายให้ตอบโจทย์อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัยนี้ใช้กระบวนการ **Double Diamond Model** โดยประยุกต์ใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) และการคิดเชิงระบบ (System Thinking) เพื่อนามาร่วมกันสร้างนโยบาย ซึ่งตามกระบวนการ Double Diamond Model จะประกอบไปด้วย 2 ส่วนหลัก คือ 1) ส่วนการค้นหาปัญหา หรือ Problem Space ซึ่งจะใช้วิธีการ Discover และ Define ผ่านการทำฉากทัศน์อนาคต (Scenario Building) การจัดทำแผนที่ระบบ (System Mapping) การเข้าใจประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง การลงพื้นที่เพื่อเข้าใจปัญหา ซึ่งจะนำมาสู่การกำหนดประเด็นปัญหาเพื่อทำการค้นหาคำตอบ และ 2) ส่วนการค้นหาคำตอบ หรือ Solution Space จะใช้กระบวนการระดมความคิดเห็น (Brainstorming) การจัดทำ Idea Card แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนตกผลึกและนำมาจัดทำร่างต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัยเพื่อนำมาทดสอบกับประชาชนและปรับปรุงจนได้ต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัยที่เหมาะสม

3.1 การเปิดตัวโครงการ (Kick off) การจัดทำต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัย

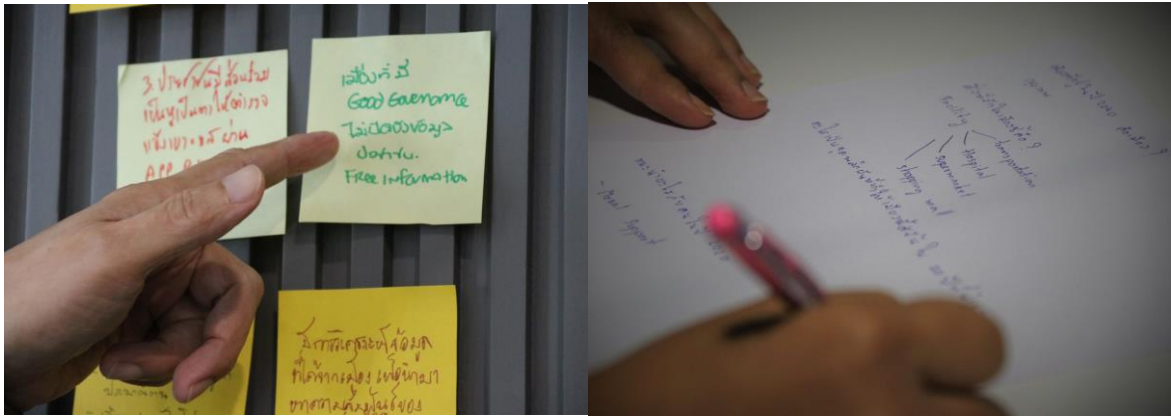
การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1 เป็นการเปิดตัวโครงการเพื่อช่วยสร้างกรอบแนวคิดที่สำคัญ ในการออกแบบนวัตกรรมนโยบายที่ตอบโจทย์ความท้าทายในอนาคต โดยได้ฉายภาพให้ผู้เข้าร่วมได้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของโครงการในการรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ระบบและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการออกแบบการทำงานและการทำ Policy Landscape ของการจัดทำต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัย (Safe City) โดยใช้กระบวนการ Double Diamond Model ซึ่งการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1 นี้ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก คือ

กิจกรรมที่ 1 การหาความหมายของเมืองปลอดภัยใน ความเข้าใจของผู้เข้าร่วม ระดมสมองถึงความหมายของเมืองปลอดภัยว่าหน้าตาเป็นอย่างไร โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มตำรวจและเจ้าหน้าที่รัฐ กลุ่มประชาชนทั่วไป และกลุ่มคนรุ่นใหม่ ซึ่งทำให้ได้มิติที่เหมือนและแตกต่างในจุดเน้นของกลุ่มคนแต่ละกลุ่ม และทำให้ทราบถึงเมืองปลอดภัยที่มีความหมายกว้างกว่าขอบเขตการปฏิบัติงานโดยตรงของเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมถึงคนรุ่นใหม่ที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นกับความปลอดภัยทางไซเบอร์และความปลอดภัยสำหรับกลุ่มคนเปราะบางทางสังคม

กิจกรรมที่ 2 การทำ Postcard from the Future โดยให้ผู้เข้าร่วมจินตนาการถึงอนาคตใน 20 ปีข้างหน้า แต่ละท่านอายุเท่าไร อยู่ที่ไหน เขียนชื่อเมืองที่อยู่ใน Post-It แล้วแชร์ว่าใครอยู่ที่ไหนบ้าง และจัดกลุ่มได้เป็น 4 กลุ่ม คือเมืองหลวง ชนบท เมืองต่างจังหวัด และเมืองท่องเที่ยว จากนั้นให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน

สรุปจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึงมุมมองของเมืองปลอดภัยในมิติต่าง ๆ ซึ่งทำให้เห็นถึงความหมายของเมืองปลอดภัยที่ครอบคลุมหลายมิติ โดยเมืองที่ไม่ปลอดภัยจะมีประเด็นเหล่านี้สูง ได้แก่

- อาชญากรรม
- อุบัติเหตุ
- มลพิษ (โดยเฉพาะ PM 2.5)
- โรคระบาด
- ภัยพิบัติ
- โครงสร้างพื้นฐานไม่ปลอดภัย
- ความปลอดภัยทางไซเบอร์
- การแจ้งเหตุ การจัดการ และการเยียวยาล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพ

3.2 การวิเคราะห์ภาพอนาคต (Strategic Foresight)

การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 2 การวิเคราะห์ภาพอนาคต (Strategic Foresight) โดยได้ผนวกประเด็นโควิด-19 เข้ามาในการพิจารณาด้วย โดยตั้งโจทย์สำหรับการวิเคราะห์ภาพอนาคตคือ **“อนาคตเมืองปลอดภัยในบริบท Covid-19 และ Post Covid-19”**

กิจกรรมที่ 1 กระบวนการกวาดหาแนวโน้มอนาคต (Horizon Scanning) ในมิติต่าง ๆ ตาม STEEP

(สังคม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง)

ผู้เข้าร่วมการประชุมร่วมกันมองแนวโน้มอนาคตในด้านต่าง ๆ โดยมีมุมมองที่สำคัญ ดังนี้

▪ แนวโน้มด้านสังคม (Social)

การความขัดแย้งทางความคิดในสังคม ความขัดแย้งทางความคิดระหว่างกลุ่มคนที่มีความเชื่อต่างกันและระหว่างคนรุ่นต่าง ๆ (Generation)

ความเหลื่อมล้ำทางสังคมสูงขึ้น ความเหลื่อมล้ำทางสังคมมีมากขึ้นอย่างชัดเจน คนจนเพิ่มขึ้น คนตกงานมากขึ้น คนไร้บ้านเพิ่มมากขึ้นจากวิกฤต คนเดือดร้อน ทำให้มีแนวโน้มในการก่ออาชญากรรมสูงขึ้น คนจนเข้าไม่ถึงการเยียวยาและสวัสดิการของภาครัฐ อนาคตอาจมีการพัฒนา Precision Food & Medicine ระดับยีนซึ่งเพิ่มช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนมากขึ้น

อาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น การหลอกลวงผู้อื่นเพื่อประโยชน์ส่วนตัวเพื่อเอาตัวรอดในเศรษฐกิจตกต่ำจะมากขึ้นและมีรูปแบบหลากหลายมากขึ้น

ความรุนแรงในครอบครัว ความรุนแรงในครอบครัวกลายเป็นปัญหาสังคม

การมีจิตอาสาที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จิตอาสา คนทำบุญช่วยเหลือผู้อื่นมีมากขึ้น

สังคมผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น มีแนวโน้มไม่ปลอดภัยจากเมืองในหลายมิติทั้งการโดนหลอกลวงทางไซเบอร์และปัญหาด้านสุขภาพ

▪ แนวโน้มด้านเทคโนโลยี (Technology)

เครือข่ายทางสังคม แนวโน้มการใช้สื่อต่าง ๆ ในการแจ้งเหตุต่าง ๆ เพื่อที่จะให้คนในเมืองได้รับการช่วยเหลืออย่างทันที คนมีแนวโน้มจะกังวลเรื่อง Data

Privacy ที่จะต้องแลกเพื่อการป้องกันความปลอดภัย คนไทยมี IT Literacy สูงขึ้นจากประสบการณ์การลงทะเบียนออนไลน์กับภาครัฐ การเข้าถึงข้อมูลและสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของเมืองนั้น ๆ เช่น การให้ข้อมูลแลกเปลี่ยนกันในชุมชน

การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น มีการสร้างนวัตกรรมที่เป็นเครื่องมือ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดความปลอดภัย เช่น โดรนติดตามคนร้าย รถสายตรวจอัจฉริยะ ลดการนำเข้าสินค้าราคาแพงจากต่างประเทศ มีการใช้ Big Data การบริการข้อมูลอัตลักษณ์ AI ระบบความปลอดภัยหุ่นยนต์ถูกนำมาใช้ในการทำงานอันตราย ยานพาหนะที่มีการปล่อยมลภาวะน้อยลงได้รับความนิยม Digital/AI/Robot ถูกนำมาใช้งานในธุรกิจต่าง ๆ Facial Recognition และ AI ถูกนำมาใช้ตรวจสอบตัวตนและเช็คประวัติ Crime Mapping ช่วยระบุ Hot Zone ในการเกิดอาชญากรรมมีใช้ในหลายประเทศ 5G เปลี่ยนแปลงรูปแบบธุรกิจจาก Offline สู่ Online ทั้งหมด Tracing and Tracking Tech IoT ติดตามตัวและสิ่งของ ระบบตรวจติดตามรถหายได้รับการใช้งานมากขึ้น ระบบข้อมูลบุคคลในเรื่อง Transaction ต่าง ๆ ถูกรวบรวมเป็นระบบ วิเคราะห์ได้ ระบบ Smart Visual Recognition มีแนวโน้มใช้มากขึ้นในหลายประเทศเพื่อตรวจจับผู้ก่อการร้าย สามารถนำเทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนงานสืบสวนสอบสวน เช่น กล้องวงจรปิด การสเก็ตภาพคนร้าย การตรวจสอบประวัติอาชญากรรม

ความปลอดภัยทางไซเบอร์ ระบบความปลอดภัยทางไซเบอร์เป็นสิ่งจำเป็นมากขึ้นจากการมี Online Activities เพิ่มขึ้นสูงมาก มีการพึ่งพาเทคโนโลยีมากขึ้น เกิด Digital Fraud/Internet Fraud มากขึ้น ก่อให้เกิดอาชญากรรมข้ามชาติสูงขึ้น อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์มากขึ้น

▪ แนวโน้มด้านเศรษฐกิจ (Economic)

เศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญมากขึ้น ครอบครัวเริ่มปลูกผักทำการเกษตรในที่ดินเพื่อพึ่งตนเอง คนหันมาปฏิบัติตามเศรษฐกิจพอเพียงทุกคนต้องปรับตัวให้อยู่ได้ จะไม่แสวงหาวัตถุนิยมทำให้ปัญหาสังคมลดลง เศรษฐกิจใน

ชุมชนได้รับความนิยมนมากขึ้น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้รับความนิยม

อสังหาริมทรัพย์มีการเปลี่ยนแปลง ออฟฟิศพิเศษจะลดลง อสังหาริมทรัพย์ปรับตัวรับการทำงานรูปแบบใหม่ ๆ เช่น Work From Home หรือ Work Anywhere

ผู้คนย้ายกลับไปถิ่นฐานมากขึ้น เกิดการกระจายตัวออกไปสู่เมืองและชนบทในต่างจังหวัดมากขึ้น

การท่องเที่ยวชงเขาไปนาน ในระยะ 1-2 ปี ภาคการท่องเที่ยวจะไม่กลับมา People Mobility ลดลงนักท่องเที่ยวเป็นนักท่องเที่ยวเชิงคุณภาพมากขึ้น ในอนาคตการท่องเที่ยวจะเปลี่ยนแปลง มีคุณภาพมาตรฐานสูงขึ้น

แรงงานฟรีแลนซ์มากขึ้น แต่จะแสวงหาความมั่นคงและสวัสดิการจากรัฐ การว่างงานสูงขึ้น อนาคตฟรีแลนซ์น่าจะเพิ่มขึ้น เพราะบริษัทลดขนาดองค์กร คนทำงานฟรีแลนซ์เพิ่มขึ้น คนเรียกร้องสวัสดิการและเงินช่วยเหลือจากภาครัฐสูงขึ้น การใช้แรงงานท้องถิ่นเพิ่มขึ้น แรงงานต่างชาติบางประเภทลดลง การว่างงานเพิ่มขึ้น บริษัทปิดกิจการพนักงานตกงานไม่มีรายได้ทำให้เสี่ยงต่อการเพิ่มขึ้นของอาชญากรรม

การขึ้นมาอำนาจทางเศรษฐกิจของจีน ประเทศจีนขยายอิทธิพลในภูมิภาคผ่าน Belt and Road Initiative

หนี้สาธารณะสูงขึ้น รัฐมีหนี้สาธารณะสูงขึ้นจากการให้ความช่วยเหลือคนในประเทศ รัฐกระจายความเสี่ยงทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น ไม่ทุ่มไปกับ Sector ใดเป็นพิเศษ งบประมาณที่ลดน้อยลงอาจทำให้การแก้ปัญหามุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจไม่ให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัย

SMEs ปิดกิจการจำนวนมาก SMEs ขนาดเล็กและกลาง จะหายไปเยอะ เหลือแต่นายทุนใหญ่ เกิดการผูกขาดมากกว่าเดิม จะมีผู้ประกอบการอิสระเพิ่มขึ้น

ระบบเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ ๆ จะเกิดขึ้น เศรษฐกิจจะเคลื่อนด้วยชุมชนและเทคโนโลยี การผลิตที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม Carbon Footprint เศรษฐกิจที่เป็น Consumption Driven เปลี่ยนมาเพิ่มเรื่องสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ระบบ Cashless Society และการเติบโตของ E-commerce

▪ แนวโน้มด้านสิ่งแวดล้อม (Environment)

การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การป้องกัน เตือนภัยสำหรับภัยธรรมชาติ การประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนจะมีมากขึ้น ระบบการวัดติดตามรายงานคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ทันสมัยขึ้น ความรู้เรื่องการออกแบบเมืองให้สามารถฟื้นตัวจากวิกฤตได้เร็ว ทั้งภัยพิบัติและโรคระบาด แต่ในระยะ 1-2 ปี ปัญหาโควิด-19 ทำให้งบประมาณที่จะใช้ในด้านสิ่งแวดล้อมลดลงมาก ในอนาคตกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมเข้มข้นและมากขึ้น

พฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อม การบริโภคที่มีคุณภาพ ปริมาณลดลง คำนึงถึงสุขภาพมากขึ้น เช่น ปลอดภัย สารเคมี ประชาชนให้ความสำคัญมีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ผู้คนใส่ใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้น คนใส่ใจสุขภาพ ต้องการสวน สถานที่ออกกำลังกาย เพิ่มมากขึ้น การบริโภคที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น

ขยะมูลฝอยและการจัดการ การเพิ่มขึ้นของขยะพลาสติก ขยะติดเชื้อ ขาดการกำจัดขยะที่ดี มีประสิทธิภาพต่ำ Single Use Product มากขึ้น ขยะติดเชื้อ ขยะมูลฝอย ยังคงเป็นปัญหาในเมืองใหญ่ ๆ ปัญหาขยะส่งผลให้เกิดนวัตกรรมในการจัดการ Circular Economy, Waste to Energy

การท่องเที่ยวสีเขียว การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อให้เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ขาดการบำรุงรักษาทำให้เกิดอันตรายต่อการท่องเที่ยว

ป่าไม้ เกิดไฟป่าเป็นประจำ และยังมีปัญหาการบุกรุกทำลายป่า เพื่อเพาะปลูกหรือการค้า ทำให้เกิดการกัดเซาะ ภูเขาพังทลาย ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

มลพิษ ปัญหามลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมส่งผลต่อผู้บริโภค ในช่วงปิดเมืองทำให้คนเดินทางน้อยลง มลภาวะลดลง การทำงาน Work from Home ทำให้มลพิษทางอากาศลดลง แต่ขยะทางบ้านเพิ่มขึ้น และทุกต้นปี PM 2.5 จะเป็นปัญหาสำหรับกรุงเทพมหานคร เชียงใหม่และเมืองอื่น ๆ กัดดันให้รัฐแก้ไขปัญหามลพิษประชาชนได้รับผลกระทบปัญหาสุขภาพจาก PM 2.5

▪ แนวโน้มด้านการเมือง (Politic)

บทบาทของชุมชนท้องถิ่น ท้องถิ่น ท้องที่ชุมชนร่วมมือแก้ไขปัญหามากขึ้น การกระจายอำนาจสู่

ท้องถิ่นมากขึ้น บทบาทของพท.มีมากขึ้น มีการกระจายอำนาจและทรัพยากรจากศูนย์กลางไปสู่ท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

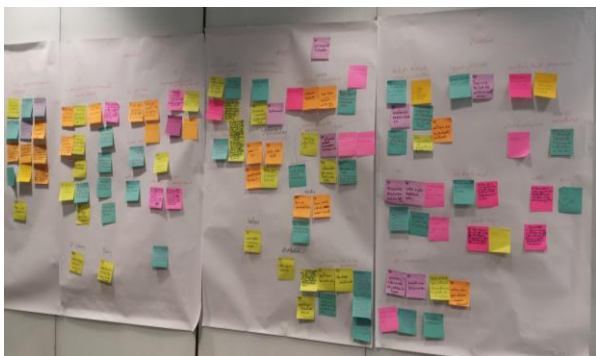
การวางนโยบาย นโยบายทางการเมืองขาดความต่อเนื่อง การเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จะเป็นการเมืองที่ให้ประโยชน์แก่ประชาชน มีการแข่งขันทางการเมืองในการเสนอนโยบายเพิ่มมากขึ้น จะมีการเลือกนโยบายมากกว่าตัวบุคคล รัฐตอบสนองความต้องการของประชาชนมากขึ้น

ความขัดแย้งทางการเมือง หลายฝ่ายมองว่ารัฐธรรมนูญมีปัญหาความไม่เป็นที่ประจักษ์ใต้อย่างไรก็ตาม การเรียกร้องให้แก้ไข ถ้ารัฐบาลไม่ตอบสนองอาจก่อให้เกิดความไม่สงบในสังคม ประเทศจะมีความขัดแย้งทางการเมือง เกิดการต่อต้านรัฐบาลจากนโยบายที่ไม่เป็นธรรม

คอร์ปชั่นและระบบการทำงานของรัฐ การบริหารงานไม่โปร่งใส อาจมีการทุจริตคอร์ปชั่นทำให้ได้เครื่องมือการทำงานที่ด้อยคุณภาพและอาจเกิดอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน เช่น เครื่องตรวจจับระเบิดระบบการเล่นพรรคเล่นพวก ทำให้ข้าราชการขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดูแลความปลอดภัย

บทบาทคนรุ่นใหม่ทางการเมือง คนรุ่นใหม่ต้องการ Freedom เพิ่มสูงขึ้นทุกๆ ปีจะมีคนรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น หลังโควิดจะมีมือกลับมากเพิ่มขึ้น

ธรรมาภิบาลและความร่วมมือ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน Blockchain โปร่งใส การตรวจสอบการทำงานของภาครัฐโดยประชาชนเพิ่มมากขึ้น ความปลอดภัยจะเป็นนโยบายที่นำมาใช้ การร่วมมือในระดับภูมิภาคมีมากขึ้น

กิจกรรมที่ 2 กระบวนการค้นหาความไม่แน่นอน (Uncertainty)

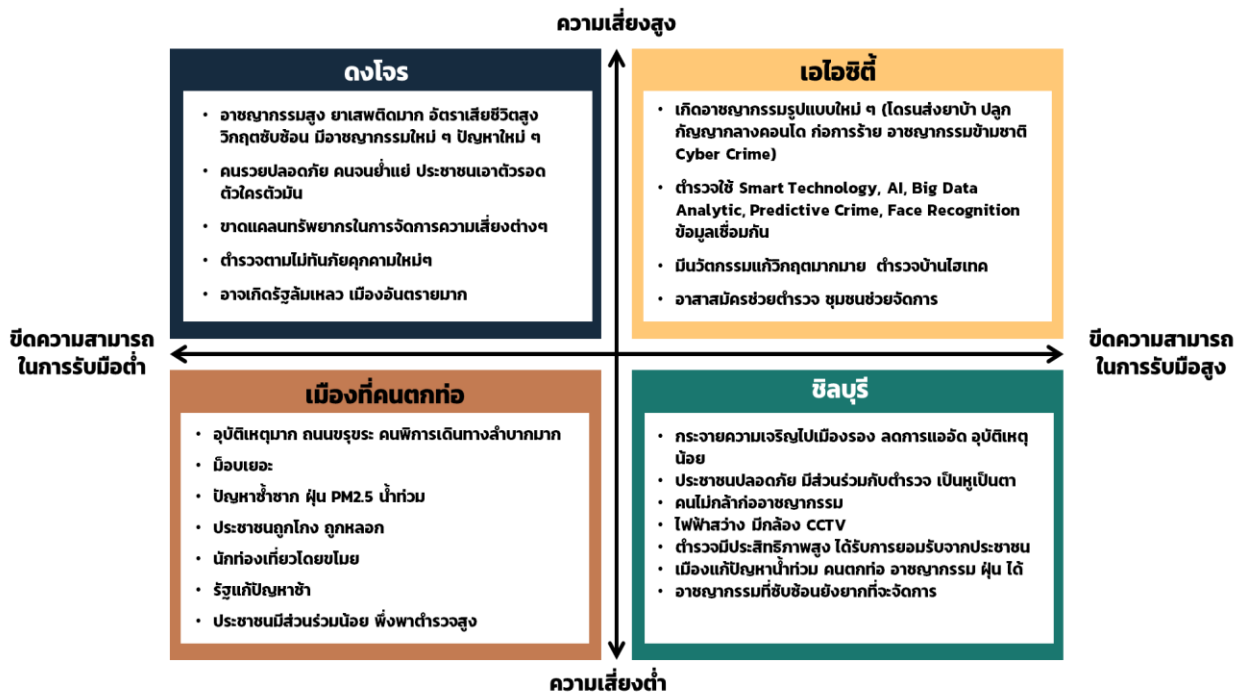
การระดมสมองเพื่อค้นหาความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตที่สำคัญที่จะมีผลกระทบต่อเมืองปลอดภัย สรุปได้เป็น 2 ปัจจัยหลัก คือ ความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ จะสูงขึ้นหรือลดลง และขีดความสามารถในการบริหารจัดการจะสูงหรือต่ำ

ในอนาคตความเสี่ยงอาจจะเพิ่มขึ้นมากหรือลดน้อยลง ปัจจัยความไม่แน่นอนมีทั้งเรื่องโอกาสในการระบาดของโรคระบาด การฟื้นตัวจากวิกฤตและการว่างงานจำนวนมากของคนที่ทำงาน ผลกระทบต่อสังคมจะรุนแรงหรือสงบ โอกาสที่ภัยพิบัติธรรมชาติและน้ำท่วมใหญ่ โอกาสของภัยการก่อการร้าย และความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนทางการเมือง

ในอนาคตขีดความสามารถในการบริหารจัดการความเสี่ยงสูงหรือต่ำ ความไม่แน่นอนของบทบาทของชุมชนในการแก้ไขปัญหา ทักษะด้านสุขภาพ หรือ Health Literacy ของประชาชนจะมากหรือน้อย บทบาทในการสร้างความปลอดภัยเกิดจากตำรวจหรือประชาชนให้ความร่วมมือ เมืองปลอดภัยสำหรับคนรวยหรือว่าสามารถทำให้เกิดขึ้นกับทุกคน การขยายตัวของระบบคมนาคมจากเมืองหลักสู่เมืองรองเกิดขึ้นหรือไม่ คนกลับไปชนบทเพิ่มหรือไม่ Decentralized เกิดขึ้นหรือไม่

กิจกรรมที่ 3 กระบวนการสร้างฉากทัศน์อนาคต (Scenario Building) จากความไม่แน่นอนดังกล่าว นำมาสร้างแกนโลจิกอนาคต (Scenario Logic) และร่วมกันสร้างฉากทัศน์อนาคต ได้ฉากทัศน์อนาคต 4 ฉากทัศน์ คือ

- ฉากทัศน์ที่ 1 **เอไอ ซิตี้ (AI City)**
 ฉากทัศน์ที่ 2 **ลงโจร (Crime City)**
 ฉากทัศน์ที่ 3 **เมืองที่คนตกท่อ (Unsafe City)**
 ฉากทัศน์ที่ 4 **ซิลบุรี (Chill City)**

ฉากทัศน์ที่ 1 เอไอ ซิตี้ (AI City)

ฉากทัศน์อนาคตนี้ ความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ เกิดสูงขึ้น และขีดความสามารถในการจัดการของประเทศมีสูง ภายใต้ฉากทัศน์นี้ ประเทศจะเกิดอาชญากรรมรูปแบบใหม่ ๆ เช่น โดรนส่งยาบ้า ปลุกภัยคุกคามกลางคอนโด ก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ (Cyber Crime) ในขณะที่ ตำรวจใช้ Smart Technology, AI, Big Data Analytic, Predictive Crime, Face Recognition มีการเชื่อมโยงข้อมูลกัน มีนวัตกรรมแก้วิกฤตมากมาย มีตำรวจบ้านไอเทค และมีอาสาสมัครช่วยตำรวจ ชุมชนช่วยจัดการ

ในด้านจัดการความปลอดภัยต่าง ๆ ตำรวจแห่งอนาคตจะเป็น Smart Police มี Data AI ช่วยจับคนร้าย มีระบบข้อมูลเชื่อมต่อกันหมดทำให้แก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้เร็ว AI วิเคราะห์รูปแบบความเสี่ยงและช่วยเตือนภัยได้อย่างรวดเร็ว ความสูญเสียทางชีวิตและทรัพย์สินน้อยมาก จนทำให้อาชญากรต้องอพยพออกจากเมือง มีจุดตั้ง Hub ความปลอดภัยทุกเมือง มีศูนย์กลางเชื่อมโยงของทุก Hub และมีการ

พัฒนาบุคลากรให้เหมาะสมกับเทคโนโลยีจึงมีความเชี่ยวชาญ ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

ภายใต้ฉากทัศน์นี้ ประชาชนมีส่วนร่วมสูง อาสาสมัครมีเป็นจำนวนมาก ช่วยตำรวจจัดการปัญหา มีการรวมกลุ่มสร้างนวัตกรรมขึ้นมากมายเพื่อจัดการวิกฤตเมืองต่าง ๆ ทายอใช้ระบบเลือกตั้งเพื่อให้ผู้นำตบโจทย์ประชาชน มาตรการต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลจากความเชื่อมั่นในศักยภาพของรัฐ

ด้านสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ ภาคเอกชนมุ่งนโยบายสิ่งแวดล้อมของเมือง เมืองสามารถฟื้นฟูความเสียหายได้รวดเร็ว มี Masterplan ผังแม่บทพัฒนาเมืองที่รองรับภัยธรรมชาติ เมืองกลายเป็นเมืองน่าอยู่และเมืองน่าเที่ยว เมืองมีความมั่นคงทางอาหาร Vertical Farm ป้อนอาหารคนในเมือง

ฉากทัศน์ที่ 2 นครโจรสลัด (Crime City)

ในฉากทัศน์อนาคตนี้ ความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นสูงและขีดความสามารถในการจัดการของประเทศต่ำ ภายใต้ฉากทัศน์นี้ คนรวยปลอดภัย คนจนอย่าแย่ ประชาชนเอาตัวรอด ตัวใครตัวมัน ภาครัฐขาดแคลนทรัพยากรในการจัดการความเสี่ยงต่าง ๆ ตำรวจตามไม่ทันภัยคุกคามใหม่ ๆ จนอาจเกิดรัฐล้มเหลว เมืองอันตรายมาก

ในด้านอาชญากรรม พบว่าแก๊งค์ยาเสพติดขยายตัวทุกชุมชน สังคมวุ่นวาย อลหม่าน เหตุการณ์ไม่สงบใน 3 จังหวัดได้ลุกลามทั่วประเทศ เกิดโรคระบาดซ้ำ ต้องปิดเมืองระยะยาว คนตกงาน อาชญากรรมรุนแรง เกิดมีอบน่าไปสู่จลาจล นองเลือด เกิดการปฏิวัติ เกิดวิกฤตซ้ำซาก เศรษฐกิจตกต่ำคนฆ่าตัวตาย มีความขาดแคลนของสิ่งจำเป็น ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น อาหาร น้ำ ในสภาวะฉุกเฉิน ซึ่งทำลายภาครัฐในการบริหารจัดการ มีแนวโน้มจะมีปัญหาความเหลื่อมล้ำ คนจนทำหน้าที่บริการให้คนฐานะดีให้ปลอดภัย อาจเกิดการสังหารหมู่ เพราะความเชื่อหรือความเครียด และปัญหาสุขภาพจิต เกิดการกราดยิงในที่สาธารณะโดยไม่มีเหตุผล และยังเกิดการแฮกข้อมูลความปลอดภัยในการใช้ข้อมูลด้านเทคโนโลยี ระบบ IT ล้มเหลว ขาดการสื่อสาร การสื่อสารในช่วงวิกฤตล้มเหลว ประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อการทำงานของรัฐบาล กฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ได้ทุกคน

ในด้านการจัดการความปลอดภัย ภายใต้ฉากทัศน์นี้ ตำรวจตามไม่ทันภัยคุกคามแบบใหม่ ๆ การทำงานแบบ Silo ไม่สามารถจัดการปัญหาได้ มีความสิ้นเปลืองทรัพยากร กำลังตำรวจไม่เพียงพอ พยานหลักฐานเท็จและขาดจิตสำนึกบริการ ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ เมืองมีความอันตรายมาก

ฉากทัศน์ที่ 3 เมืองที่คนตกใจ (Unsafe City)

ในฉากทัศน์อนาคตนี้ ความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นต่ำและขีดความสามารถในการจัดการของประเทศต่ำ ภายใต้ฉากทัศน์นี้ เมืองจะเกิดความไม่ปลอดภัยแบบปกติที่เคยเกิดขึ้น อุบัติเหตุมาก คนยังตกท่อปีละหลายร้อยคน ถนนขรุขระ คนพิการเดินทางลำบากมาก

มีอบเยอะ ปัญหาซ้ำซาก ฝุ่น PM2.5 น้ำท่วม ประชาชนถูกโกง ถูกหลอก นักท่องเที่ยวโดยขโมย รัฐแก้ปัญหาซ้ำ ประชาชนมีส่วนร่วมน้อย พังพาดำรงสูง

เมืองในฉากทัศน์นี้ ยังมีความรุนแรงในครอบครัว สามีทำร้ายภรรยาและลูกที่บ้านโดยไม่มีใครแจ้งเหตุ เกิดภาพจน เจ็บ จ้อง นักท่องเที่ยวโดนขโมยของจิวเวลรี่ทุกที่ทุกเวลา ขโมยขึ้นบ้านตอนวันหยุดสงกรานต์ในเมืองหลวง เด็ก ๆ ถูก Cyber Bully มีการขโมย Digital ID ไปทำธุรกรรม ตำรวจจับไม่ได้ มีการนำร่องรอยลายพิมพ์นิ้วมือคนอื่นไปไว้ในที่เกิดเหตุเพื่อใส่ร้ายให้เป็นผู้กระทำความผิดจึงต้องมีวิธีพิสูจน์ว่าเป็นลายมือปลอม การหลอกลวงด้วยรูปแบบเดิม ๆ ยังคงใช้งานได้ แต่เปลี่ยนเนื้อหา หลอกขายของแพง โกงนักท่องเที่ยว มีการหลอกลวงทาง Cyber Fake News หลอกขายของไม่มีคุณภาพ โกงแชร์ แชร์ลูกโซ่ ผู้สูงอายุไม่เท่าทันการหลอกลวงต่าง ๆ คนหาเงินง่ายจากการก่ออาชญากรรม

มีอบคนรุ่นใหม่ต่อต้านรัฐบาล เกิด Flash Mob เป็นการทั่วไป ประชาชนขึ้นมาใช้บริการบนสถานีตำรวจไม่พอใจการบริการ เลยต้องสร้างแอปพลิเคชันสำรวจความคิดเห็นประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจะต่ำ เพราะปัญหาปากท้องไม่ได้รับการแก้ไข

การตอบสนองต่อเหตุอาชญากรรมต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเชื่องช้า ขาดความร่วมมือจากประชาชนทำให้การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมไม่ได้ผล จำเป็นต้องผลักดันให้มีโครงการจิตอาสาชุมชนสัมพันธ์ การจัดการคนจรจัดขาดประสิทธิภาพ ประชาชนหวังพึ่งพาดำรงและเจ้าหน้าที่รัฐเป็นหลัก วัฒนธรรมไว้นิลยั้งคงมีอยู่ (หมายถึงการขึ้นภาพว่าจัดการได้ดี)

ฉากทัศน์ที่ 4 ชิลลี่ (Chill City)

ในฉากทัศน์อนาคตนี้ ความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มีต่ำและขีดความสามารถในการจัดการของประเทศสูง ภายใต้ฉากทัศน์นี้ มีการกระจายความเจริญไปเมืองรองลดการแออัด อุบัติเหตุน้อย ประชาชนปลอดภัย มีส่วนร่วมกับตำรวจ เป็นหูเป็นตา คนไม่กล้าก่ออาชญากรรม โครงสร้างพื้นฐานดีมาก ไฟฟ้าสว่าง มีกล้อง CCTV ที่ใช้งานได้ ตำรวจมีประสิทธิภาพสูง ได้รับการยอมรับ

จากประชาชน เมืองแก้ปัญหาหน้าท่วม คนตกท่อ อาชญากรรม ฝุ่น ได้อย่างดี อย่างไรก็ตาม จุดอ่อนคือ อาชญากรรมที่ซับซ้อนยากที่จะจัดการได้ เพราะไม่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เพียงพอ

ภายใต้ฉากทัศน์นี้ การตอบสนองต่ออาชญากรรมรวดเร็ว สามารถจับกุมคนร้ายได้อย่างรวดเร็วโดยสิ้นเปลืองทรัพยากรน้อยที่สุด ตำรวจใช้โดรนเพื่อสืบสวนหาผู้กระทำความผิดที่หลบหนี ทำเครือข่าย CCTV โดยใช้ระบบ Recognition มาใช้งานเพื่อประสิทธิภาพในการสืบสวนปราบปรามอาชญากรรม วงจรปิดไม่เสีย มีการจัดระเบียบคนเร่ร่อน โดยจัดสถานที่อยู่และที่ทำงาน มีการนำระบบ Smart มาช่วยป้องกันอาชญากรรม เมืองมีแผนที่ Hot Spot ของอาชญากรรมทำให้ทีมแพทย์ากรูทที่ ไฟฟ้า แสงสว่างครอบคลุมทำให้คนรู้สึกปลอดภัยมากขึ้น คนไม่กล้าก่ออาชญากรรม มีอิสรภาพ เสรีภาพในการใช้ชีวิตมากขึ้น นักท่องเที่ยวมั่นใจ รูปแบบของอาชญากรรมจะซับซ้อนขึ้นและความเสียหายจะรุนแรง แต่นาน ๆ เกิด และเมืองยังไม่สามารถตอบสนองกับวิกฤตฉุกเฉินกะทันหันได้ดีพอ

ประชาชนให้ความร่วมมือและดูแลตนเองดี คนขับรถจักรยานยนต์ใส่หมวกกันน็อค ไม่ขับสวนเลน ทางเท้าได้รับการดูแลปรับปรุงสม่ำเสมอ มีขนาดที่เหมาะสม ในจุดที่ควรจะมี ไม่มีอุบัติเหตุทางถนนหรือการขี่มอเตอร์ไซด์บนทางเท้า หรือขายของบนทางเท้า รถทุกประเภททุกคันหยุดให้คนข้ามทางม้าลาย เมืองแก้ไขได้เฉพาะน้ำท่วมเล็กน้อย แต่แก้ไขไม่ได้หากมีมหาอุทกภัย สวนสาธารณะมีมาก มีแสงสว่างปลอดภัย ประชาชนมีความพึงพอใจในการทำงานของตำรวจและกลับไปด้วยความประทับใจ มีการอำนวยความสะดวกในทางคดีอาญาให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริง ไม่จับแพะ เกิดการมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชน ประชาชน ประชาชนมีส่วนร่วมช่วยในกิจกรรมของรัฐ เด็กแว้นมาเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือผู้อื่นโดยสมัครใจ ประชาชนมีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนสนับสนุนการทำงานของตำรวจ

กิจกรรมที่ 4 การร่วมกันระบุ PDL Scenario

ตำแหน่ง Present Scenario

ตำแหน่งปัจจุบันของเมืองในประเทศไทย ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่มองว่าอยู่ในตำแหน่งฉากทัศน์ดั่งโจร โดยเฉพาะตัวแทนตำรวจ ในขณะที่ประชาชนบางส่วนมองว่าปัจจุบันอยู่ในตำแหน่งฉากทัศน์เมืองที่คนตกท่อ

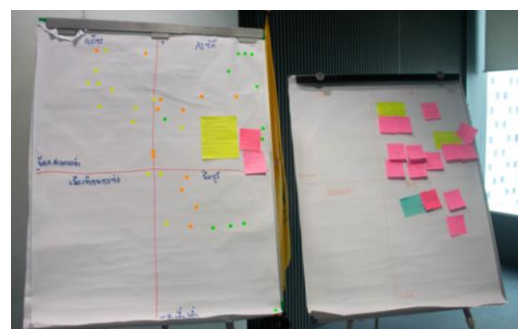
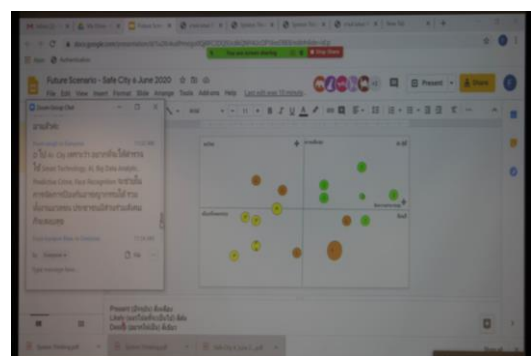
ตำแหน่ง Desired Scenario

ตำแหน่งที่พึงปรารถนาในอนาคต พบว่า มี 2 กลุ่มใหญ่ คือ ฉากทัศน์เอไอซีดี และ ฉากทัศน์ซิลบุรี

ตำแหน่ง Likely Scenario

ตำแหน่งที่น่าจะเป็นในอนาคตหากปล่อยไปอย่างปกติ ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่มองว่าน่าจะเกิดฉากทัศน์ดั่งโจร โดยตัวแทนตำรวจมองว่าจะขึ้นไปอยู่ในจุดที่ความเสี่ยงสูงมากขึ้น เป็นดั่งโจรเต็มที

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้เข้าร่วมเห็นว่า ปัจจุบันเมืองในประเทศไทยอยู่ในฉากทัศน์ดั่งโจรหรือฉากทัศน์เมืองที่คนตกท่อ และหากปล่อยให้เป็นไปอย่างปกติ ในอนาคตน่าจะเป็นฉากทัศน์ดั่งโจรอย่างเต็มที่ โดยฉากทัศน์ที่พึงปรารถนาในอนาคต คือ ฉากทัศน์เอไอซีดี และฉากทัศน์ซิลบุรี แสดงว่าผู้เข้าร่วมเน้นการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการความปลอดภัยให้สูงขึ้นเป็นสำคัญ

3.3 ค้นหาและวินิจฉัยภัยเชิงนโยบาย (Discover) และการสร้างแผนที่ระบบเมืองปลอดภัย (System Map)

การประชุมเชิงปฏิบัติการค้นหาและวินิจฉัยภัยเชิงนโยบาย (Discover) และการสร้างแผนที่ระบบเมืองปลอดภัย (System Map) การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมได้ร่วมกันสร้างแผนที่ระบบที่เกี่ยวข้องกับเมืองปลอดภัย โดยสรุประบบหลักประกอบไปด้วย

- กระบวนการตั้งแต่เกิดเหตุความไม่ปลอดภัยนำไปสู่การแจ้งเหตุของประชาชน และนำไปสู่การเข้าระงับเหตุและบรรเทาเหตุ

- เหตุที่เกิดความไม่ปลอดภัยต่าง ๆ อาจเกิดจากเหตุจากธรรมชาติ เช่น ภัยพิบัติ ฝุ่นพิษ หรือโรคระบาด หรือเหตุที่เกิดจากมนุษย์ ซึ่งเกิดจากพฤติกรรมและแรงจูงใจของผู้ก่อเหตุ เช่น การก่ออาชญากรรม โดยอาจเป็นผลส่วนหนึ่งจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลกระทบต่อเมืองมา

- ผู้เข้าร่วมได้เน้นช่วงป้องกันการเกิดเหตุ โดยเฉพาะในด้านพฤติกรรมของประชาชนในการดูแลรักษาและเฝ้าระวังด้านความปลอดภัย มี Safety Literacy ที่ดี ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรหรือหลีกเลี่ยงพื้นที่เสี่ยงต่าง ๆ รวมถึงการมีระบบการเรียนรู้ตั้งแต่เด็ก มีการรวมกลุ่มช่วยเหลือกันของประชาชนและชุมชน และการแชร์ข้อมูลระหว่างกัน ก็จะช่วยป้องกันการเกิดเหตุความไม่ปลอดภัยลดลง

- ในส่วนปลายน้ำ คือ การระงับเหตุหรือบรรเทาเหตุจะเป็นขั้นตอนของการลงโทษผู้กระทำผิด การฟื้นฟูผู้กระทำผิด และการฟื้นฟูเยียวยาเหยื่อ ครอบครัว หรือผู้ที่ได้รับอันตรายจากความไม่ปลอดภัย

- ส่วนสุดท้าย คือ โครงสร้างพื้นฐานด้านความปลอดภัยในเมืองต่าง ๆ ได้แก่ การมีข้อมูลขนาดใหญ่ บูรณาการกันเพื่อนำมาวิเคราะห์สำหรับแจ้งเตือนเทคโนโลยีสมัยใหม่ต่าง ๆ ทั้งโดรน CCTV AI 5G ที่จะช่วยให้ตรวจจับและเฝ้าระวัง ตลอดจนการวิเคราะห์ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และส่วนของบุคลากรที่มีขีดความสามารถสูงเพื่อช่วยบริหารจัดการสู่เมืองปลอดภัย

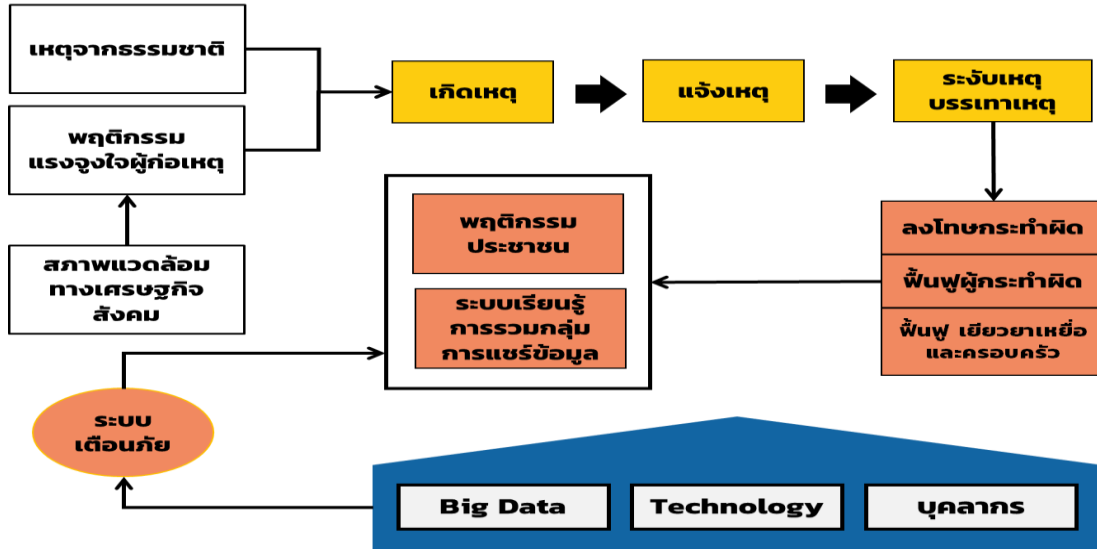
พร้อมกันนี้ ได้จัดทำแผนที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Map) ซึ่งทำให้จัดระบบผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องเมืองปลอดภัยได้โดย

- หัวใจของแผนที่หรือผู้ใช้หลักของเมืองปลอดภัย คือ ประชาชน

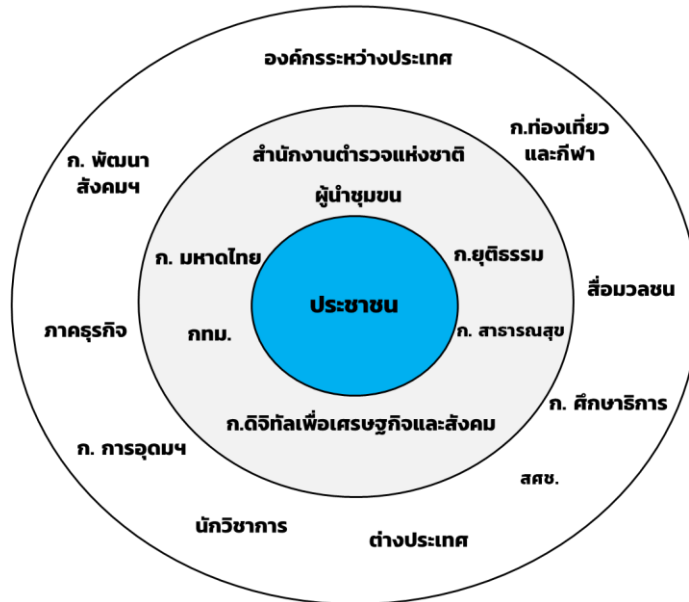
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักในการจัดบริการความปลอดภัยให้กับประชาชน ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร และผู้นำชุมชน

- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียลำดับรอง ในการสนับสนุนให้เกิดเมืองปลอดภัย ได้แก่ นักวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ภาคธุรกิจ สื่อสารมวลชน องค์กรระหว่างประเทศและต่างประเทศ

แผนที่ระบบเพื่อสร้างต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัย

แผนที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Map) ในเรื่องเมืองปลอดภัย

3.4 การทำความเข้าใจประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง

ในกระบวนการทำความเข้าใจประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง เพื่อการจัดทำต้นแบบเมืองปลอดภัยประกอบด้วย 2 กระบวนการหลัก คือ 1) กระบวนการการเข้าใจประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และการสร้าง Persona ประชาชน และ 2) การลงพื้นที่เพื่อเข้าใจกลุ่มเป้าหมายและผู้ที่เกี่ยวข้อง

3.4.1 กระบวนการการเข้าใจประชาชนกลุ่มเป้าหมายและการสร้าง Persona ประชาชน

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเข้าใจประชาชนกลุ่มเป้าหมายและสร้าง Persona เพื่อให้เข้าใจว่าประชาชนในเมืองกลุ่มต่าง ๆ มีลักษณะวิถีชีวิตอย่างไร และมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยหรือไม่ปลอดภัยด้านใดบ้างในเมือง โดยให้ผู้เข้าร่วมได้ระดมความคิดว่า “เมือง” ประกอบด้วยบุคคลใดบ้างที่จะเป็นตัวแทนหลัก ๆ ของเมือง ผูกเรื่องการฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep Listening) และทำงานสวมบทบาททดลองเป็นคนกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้ได้มีโอกาสได้มองในประเด็นความไม่ปลอดภัยในมุมมองประชาชนที่หลากหลาย เข้าร่วมทดลองฟังอย่างลึกซึ้งผ่านการ Role Play เพื่อถอดหมวกของการเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจออกแล้วคิดและรู้สึกในมุมมองประชาชน ซึ่งทำให้

มองเห็นอารมณ์และความรู้สึกที่หลากหลายของมนุษย์ที่อาศัยอยู่ในเมือง ๆ หนึ่ง โดยผู้เข้าร่วมได้เลือกคนกลุ่มผ่านประสบการณ์จริงที่รู้จักตัวแทนกลุ่มนั้น ซึ่งอาจเป็นคนใกล้ชิด เพื่อนบ้าน เพื่อนหรือคนรู้จักในอดีต แล้วถอดบุคลิก พฤติกรรม ความเชื่อ ลักษณะนิสัย เป้าหมาย ความต้องการ อุปสรรค รวมถึงแลกเปลี่ยนกันเรื่องความเสี่ยงในด้านความปลอดภัยของคนกลุ่มต่าง ๆ นั้น โดย Persona ของคนทั้ง 10 กลุ่ม ซึ่งได้มีการลงพื้นที่ไปตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายอีกครั้ง โดยลักษณะ Persona ทั้ง 10 กลุ่ม มีดังนี้

1. วัยรุ่น
2. มนุษย์เงินเดือน
3. คนต่างจังหวัดเข้ามาทำงานในเมือง
4. ตำรวจ
5. ผู้สูงอายุ
6. นักท่องเที่ยว
7. แรงงานต่างด้าว
8. คนไร้บ้าน คนเร่ร่อน
9. คนทำงานกลางคืน
10. นักธุรกิจ

วัยรุ่น

DEMOGRAPHIC INFORMATION

- เพศ ชาย
- อายุ 18 ปี
- การศึกษา ม.6

วิถีชีวิต

- บ้านห่างจากโรงเรียนประมาณ 10 กม. เดินทางโดยรถเมล์ใช้เวลาประมาณ 30 นาที เข้าไปโรงเรียนเย็นกลับ บางทีอาจเลิกช้าเนื่องจากเรียนพิเศษ

BEHAVIORS AND BELIEFS

- วัยรุ่น ชอบเรียนรู้
- เชื้อเพื่อน
- ติด social และคล้อยตามได้ง่าย
- เลียนแบบผู้ใหญ่
- มีความฝัน

CHARACTERISTICS

- ติดเพื่อน เชื้อเพื่อน ตามกระแสสังคม
- เชื้อมั่นในตนเอง
- มีความคิดอยากเป็นผู้ใหญ่

ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในเมืองที่อาจเผชิญ

- อุบัติเหตุ ยาเสพติด แก็งค์

GOALS, NEEDS, OBSTACLES

เป้าหมาย

- ต้องการเรียนให้จบและมีงานทำ

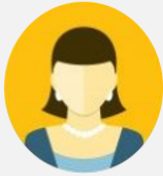
ความต้องการ

- สามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่ตนเองอยากเรียน

อุปสรรค

- ติดเกมส์ ติดเพื่อน ติด social ยังไม่พบตัวเอง

นักธุรกิจ

DEMOGRAPHIC INFORMATION

- อายุ 35-40 ปี
- การศึกษา ปริญญาตรี-ปริญญาโท

วิถีชีวิต

- กู้มเท่งานหนัก เนื่องจากเป็นธุรกิจของตนเองและทำเองแบบเล็ก ๆ พยายามหาเวลาว่างพักผ่อนหรือออกกำลังกายไม่ค่อยได้

BEHAVIORS AND BELIEFS

- พฤติกรรมที่ชอบทำบ่อย ไปร้านขนมร้านกาแฟ สนใจเรื่องใหม่ ๆ สนุกสนาน เป็นทำอะไรง่าย ๆ ไปไหนมาไหนคนเดียว โอกาสสำคัญหาเวลาไปกับครอบครัวบ้าง
- ความเชื่อ เชื่อว่าการทำงานและผลิตด้วยคุณภาพจะนำไปสู่ความสำเร็จ แต่ก็ยังเชื่อในเรื่องการบูชาเพื่อให้งานการการค้ารุ่งเรือง

CHARACTERISTICS

- ลองเสียง กล้าลงทุน พร้อมปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลง กล้าคิดกล้าทำ ลองเปิดตลาดใหม่ ๆ ทดลองทำตลาดออนไลน์
- แสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรือทาง การเมืองบน social media เปิดเผยตัวตนบนหน้าสาธารณะ

ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในเมืองที่อาจเผชิญ

- อาชญากรรม การถูกจ้อโกง ความไม่ปลอดภัยในไซเบอร์

GOALS, NEEDS, OBSTACLES

เป้าหมาย

- ประสบความสำเร็จในแบรนด์ที่ตัวเองปั้นขึ้นมาด้วยคุณภาพ และมีความฝันอยากเป็นต้นแบบให้กับแบรนด์ไทยอื่น ๆ

ความต้องการ

- เป็นเจ้าของแบรนด์ที่ประสบความสำเร็จ

อุปสรรค

- การแข่งขันกับธุรกิจรายใหญ่ที่มีทุนมากกว่า มีการประหยัดต่อขนาดกว่าทำให้ราคาของรายใหญ่ต่ำกว่า ขณะที่ราคาสินค้าต่อชิ้นแข่งขันยาก ต้องพยายามหาความแตกต่าง ใช้ทุนของตัวเองที่สะสมมาหรือของครอบครัวเพื่อให้ธุรกิจอยู่รอด

มนุษย์เงินเดือน

DEMOGRAPHIC INFORMATION

- เพศ ชาย
- อายุ 35 ปี
- การศึกษา ปริญญาตรี

วิถีชีวิต

- แต่งงาน มีลูก 1 คน อายุ 2 ขวบ ทำงานบริษัทวันจันทร์-ศุกร์ ช่วงเสาร์-อาทิตย์ใช้เวลากับครอบครัวพักอยู่ในย่านชุมชน

BEHAVIORS AND BELIEFS

- ใช้ชีวิตเรียบง่าย เข้าไปทำงาน เย็นกลับบ้าน วันหยุดพาครอบครัวไปเที่ยว
- เคารพกฎหมาย
- **ความเชื่อ** เชื่อว่าย่านชุมชนไม่เหมาะสมเลี้ยงลูกได้ดี

CHARACTERISTICS

- รักครอบครัว ตั้งใจทำงานหาเลี้ยงครอบครัว
- เช้าที่ฝึกอยู่ ผอมรถ
- ปัญหาในปัจจุบัน อยู่ในชุมชนแออัด มีอาชญากรรม ไม่กล้าปล่อยลูกเมียอยู่ลำพัง

ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในเมืองที่อาจเผชิญ

- อาชญากรรม

GOALS, NEEDS, OBSTACLES

เป้าหมาย

- มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ลูกได้เรียนโรงเรียนดี ๆ

ความต้องการ

- มีบ้านของตนเอง มีรายได้มากขึ้น ย้ายไปอยู่ในชุมชนที่ดีขึ้น

อุปสรรค

- ค่าครองชีพสูงขึ้น ค่าใช้จ่ายของลูกเพิ่มขึ้น วิถีชีวิตจำเจ ขาดจุดเปลี่ยน/การพัฒนา

คนต่างจังหวัด เข้ามาทำงานในเมือง

DEMOGRAPHIC INFORMATION

- เพศ ชาย
- อายุ 35 ปี
- โสด
- การศึกษา ปริญญาตรี (ต่างจังหวัด)

วิถีชีวิต

- เข้ามาทำงานบริษัทเป็น sale หรือทำงานออฟฟิศ

BEHAVIORS AND BELIEFS

- **พฤติกรรมที่ชอบทำบ่อย** พยายามหากลับ หาเพื่อน ทำงานตามคนอื่น สังสรรค์บ้าง
- **ความเชื่อ** ชยันไม่อดตาย (ชยันอย่างเดียว แต่ไม่มีเส้นสาย) ทำงานตามคำแนะนำผู้อื่น ทำบุญมาน้อยเลยไม่รวย

CHARACTERISTICS

- คนซื่อ ตรงไปตรงมา ใช้ง่ายว้าง่าย อดทน ประหยัด สภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตปานกลางค่อนข้างต่ำ ไม่สร้างปัญหา
- การได้รับความเป็นธรรม การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมได้รับเกียรติ ปลอดภัยทางกายภาพมากกว่า

ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในเมืองที่อาจเผชิญ

- อุบัติเหตุ ความปลอดภัยทางกายภาพ การได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมและเป็นธรรม

GOALS, NEEDS, OBSTACLES

เป้าหมาย

- หาเงินส่งให้บ้านที่ต่างจังหวัดมีกินมีใช้ยกระดับฐานะ ได้รับการยอมรับ

ความต้องการ

- ผู้สูงวัยให้คนที่บ้านเห็นว่าเข้าเมืองมาทำสิ่งที่ดีกว่าทำเกษตรที่บ้าน

อุปสรรค

- การเปลี่ยนงาน รายจ่ายที่มาก ที่พักอาศัยที่ค่อนข้างจำกัดตัวเลือก งานไม่มั่นคง การไม่รู้พื้นที่ การไม่มีเพื่อน โดนเอาเปรียบในที่ทำงาน โดนเพื่อนที่พยายามคบเข้ากลุ่มโกงบ้าง สัญญาจ้างไม่เป็นธรรม ปัญหาสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย มีความเครียดต่อเอาตัวรอด

แรงงานต่างด้าว

DEMOGRAPHIC INFORMATION

- เพศ ชาย ชาวพม่า
- อายุ 25 ปี
- การศึกษา ป.6

วิถีชีวิต

- เป็นกรรมกรก่อสร้าง ใช้แรงงานหาเช้ากินค่ำ ไม่มีครอบครัว พักอาศัยแคมป์คนงาน ได้ค่าแรงแบบรายวัน

BEHAVIORS AND BELIEFS

- พฤติกรรมที่ชอบทำบ่อย ดื่มเหล้า สูบบุหรี่ หาเช้ากินค่ำ
- ความเชื่อ ไม่คาดหวังกับชีวิต / ขายแรงงานไป ขยันจะไม่อดตาย / เป็นพลเมืองชั้น 2 ไม่กล้าติดต่อกับราชการ

CHARACTERISTICS

- ทำงานตามนายจ้างสั่ง
- ทำงาน พักที่แคมป์ร่วมกับเพื่อนชาวพม่าด้วยกัน
- เลิกงาน วันหยุดจะสังสรรค์กับเพื่อนคนงาน
- อยู่เป็นชุมชนต่างด้าว
- มีสุขภาพอนามัยไม่ดี
- ชีวิตขึ้นกับนายจ้าง

ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในเมืองที่อาจเผชิญ

- ความไม่ปลอดภัยจากการทำงาน สุขภาพ เมื่อเกิดเหตุไม่กล้าติดต่อราชการ

GOALS, NEEDS, OBSTACLES

เป้าหมาย

- เก็บเงินส่งกลับบ้าน

ความต้องการ

- ทำงานให้ได้เงินเยอะๆ

อุปสรรค

- การศึกษาต่ำ ค่าแรงต่ำ ไม่มีสวัสดิการ สุขภาพ เจ็บป่วยไม่ได้ ถูกเอารัดเอาเปรียบ

คนทำงานกลางคืน

DEMOGRAPHIC INFORMATION

- เพศ หญิง มากกว่าชาย
- อายุ 20-45 ปี
- การศึกษา ป.6- ปริญญาตรี

วิถีชีวิต

- ทำงานกลางคืน นอนตอนเช้า ดื่มเหล้า สูบบุหรี่ โดยสารแท็กซี่ เป็นคนต่างจังหวัดเข้ามาอยู่ในเมือง

BEHAVIORS AND BELIEFS

- พฤติกรรมที่ชอบทำบ่อย ดื่มสุรา ใช้เงินเยอะ ชอบสังสรรค์ในกลุ่มเพื่อน
- ความเชื่อ พยายามยึดเหนี่ยวทางจิตใจ เงินซื้อได้ทุกอย่าง ต้องมีการตอบแทน

CHARACTERISTICS

- แต่งกายไม่รัดกุม ชอบแสดงออกทาง social media

ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในเมืองที่อาจเผชิญ

- อาชญากรรม ยาเสพติด ถูกล่อลวง

GOALS, NEEDS, OBSTACLES

เป้าหมาย

- ต้องการส่งเสียดูแลครอบครัวให้มีความสุขมากขึ้น

ความต้องการ

- มีที่อยู่ มีปัจจัย 4 เป็นของตนเอง บั้นปลายมีความสุข

อุปสรรค

- ขาดเงินทุน ไม่มีความรู้ ที่ประกอบอาชีพ ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมเท่าที่ควร มีความเสี่ยงในการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีโอกาสถูกหลอก ถูกล่อลวง

ตำรวจ

DEMOGRAPHIC INFORMATION

- เพศ ชาย
- อายุ 35 ปี
- การศึกษา ปริญญาโท นิติศาสตร์

วิถีชีวิต

เป็นตำรวจสืบสวน สน. ทำเรือ สบรส แล้ว มีภรรยา 1 คน ลูก 2 คน พี่นเพ เป็นคนต่างจังหวัด ปัจจุบันอยู่สลับ

BEHAVIORS AND BELIEFS

- ถ้ามีเคลตต่อเมืองอาจไม่ได้กลับบ้านหลายวัน
- ออกไปทำงานวันละ 18 ชั่วโมงเป็นอย่างต่ำจริงจังในงาน พักผ่อนน้อย ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ทำงานบนความขาดแคลน
- เชื่อว่าการทำงานของตำรวจได้ช่วยเหลือผู้อื่นเป็นกุศล ถึงแม้ตัวเองจะลำบากก็ไม่เป็นไร

CHARACTERISTICS

- เอาจริงเอาจัง
- รักความถูกต้อง

GOALS, NEEDS, OBSTACLES

เป้าหมาย

- อยากทำงานตำรวจไปจนลูกโต ลูกไม่ติดคุก ส่งลูกเรียนจบ

ความต้องการ

- อยากมีที่อยู่ มีเวลาดูแลลูก มีสุขภาพดี

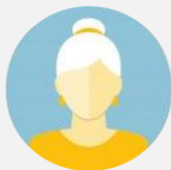
อุปสรรค

- มีปัญหาเรื่องการเงิน มีหนี้สินสะสม

ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในเมืองที่อาจเผชิญ

- สุขภาพ บลพิษ อุบัติเหตุ ความเสี่ยงจากการปฏิบัติหน้าที่

ผู้สูงอายุ

DEMOGRAPHIC INFORMATION

- เพศ หญิง
- อายุ 70 ปี
- การศึกษา ปริญญาตรี

วิถีชีวิต

อยู่ทาวนิเฮาส์คนเดียว สามแยกทางกัน มีลูกชาย 1 คนไปอยู่บ้านกับภรรยาที่ต่างจังหวัด ส่วนใหญ่ใช้ชีวิตโดดเดี่ยว ดูโทรทัศน์และทำงานบ้านทั้งวัน ตอนเย็นคุยกับเพื่อนบ้าน

BEHAVIORS AND BELIEFS

- พฤติกรรมที่ชอบทำบ่อย ชอบพูด ชอบสนใจเรื่องผู้อื่น ไม่ค่อยเกรงใจคนอื่น
- ความเชื่อ เชื่อนั่นในตัวมากกว่าความเชื่อเรื่องอื่น ๆ ชอบนำเสนอความคิดของตนเองให้ผู้อื่นยอมรับ ไม่ค่อยทำบุญเพราะไม่เชื่อเรื่องผลบุญ

CHARACTERISTICS

- เป็นหญิงร่างท้วม แต่งกายเรียบร้อยทุกครั้ง ที่ออกนอกบ้านตนเอง เนื่องจากเคยเป็นพนักงานธนาคารมาก่อน จึงค่อนข้างมีเงินใช้จ่าย แต่ไม่ค่อยเอื้อเฟื้อแก่ส่วนรวม เพื่อนบ้านไม่ค่อยอยากยุ่งด้วย เพราะเป็นคนไม่ค่อยยอมคน เคยมีปากเสียงกับเพื่อนบ้าน และผู้ที่มาติดต่อด้วยหลายครั้ง

GOALS, NEEDS, OBSTACLES

เป้าหมาย

- อยู่อย่างมีความสุขให้ทุกคนยอมรับนับถือ มีความปลอดภัยจากมิจฉาชีพ

ความต้องการ

- ปลอดภัยจากเรื่องอาชญากรรม จราจร สุขภาพ

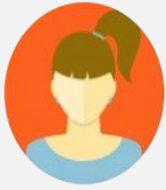
อุปสรรค

- 1) บ้านชั้นเดียว รั้วต่ำติดถนน เสี่ยงต่ออาชญากรรม 2) อยู่บ้านคนเดียวไม่ค่อยมีใครอยากยุ่งเกี่ยวกับ หักเงินใช้หรืออุบัติเหตุจะไม่มีใครรู้ทันเหตุการณ์ เสี่ยงต่อสุขภาพ

ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในเมืองที่อาจเผชิญ

- การหลอกลวงจากมิจฉาชีพ อาชญากรรม อุบัติเหตุ

นักท่องเที่ยว

DEMOGRAPHIC INFORMATION

- เพศ หญิง
- อายุ 20 ปี
- การศึกษา ปริญญาตรี

วิถีชีวิต

มาเที่ยวอยู่เมืองไทยไม่นาน ประมาณ 15 วัน กระจายสถานที่แหล่งท่องเที่ยว ขาดการระวังตัว ไม่รู้กฎหมาย

BEHAVIORS AND BELIEFS

- พฤติกรรมที่ชอบทำบ่อย เดิน กิน อยู่กันเป็นกลุ่ม เดินทางโดยรถสาธารณะ ใช้มือถือ
- ความเชื่อ ประเทศไทยได้รับความรับผิดชอบต่อคนไทยเป็นมิตร ใช้เงินซื้อความปลอดภัยได้ เมืองไทยไม่นิ่งค้ำ

CHARACTERISTICS

- ชอบอยู่เป็นกลุ่ม คอยกันในกลุ่ม ไปในที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ
- แบบของสัมภาระ แต่งตัวชุดสบาย ๆ

ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในเมืองที่อาจเผชิญ

- อุบัติเหตุ อาชญากรรม ถูกหลอก

GOALS, NEEDS, OBSTACLES

เป้าหมาย

- ได้เรียนรู้ อยากเห็นสิ่งใหม่ อยากได้ความปลอดภัย

ความต้องการ

- ได้รับความสนุกสนาน อยากหาช่องทางการลงทุน ต้องการความสุข

อุปสรรค

- ภาษา การสื่อสาร การรู้จักเส้นทาง ข้อกฎหมาย มีความเสี่ยงที่จะถูกหลอก ความเข้าใจในวัฒนธรรม

คนไร้บ้าน คนเร่ร่อน

DEMOGRAPHIC INFORMATION

- เพศ ชาย
- อายุ 20 กว่า
- การศึกษา ไม่ได้เรียนหนังสือ

วิถีชีวิต

อยู่ไปวัน ๆ ให้มีกินประทังชีวิต เก็บของขาย เดินขอทาน

BEHAVIORS AND BELIEFS

- พฤติกรรมที่ชอบทำบ่อย ต้องอยู่หลับนอนตามที่สาธารณะ ในพื้นที่สุ่มเสี่ยง เล็กเล็ขโมยน้อย ไม่รักษาความสะอาด
- ความเชื่อ มีชีวิตให้รอดไปวัน ๆ ไม่มีสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ

CHARACTERISTICS

- แต่งตัวสกปรก สวมใส่เสื้อผ้าชุดเดิม ถือของเก่าที่ตัวเองชอบ เก็บของเก่าเพื่อขาย มักจะคุ้ยตามกองขยะ สร้างความเดือดร้อน ไม่สูงส่งกับใคร อยู่ในโลกส่วนตัว

ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในเมืองที่อาจเผชิญ

- สุขอนามัย อุบัติเหตุ อาชญากรรม

GOALS, NEEDS, OBSTACLES

เป้าหมาย

- -

ความต้องการ

- ดำรงชีวิตให้อยู่ได้

อุปสรรค

- ขาดโอกาส ขาดการศึกษา ไม่มีการดูแลโดยตรง ไม่ได้รับการยอมรับในสังคม ไม่สามารถหาผู้ติดต่อได้ ไม่สามารถสืบประวัติได้

จาก Personas ของคนเมืองทั้ง 10 รูปแบบที่ถอดบทเรียนจากผู้คนจริง ๆ ที่อยู่รอบตัว ทำให้สามารถสรุปประเด็นด้านความปลอดภัยในเมืองที่คนเมืองมีความกังวล คือ ความไม่ปลอดภัยจากอาชญากรรม การถูกหลอกหลวง ยาเสพติด แก๊งค์ ความไม่ปลอดภัย

จากอุบัติเหตุทางจราจร ความไม่ปลอดภัยด้านสุขภาพ และมลพิษ ความไม่ปลอดภัยทางไซเบอร์ รวมถึงการถูกปฏิบัติแบบไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่โครงการนี้จำเป็นต้องออกแบบนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

3.4.2 การลงพื้นที่เพื่อเข้าใจกลุ่มเป้าหมายและผู้ที่เกี่ยวข้อง

การลงพื้นที่เพื่อเข้าใจกลุ่มเป้าหมายและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้าใจหน่วยงาน สอบถามถึงสถิติด้านความปลอดภัย ลักษณะและแนวโน้มของความปลอดภัยต่าง ๆ สภาพพื้นที่จริง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเพื่อสร้างความปลอดภัยซึ่งจะทำให้การออกแบบนโยบายตรงจุดและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

5 หน่วยงาน ที่ได้ทำการสำรวจเพื่อเข้าใจกลุ่มเป้าหมายและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) สถานีตำรวจนครบาลบางรัก 2) กองบังคับการตำรวจทางหลวง 3) กองบังคับการตำรวจจราจร 4) กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด และ 5) กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) สถานีตำรวจนครบาลบางรัก

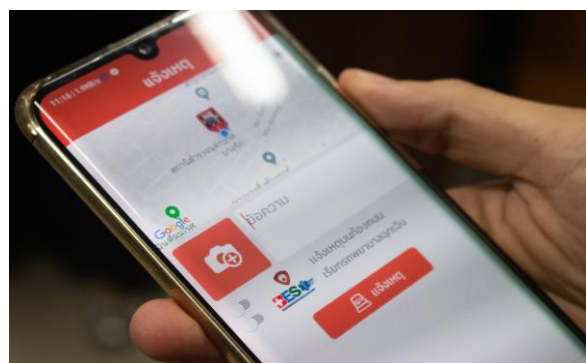
การลงพื้นที่ที่สถานีตำรวจนครบาลบางรัก เพื่อศึกษาเรียนรู้ และพัฒนานโยบายเมืองปลอดภัย โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจชี้ให้เห็นว่าใช้หลายทฤษฎีในการทำงาน เช่น มี Rational Choice Theory เพื่อใช้ป้องกันอาชญากรรมด้วย โดยการเพิ่มโอกาสหรือ Probability ในการถูกจับผ่านกลยุทธ์หลายประการ

โดยปัจจุบัน ตำรวจมีระบบเทคโนโลยีทันสมัยเข้ามาพัฒนางานตำรวจ ไม่ว่าจะเป็นระบบการแจ้งความผ่าน แอปพลิเคชัน **"Police I lert You"** ที่เป็นการแจ้งผ่าน แอปพลิเคชัน และระบุ Location ที่จะขึ้นที่สถานีตำรวจที่ใกล้ที่สุดทันที โดยตำรวจสายตรวจจะรีบติดต่อหรือไปที่เกิดเหตุภายใน 5 นาที (กรณีต่างจังหวัด 15 นาที) แอปพลิเคชัน นี้แค่กดแจ้งเหตุผ่านมือถือ ข้อมูลจะแจ้งเตือนที่สถานีตำรวจและเจ้าหน้าที่ตำรวจทันที ปัจจุบันนี้สามารถทดแทนการโทรแจ้งที่หมายเลข 191 ได้ระดับหนึ่งแล้ว

นอกจากนี้ ยังมีระบบ Crime และ Crime Mobile ที่สถิติให้เห็นถึงการวิเคราะห์ Big Data เชื่อมโยงข้อมูลหลาย ๆ ฐานข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ วิเคราะห์คดีและสืบสวน หรือ War Room ที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ CCTV ของกรุงเทพมหานคร

ตำรวจ สถานีราชการและเอกชน เพื่อใช้ติดตามคนร้ายให้ได้อย่างรวดเร็ว ตลอดจนมีแผนการในอนาคตที่ต้องการจะใช้ CCTV เพื่อป้องกันการเกิดภัยและใช้ AI วิเคราะห์ภาพวิดีโอเพื่อแจ้งเตือนให้เกิดการป้องปราม (รูปแบบเหมือนกับประเทศเกาหลีใต้)

ผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาลบางรัก ได้อธิบายถึงการลงพื้นที่ดูแลประชาชนแบบเคาะทุกบ้าน การตั้งใจทำงานจนเป็นที่ยอมรับและเชื่อใจของคนในพื้นที่บางรัก หัวใจสำคัญที่สุดที่ปัจจัยความสำเร็จในการดูแลความปลอดภัย คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเกิดจากความเชื่อใจระหว่างกัน โดยที่ผ่านมามีการใช้หลายกลไก เช่น ตำรวจบ้าน ตำรวจชุมชน อาสาสมัคร และการมีส่วนร่วมกับประชาชนในเรื่องอื่น ๆ เป็นต้น

2) กองบังคับการตำรวจทางหลวง และ กองบังคับการตำรวจจราจร

การทำงานของตำรวจในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความปลอดภัยนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะเรื่องการจราจร ที่มีปัญหาตั้งแต่ต้นทางในการขอใบอนุญาตขับรถยนต์ โดยยังไม่รู้กฎระเบียบจราจรที่ตีพอ จนนำมาสู่การละเมิดกฎหมายจำนวนมาก

อุบัติเหตุบนท้องถนนของไทยติดอันดับต้น ๆ ของโลก ทั้งนี้สาเหตุมาจากตัวบุคคล สภาพรถ สภาพถนน ในแต่ละปี มีการขับรถด้วยความเร็วสูงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดจำนวนมาก มีการออกใบสั่งประมาณ 20 ล้านใบ แต่มีอัตราการจ่ายเพียง 12% เนื่องจากไม่สามารถเชื่อมต่อการไม่ชำระค่าปรับกับการต่อป้ายทะเบียนรถของกรมการขนส่งทางบกได้ ทำให้ไม่มีอำนาจการบังคับจริง ประชาชนที่ทราบช่องว่างนี้จึงไม่ไปจ่ายค่าปรับ

ตำรวจมีหน้าที่ดูแลประชาชนให้ประชาชนปลอดภัย แต่ปัจจุบันจำนวนบุคลากรมีจำกัดอย่างมาก โดยจำนวนบุคลากรตำรวจจราจรมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถตั้งด่านตรวจจับได้ทั่วถึง อีกทั้งพยายามลดจุดปะทะ หรือความรู้สึกที่ไม่ดีกับประชาชนกรณีตำรวจตั้งด่าน จึงมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น กล้องตรวจจับความเร็ว กล้องตรวจจับกรณีฝ่าไฟแดง และการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่บังคับห้ามเปลี่ยน

ความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ เช่น ถูกรถชนระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ หรือเป็นโรคที่เป็นผลมาจากการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจจราจร เช่น โรคระบบทางเดินหายใจ หรือ โรคที่เกี่ยวข้องกับการได้ยิน เป็นต้น

แนวทางแก้ไขเบื้องต้นในการตรวจจับรถที่มีควันดำ เมื่อตรวจสอบพบว่าควันดำเจ้าหน้าที่ตำรวจจะติดสติ๊กเกอร์ว่ามีควันดำ และให้ไปปรับปรุงแก้ไข ประชาชนจะไม่กล้าแกะสติ๊กเกอร์ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจติดให้ เพราะกลัวเป็นการทำลายเอกสารทางราชการ และพยายามแก้ไขปัญหาคำถาม

3) กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (บก.ปส.)

คดียาเสพติด เป็นคดีที่มีมากที่สุดในประเทศไทย ถือเป็นหนึ่งในด้านของการสร้างความไม่ปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ให้กับชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะในชุมชน

บก.ปส. ทำหน้าที่ป้องกัน ปราบปรามยาเสพติด ฟอกเงิน ซื้อง่าย จุดพัก ขยายผลผู้ค้าและผู้เสพ ที่ผ่านมามีดำเนินการจับ ทลายเครือข่ายยาเสพติด ยึดยาเสพติด และทรัพย์สินจากการค้ายาเสพติดจำนวนมาก โดย บก.ปส.1 ดูแลพื้นที่กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่จับกุมผู้ค้ารายสำคัญ พื้นที่เสี่ยงส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ชุมชนแออัด ที่มีปัญหาปากท้อง สถานบริการ โดยใช้รูปแบบการจับกุมด้วยการซื้อตรง ล่อซื้อ ติดกล้อง ความยากในขณะนี้คือ ผู้กระทำผิดใช้การดำเนินการที่ซับซ้อน ทั้งการชำระเงิน การส่งของผ่านพัสดุ หรือติดต่อกันแล้วส่งของให้ผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ โดยไม่พบเจอตัวกัน และมีการใช้ตัวแทนหรือตัวกลางเข้ามาในการซื้อขาย ทำให้มีความยากในการจับกุม

กฎหมายที่บังคับใช้ เช่น พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นต้น โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจปราบปรามยาเสพติดต้องทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) กรมศุลกากร กรมราชทัณฑ์ และภาคีเครือข่ายต่าง ๆ

ผู้ค้ายาเสพติด มีทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่ใช้คนไทยและประเทศเพื่อนบ้านกระทำความผิด โดยมีประเทศปลายทางเช่น ประเทศญี่ปุ่น ประเทศเกาหลีใต้ ซึ่ง 90% มีแหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้าน โดยประเทศไทยโดยเฉพาะภาคเหนือจะเป็นจุดที่มีการนำยาเสพติดเข้ามาจากแนวชายแดน ผู้กระทำความผิดจะมีการขนส่งทางรถ มีรถนำ รถตาม พักส่งที่จังหวัดนครสวรรค์ และส่งต่อ มีลักษณะการลำเลียงมากับรถขนส่งผัก ผลผลิตการเกษตร ส่วนภาคกลางและภาคใต้เป็นปลายทางส่งออกไปทางประเทศมาเลเซีย รวมถึงกระจายภายในภาคใต้

ข้อจำกัดของตำรวจมีทั้งเรื่องการใช้อำนาจตามกฎหมายและเทคโนโลยีที่มีจำกัด ในขณะที่อาชญากรใช้เทคโนโลยีมาก่อเหตุมากขึ้น ดังนั้นตำรวจกับอาชญากรสมัยนี้ต้องสู้กันด้วยการใช้เทคโนโลยี

สิ่งที่น่ากลัว คือ พฤติกรรมการลอกเลียนแบบของเยาวชน และผู้กระทำความผิดจ้างให้คนเปิดบัญชี ทำให้จับถึงตัวผู้กระทำความผิดจริงได้ยาก หรือในการส่งยาเสพติดจะมีการส่งทางไปรษณีย์ ถ้าทางหน่วยงานหรือบริษัทโลจิสติกส์ที่รับขนส่งพัสดุไม่เข้มงวดในการตรวจสอบ บัตรประชาชนผู้ส่งกับตัวผู้ส่งสินค้าเอง ก็จะทำให้มีช่องรั่วไหล คนเหล่านี้จะแอบใช้บัตรประชาชนผู้อื่นในการส่งของได้

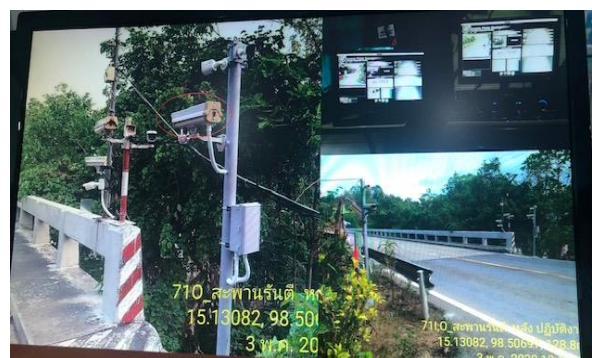
ผู้กระทำความผิดมักใช้ตัวแทนเพื่อพยายามตัดเส้นทางการสาวถึงตัวผู้กระทำความผิด โดยใช้ให้ผู้อื่นเปิดบัญชีธนาคารแทน ตัดเส้นทางการเงิน ทำให้ตำรวจทำงานยาก และเป็นเรื่องที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมจำเป็นต้องเข้าใจเทคนิคของอาชญากร มิเช่นนั้นจะไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้เลย ในขณะที่ตำรวจรู้และพิจารณาอย่างตำรวจ เนื่องจากพิจารณาทั้งพยานตัวบุคคล และหลักฐานที่แวดล้อม ไม่ใช่แค่พยานโดยตรงเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้บางครั้งที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมต้องใช้ดุลยพินิจด้วย เพราะถ้าหากหน่วยงานอื่นยังมองที่หลักฐานโดยตรง ในรูปแบบเดิม ๆ จะทำให้จับกุมผู้สั่งการไม่ได้หรือผู้สั่งการมักถูกยกฟ้อง

ผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่มักจะแปรรูปเงินจากการค้ายาเสพติดเป็นสิ่งอื่น ๆ เช่น ทองคำ วัสดุก่อสร้าง น้ำมัน แปรสภาพไปต่างประเทศ ในขณะที่ผู้ค้ารายย่อยมีการค้าภายในประเทศ แต่ผลกระทบต่อชุมชนมีมากส่งผลกระทบต่อเด็กเยาวชน ครอบครัว ปัญหาสังคม ปัญหาชุมชนที่ต่อเนื่องตามมาอีกมาก

ผู้ค้ายาเสพติดใช้เทคโนโลยีในการค้าบนแพลตฟอร์มใหม่ เช่น แอปพลิเคชัน, Bitcoin, Cryptocurrency, Dark Website เป็นต้น ความไม่ปลอดภัยมีความซับซ้อนมากขึ้น มีความเสี่ยงสูงขึ้น มีความซับซ้อนโอกาสที่ประชาชนจะตกเป็นเหยื่อเข้าไปในวงจร ติดคุก ติดยาเสพติด และติดคุกซ้ำมีมาก

การบริหารจัดการสร้างชุมชนเข้มแข็ง สร้างสภาพแวดล้อมที่ดี จะช่วยป้องกันและแก้ปัญหาได้ เพราะเรื่องยาเสพติดเกิดจากความเป็นอยู่ที่ไม่ดี สภาพแวดล้อมแย่ ประชาชนดิ้นรนหาทางออกในทางที่ผิด สดข. ได้มีโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน (Drug Abuse Resistance Education: D.A.R.E.) มีฝึกอบรมทั่วประเทศ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของชุมชนเข้มแข็ง ให้ความรู้กับชุมชน แหล่งข่าว ซึ่งผู้นำชุมชนที่ดีจะช่วยป้องกันได้

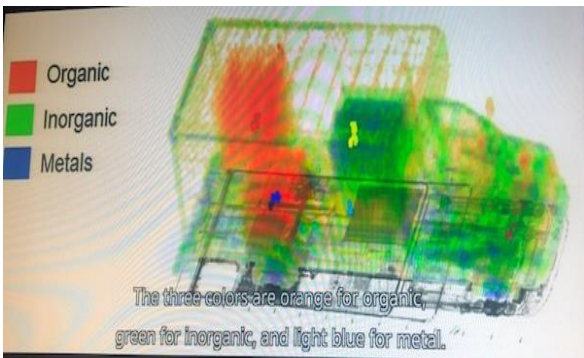
นอกจากนี้ได้มีการพัฒนาการใช้กล้องวงจรปิดที่ติดตามป้ายทะเบียนรถยนต์ที่ต้องสงสัยที่กรอกข้อมูลไว้ในระบบ ขณะนี้มีจำนวน 401 จุดทั่วประเทศ เมื่อรถยนต์ต้องสงสัยวิ่งผ่านกล้อง ระบบจะทำการแจ้งเตือนไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่ยังมีข้อจำกัดเนื่องจากกล้องส่วนใหญ่ยังเป็นระบบอนาล็อก มีข้อจำกัดกรณีที่รถยนต์วิ่งเร็วและไม่อยู่ในเลนที่ติดตั้งกล้อง จะทำให้ไม่สามารถจับภาพได้ ส่วนกล้องแบบดิจิทัลยังมีจำนวนน้อยกว่า

กล้องอ่านป้ายทะเบียนอัตโนมัติ ทำงาน 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) จับภาพรถ 2) ประมวลผลที่ด้าน และ 3) ส่งข้อมูลทางออนไลน์ ตรวจสอบข้อมูลรถต้องสงสัย

เทคโนโลยีอีกชนิด ที่ตำรวจนำมาใช้กรณีที่ถูกก่อเหตุชุกชุกชอนยาเสพติดในรถยนต์ ขนสินค้าทางการเกษตร คือ การตรวจสอบผ่านอุโมงค์ X-Ray โดยปัจจุบันมีจุดตรวจสอบอยู่ 5 แห่ง ได้แก่ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง ตำบลห้วยไร่ จังหวัดแพร่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ และอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

4) กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (บก. ปนส.)

ความไม่ปลอดภัยที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การลักลอบขุดเจาะและใช้น้ำบาดาลในพื้นที่ห้ามขุดเจาะ ส่งผลให้มีพื้นดินทรุด การติดตั้งป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ที่ไม่ได้มาตรฐาน เมื่อมีลมหรือพายุแรงจะเป็นอันตรายต่อประชาชนที่อาศัยหรือเดินทางในบริเวณดังกล่าว โดยการกระทำผิดซึ่งหน้าแบบนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุมได้

ความผิดในทางทรัพยากรธรรมชาติ จะมีการเชื่อมโยงแผนที่กับกรมป่าไม้ ว่ามีการบุกรุกหรือรุกป่าพื้นที่ป่าลำน้ำ หรือเขตอุทยานหรือไม่ โดยสามารถยิงพิกัดตรวจสอบ และประสานกับ DSI ใช้โดรนบินเพื่อตรวจสอบได้ รวมทั้งเรื่องการลักลอบค้าสัตว์ป่าสงวนและสัตว์ป่าและพืชป่าที่อยู่ในบัญชีไซเตส ต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ทั้งนี้ การกระทำผิดในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ในพื้นที่ภาคเหนือจะเป็นการบุกรุกเพื่อปลูกผลไม้ เช่น ลำไย พื้นที่ภาคใต้ นายทุนมักเผาพื้นที่ป่าสมบูรณ์ให้เป็นพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม เมื่อเป็นป่าเสื่อมโทรมแล้วชาวบ้านจะเข้ามาอยู่มาทำกิน ปลูกยางพาราได้ จากนั้นนายทุนจะซื้อที่ดินต่อ พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะเป็นการบุกรุกเพื่อเข้าไปนำไม้พะยูงมาขาย ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้น โทษของการกระทำผิดด้านทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายอาญาอยู่ในระดับปานกลาง และกฎหมายทางด้านสิ่งแวดล้อมมีโทษไม่หนัก เป็นเหตุให้ผู้กระทำผิดไม่เกรงกลัวและก่อเหตุ จึงต้องนำเรื่องอำนาจการบริหารเข้ามาเป็นตัวช่วย เช่น พักใบอนุญาตการประกอบการ เป็นมาตรการที่ได้ผลมากกว่าบทลงโทษทางอาญา รวมถึงการนำเอากฎหมายฟอกเงินเข้ามาร่วมด้วย เนื่องจากมีบทลงโทษที่รุนแรงกว่า

ข้อจำกัดของ บก.ปนส. คือ จำนวนบุคลากรที่มีจำกัด และการลงตรวจพื้นที่ ต้องร่วมตรวจพื้นที่กับหน่วยงานที่มีอำนาจโดยตรง เช่น การตรวจสอบเรื่องการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมต้องลงพื้นที่พร้อมกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น และมีความยากในการทำงาน คือ ขาดเครื่องมือและไม่สามารถรู้ด้วยตัวเอง เช่น การระบุว่าพื้นที่ใดเป็นพื้นที่ป่า การวัดระดับน้ำเน่าเสีย ระดับมลพิษ การบังคับใช้กฎหมาย เป็นต้น

การทำงานเชิงป้องกัน หรือ Citizen Engagement มีความสำคัญมาก โดยอาศัยอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการช่วยแจ้งเหตุ

3.5 กระบวนการสร้างสรรค์ไอเดียใหม่

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างสรรค์ไอเดียใหม่ เริ่มจากจุดประกายความจริงจากตัวอย่าง ประสบการณ์ต่างประเทศที่น่าสนใจ เช่น

ประเทศญี่ปุ่น มีความริเริ่มทางนโยบาย Society 5.0 ซึ่งมีเรื่องการจัดการภัยพิบัติธรรมชาติ (Disaster Management) รวมทั้งการสร้างที่เก็บน้ำใต้ดินขนาดใหญ่ เพื่อรับมือกับปัญหาน้ำท่วม การส่งเสริม Self Help, Mutual Help, Public Assistant เช่น ส่งเสริมให้มี Rescue Kits และใช้เมื่อมีเหตุฉุกเฉิน ส่งเสริม และฝึกอบรมชุมชนเพื่อรับมือแผ่นดินไหว และมีการจัดทำ Tokyo My Timeline: Kit สำหรับรับมือ น้ำท่วม ต้องทำอะไรตามลำดับ เด็กฝึกใช้ผ่านเกม และมี Koban ป้อมตำรวจชุมชน

ประเทศเกาหลีใต้ กรุงโซล มีระบบ "Seoul CCTV : Integrated Control Center" (24/7/365 Real Time Monitoring) ซึ่งช่วยระบุและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ทั้งภัยพิบัติ อุบัติเหตุ สามารถระบุได้ฝุ่น ฝนตกหนัก หิมะตกหนัก และภัยธรรมชาติต่าง ๆ ดูแลสอดส่องในเรื่องการทิ้งขยะผิดที่ ตรวจตราในพื้นที่ คุ่มครองเด็กและโรงเรียนเด็กเล็ก รวมถึงการกักกันการขโมย และมีการนำ AI มาใช้ในการวิเคราะห์และแจ้งเตือนเมื่อเหตุผิดปกติก่อเกิดขึ้นล่วงหน้า

ประเทศสิงคโปร์ มีโครงการ Safe City Test Bed เพื่อเป็นแพลตฟอร์มนวัตกรรมสำหรับรัฐบาล ในการร่วมมือกับอุตสาหกรรมในการสร้างและทดสอบ Solution ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเมือง ความปลอดภัยและความมั่นคงโดยเน้นทดสอบการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อความปลอดภัยของสาธารณะ ได้รับการสนับสนุนจาก กระทรวงมหาดไทย (Ministry of Home Affairs: MHA) และ คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Development Board: EDB)

เมืองดูไบ มีหุ่นยนต์ตำรวจ Robot Police Officer ลาดตระเวนตามห้างสรรพสินค้าและแหล่งท่องเที่ยว (มีในรูปแบบ แอปพลิเคชัน ด้วย) ให้ข้อมูลความปลอดภัย แจ้งความ สื่อสารกับเจ้าหน้าที่ จ่ายค่าปรับรวบรวมข้อมูล เช่น ความแออัดรถยนต์ เป็นต้น

เมืองโบโกตา มีการใช้ Predictive Data Analytics ป้องกันอาชญากรรมในชุมชนโดยใช้ข้อมูล Crime,

Transportation, Housing Data สร้าง "Crime Hotspots"

นอกจากนี้ ยังกระตุ้นความคิดใหม่โดยนำเสนอให้เห็นนวัตกรรมที่นำมาใช้ในกิจการตำรวจที่มีการใช้สูงสุดได้แก่

Distributed Sensing & Virtual Patrols ประกอบด้วยการใช้อินเทอร์เน็ตแห่งสรรพสิ่ง (IoT) เซ็นเซอร์อัจฉริยะ (Smart Sensors) เพื่อการ Log Location, Stream Video, Flag License Plate, Scan Database, Virtual Patrols ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลที่ ดี สามารถทำให้การทำงานดีขึ้น เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถเข้าระงับเหตุได้ทันที่

Tech as Partners in the Field ใช้ระบบ 5G และเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ขนาดเล็ก (Electronics Miniaturization) เทคโนโลยีเออาร์ (Augmented Reality: AR) โดรนขนาดเล็ก (Small Autonomous Drone) ซึ่งทำให้ได้รับข้อมูลมากขึ้น เช่น ทางเข้า-ออกของอาคาร ประวัติอาชญากรรมในพื้นที่ (Crime History) สแกนพื้นที่และคู่มือวิดีโอ (Video Stream)

AI and Predictive Policing เพื่อพยากรณ์อาชญากรรมในอนาคตที่มีโอกาสเกิดขึ้น เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้ Predictive Policing, Text Analytics on Crime Report สหราชอาณาจักรใช้ AI วิเคราะห์ CCTV ประเทศอินเดีย ค้นหาเด็กหายได้ 3,000 คน ภายใน 4 วัน หลังจากใช้ Face Recognition และ ประเทศเนเธอร์แลนด์ใช้ AI วิเคราะห์เอกสารจำนวนมากเพื่อแก้ไขคดีที่ค้างค้ำ

Evidence-Based Policing ประเทศนิวซีแลนด์ ตั้ง Evidence Based Policing Center ทำให้ทราบ ว่ามาตรการใดมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

New Modes of Community Involvement โดยการพัฒนา แอปพลิเคชัน สำหรับแจ้ง Graffiti ของที่น่าสงสัย และการสื่อสารผ่าน Social Media เช่น มีตำรวจในอินเทอร์เน็ตคอยสื่อสารรับเรื่องจากประชาชนในอินเทอร์เน็ต

ในการระดมสมอง ได้แบ่งเป็น 4 โดเมน ที่สำคัญ สำหรับการสร้างนโยบายเมืองปลอดภัย ได้แก่

- โดเมนที่ 1 Smart Technology for Safe City**
- โดเมนที่ 2 Community Engagement**
- โดเมนที่ 3 Future of Police Station**
- โดเมนที่ 4 Safety Literacy**

การระดมสมองจะเน้นปริมาณหรือจำนวนของไอเดียให้มากที่สุด โดยยังไม่ได้ตัดสินใจในเชิงคุณภาพ นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้คิดไอเดียแปลกใหม่ แหวกแนว หรือ Crazy Idea ผสมด้วย ซึ่งจะนำไอเดียทั้งหมดนี้มาแลกเปลี่ยนกันก่อนที่จะตัดสินใจเลือกไอเดียหรือผสมผสานไอเดียและนำไปพัฒนาในเชิงลึกต่อไป

3.5.1 ผลการระดมไอเดีย

1) โดเมนที่ 1 Smart Technology for Safe City

หัวข้อ	ไอเดีย
Smart Eye และเทคโนโลยีอัจฉริยะ:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ระบบจดจำใบหน้า ระบบตัวตนเชื่อมโยงครอบคลุมทุกพื้นที่ ระบบเตือนภัยติดทุกพื้นที่เสี่ยง ▪ ระบบ Smart Eye ▪ กล้องตาพิพย์ ใครทำผิดอยู่ที่ไหนจับได้หมด ▪ ระบบ GIS บุคคลพื้นที่โทษคดีล่งละเมิดทางเพศ ▪ ระบบผู้เสียหายรายย่อยจากคดีฉ้อโกงบนอินเทอร์เน็ต/ Pantip/ กลุ่มไลน์ ▪ CCTV ในสถานที่เสี่ยง ลักขังชิงปล้น ประมวลผลด้วยระบบ AI จากฐานข้อมูลแผนประทุษกรรม ▪ ระบบระบุตัวตนอัจฉริยะผ่านเครื่องมือจะรู้ประวัติพื้นที่ ▪ เทคโนโลยีในการทำนายและควบคุมสภาพอากาศ ▪ เครื่องทำนายอาชญากร (ทำนายจากฐานข้อมูล DNA) พันธุกรรม ประวัติครอบครัวย้อนหลัง ▪ ระบบวิเคราะห์ภาพ CCTV, Face, Smart Tracker โดย Integrate ข้อมูลของทุกระบบเข้าด้วยกัน ▪ ระบบ Traffic Block ด้วย Ballard สำหรับสกัดรถก่ออาชญากรรม ▪ AI วิเคราะห์พฤติกรรมคนจาก CCTV และ Big Data ▪ GPS ติดตามตัวบุคคลเฉพาะกิจ เช่น นักท่องเที่ยวธรรมชาติ ▪ Surveillance Drone ตรวจจับพร้อม Real Time Video Analytic ▪ ระบบบูรณาการฐานข้อมูลทุกหน่วยงานและ AI ระบบวิเคราะห์ AI ▪ CCTV พร้อมโปรแกรม Face Recognition / Gunshot Alert เชื่อมโยงข้อมูลอาชญากรรมที่สามารถประมวลผลและวิเคราะห์ให้พร้อมใช้ในระดับจังหวัดและภาค ▪ CCTV City มี Face Recognition, Crime Database, One Protocol, ระบบ Alarm pods, Drone Patrol, UAV Eyes ▪ ควรจะต้องมีระบบ CCTV ที่สามารถจดจำใบหน้าได้ในทุกพื้นที่ ▪ โดรนบินประชาสัมพันธ์พร้อมแจ้งเหตุ ▪ Big Data โดยมี Input จากทุก Node ประมวลผลแนวโน้มพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์โดยมีเกณฑ์เฝ้าระวังหลายระดับ รับข้อมูลจาก Component อื่น (ขัดแย้งกับ Privacy) ▪ Intelligence Traffic Management เป็นทั้ง Input และ Output ใน Component เดียว นอกจากรับข้อมูลจาก Big Data แล้วยังเก็บข้อมูลพฤติกรรมของผู้ใช้รถใช้ถนนมาวางแผนการจัดการจราจรแล้วยังส่งข้อมูลไปใช้พัฒนาการวางผังเมืองในอนาคต (ควบคุมพฤติกรรม) ▪ กล้องวงจรปิดทุกพื้นที่ภายในเมือง และสามารถดูได้ทันทีจากสถานีตำรวจ ▪ Smart Receive Notification ▪ ทำ CCTV ให้ใช้งานได้ทุกตัว ▪ ตู้ยามอัจฉริยะ ลดขั้นตอนในการเดินทางมายังสถานีตำรวจ ▪ ระบบบูรณาการฐานข้อมูลร่วมอัจฉริยะ ▪ ใช้ CCTV ตรวจจับการเดินทางในที่เปลี่ยว

หัวข้อ	ไอเดีย
	<ul style="list-style-type: none"> Smart Alarm มี Website/แอปพลิเคชัน สืบค้นให้ข้อมูลอาชญากร อาชญากรรมที่อพยพตลอดเวลาและใช้ง่าย เพื่อให้ประชาชนรู้ทันเหตุการณ์ ฐานข้อมูลร่วม Crime Database ที่มีความสามารถในการวิเคราะห์ ประมวลผลเรียกใช้ได้ เชื่อมต่อถึงกัน ระบบตรวจจับในเรื่องต่าง ๆ ทะเบียนรถ Predict Crime ได้ เสียงปืน สารเคมี ระเบิด การเจ็บป่วย อุบัติเหตุ ผลักดันให้มี AI ประมวลผลจากกล้อง CCTV CCTV ทุกจุดในเขตพื้นที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแจ้งเหตุหรือจุดที่อาจเกิดความปลอดภัย
การมีส่วนร่วม	<ul style="list-style-type: none"> การเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตรวจการณ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่อยู่อาศัยของตน ระบบเมืองปลอดภัยสำหรับคนพิการ
ระบบตรวจสอบพฤติกรรม	<ul style="list-style-type: none"> ระบบตรวจสอบผู้กระทำผิดในการเข้าพื้นที่สาธารณะหรือหอพักต่าง ๆ ระบบควบคุมพฤติกรรมกรรมการขับขี่ผ่านทาง ECU รถยนต์
ระบบแจ้งเหตุ	<ul style="list-style-type: none"> ระบบคอมพิวเตอร์รับแจ้งเหตุประจำชุมชน ระบบแจ้งเหตุเก็บข้อมูลในแบบ Heatmap วิเคราะห์พฤติกรรมจุดที่ควรเข้าไปมากในช่วงเวลาต่างกัน เป็น Big Data นำข้อมูลไปใช้ได้ เทคโนโลยีการติดต่อฉับไว แจ้งเหตุฉับไว ไปถึงเหตุโดยไว เช่น เซนเซอร์ มี แอปพลิเคชัน แจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ขอความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนและมีการให้ความช่วยเหลืออย่างรวดเร็วจากศูนย์ที่ใกล้ที่สุด
พื้นที่ปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> สัญลักษณ์ พิกัดอัตโนมัติ ทราบสถานที่ปลอดภัย คนปลอดภัย มีเซ็นเซอร์บอกความอันตรายบุคคล ตำรวจเฝ้าระวังพื้นที่ไม่ปลอดภัย มี Map แบบ Real time มี Safe Zone Online รู้ว่าที่ไหน Safe หรือไม่ปลอดภัย มีอุปกรณ์ป้องกันตัวเฉพาะบุคคลเพื่อป้องกันการถูกทำร้าย อันตรายต่าง ๆ หอคอยฟอกอากาศระดับเมือง แก้ไข PM 2.5 สร้างเครื่องตรวจมลภาวะแบบพกพา (ตรวจฝุ่น กรวดน้ำเสีย) รายงาน Real Time ว่าประชาชนแต่ละคนก่อให้เกิดมลภาวะใดบ้าง
กฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> กฎหมาย กฎระเบียบที่ทันสมัย
Crazy Idea	<ul style="list-style-type: none"> เรือนจำนอกโลก ใครทำผิดถึงค่ามาตรฐานที่กำหนดจะส่งไปคุกนอกโลก (เป็นเมืองใหม่) จะได้ไม่ยุ่งเกี่ยวกับโลกปัจจุบัน เทคโนโลยีเอกซเรย์ทะลุกำแพง กล้องอ่านจิตคนและแจ้งเตือนก่อนเกิดอาชญากรรม การควบคุมพฤติกรรมโดยใช้วิธีการสะกดจิต คนที่ทำความผิด ตัดโอกาสที่จะกลับมาทำผิดซ้ำ รถยนต์ที่ขับไม่ชนกันอัตโนมัติ อุบัติเหตุเหลือศูนย์

2) โดเมนที่ 2 Community Engagement

หัวข้อ	ไอเดีย
1 ตำบล 1 ตำรวจ	<ul style="list-style-type: none"> 1 ตำบล 1 ตำรวจ โดยหาเยาวชนอายุไม่เกิน 12 ปีที่อยากเป็นตำรวจเพื่อดูแลชุมชนตนเอง ให้ทุน จินเรียนตำรวจจบมาทำงาน อยู่ในชุมชนตนเอง เก็บปืนคืนไม้กวาด ถือไม้กวาดเข้าไปกวาดพื้นอย่างเดียว ไม่ต้องทำอย่างอื่น ระบบการโหวตให้คะแนนตำรวจในแต่ละด้าน โดย 1 คน มีสิทธิ 1 โหวต คะแนนโหวตจะนำมาวิเคราะห์ต่อลักษณะการทำงาน ประชาชนที่ช่วยดูแลงานตำรวจที่ผลงานดีสามารถได้รับการแต่งตั้งให้เป็นมีอาชีพได้ ตำรวจประจำครอบครัว เลือกตำรวจที่ชอบและเชื่อใจได้เอง
แจ้งเหตุ	<ul style="list-style-type: none"> ให้ประชาชนแจ้งเหตุไปยังศูนย์ที่ทางภาครัฐกำหนดไว้ให้ เช่น ศูนย์รับแจ้งเหตุ ทำระบบ Emergency Center ไว้สนับสนุนประชาชน

หัวข้อ	ไอเดีย
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ มีระบบรับแจ้งเหตุผ่าน แอปพลิเคชัน เฝ้าระวัง (แยกจากเหตุด่วน เหตุร้าย) ▪ มีการกำหนดอัตราความเร็วของการขับขีรถบนถนนทุกเส้น โดยให้เชื่อมต่อข้อมูลกับรถยนต์ทุกคน เพื่อให้ทราบอัตราความเร็ว รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายในกรณีรถยนต์คันใดใช้ความเร็วเกินจะถูกออกใบสั่งให้จ่ายค่าปรับทันที
Trust Society	<ul style="list-style-type: none"> ▪ มีนโยบายป้องกัน คุ่มครองสิทธิส่วนบุคคล เช่น บุคคลที่ชอบถ่ายรูป ถ่ายคลิป โดยไม่ได้รับอนุญาต ที่ไม่ใช่เหตุการณ์สำคัญ แต่เพื่อนำไปเผยแพร่ด้วยประโยชน์ตนเป็นการละเมิดผู้อื่น ▪ สร้างชิ้นงานที่ให้ประชาชน ชุมชนและสังคมมีความตระหนักรู้ต่อการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนร่วมกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจด้วยใช้ฐานข้อมูลในชุมชนและสังคม และจัดเก็บข้อมูลด้วยเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เช่น มีกลุ่มไลน์ในพื้นที่เพื่อแชร์ข้อมูล ▪ จัดฝึกอบรมบุคลากรในชุมชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ▪ มีไฟฟ้าแสงสว่างและกล้องวงจรปิดที่ใช้งานได้ตัวอย่างพอเพียง
Smart Police Box	<ul style="list-style-type: none"> ▪ สร้าง Cyber Security ระดับหมู่บ้านคอยตรวจสอบรถและคนแปลกหน้า แทนการใช้ยาม ▪ ป้อมตำรวจอัจฉริยะในพื้นที่ห่างไกล ติดต่อรวดเร็ว เพื่อการติดต่อสถานีตำรวจกับชุมชน ▪ Smart Policy Box สำหรับรับคำร้องเรียนจากประชาชนในชุมชน ▪ กล้องวงจรปิดตามหมู่บ้านต่าง ๆ ▪ มีเทคโนโลยีช่วยในการจัดการเพื่อการมีส่วนร่วม ▪ ใช้เทคโนโลยี VR เพื่อทดลองเป็นตำรวจได้ 1 วัน เพื่อให้ทุกคนเข้าใจชีวิตการทำงานของตำรวจ
ผู้นำชุมชนและ การมีส่วนร่วม	<ul style="list-style-type: none"> ▪ มีผู้นำชุมชนที่เข้าถึงประชาชนคอยรับเรื่องและสามารถแก้ไขหรือประสานงานได้ ▪ เวิร์กช็อปความปลอดภัยระดับตำบล จัดรายชื่อมาร่วมทำงานกับตำรวจในด้านการป้องกันอาชญากรรมและออกแนวคิดพัฒนาพื้นที่ ▪ ประชาชนมีส่วนร่วมและประชาชนทุกคนมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ▪ ส่งตำรวจเข้าไปในชุมชนเพื่อไปรับฟัง ▪ Big 6 สร้างเครือข่าย ประกอบด้วย นักการเมือง ข้าราชการ เอกชน ภาคการศึกษา ศาสนา สื่อมวลชนทำงานร่วมกันในสังคมกับตำรวจ ▪ ตำรวจเยาวชน สร้างเครือข่ายเยาวชนในชุมชนในการตระหนักถึงความปลอดภัย ▪ ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดเลือก เลือกลง ผู้กำกับ ▪ สร้างความรู้สึกในการเป็นเจ้าของทรัพย์สินสาธารณะ ▪ ทุกชุมชนมีทีมสายลับ (Spy Team) มีทีมเกราะคุ้มภัย และทีมบริหารความปลอดภัย ▪ การจัด Micro Meeting ระดับละแวกบ้าน ส่งต่อข้อมูลไประดับหมู่บ้าน สรุปรายชื่อไปยังโรงพัก ▪ กระจายอำนาจการตัดสินใจไปยังหน่วยเล็กที่สุดในส่วนที่ทำได้ ▪ การจัดสภาพแวดล้อมโดยให้โรงพักมีส่วนร่วมกับประชาชน มิใช่มาจากโครงสร้างการบริหารอย่างเดียว ▪ การลงพื้นที่พบปะประชาชนของภาครัฐทุกหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง ▪ การมีส่วนร่วมเพื่อดูแลความปลอดภัย มีเจ้าหน้าที่ชุมชนที่ประสานงานและแก้ไขปัญหาให้ความช่วยเหลือประชาชนได้
กฎหมาย/ คณะกรรมการ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การให้ท้องถิ่นออกกฎหมายได้เอง ▪ การมีสภาคณะกรรมการด้านความปลอดภัยระดับเมือง/ท้องถิ่นเพื่อกำหนดนโยบายความปลอดภัย ▪ ตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยในทุกระดับ ระดับชาติ จังหวัด ท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันแก้ไขอาชญากรรม ▪ การแบ่งโครงสร้างองค์กรตำรวจ ▪ คณะกรรมการความปลอดภัยระดับสถานีตำรวจและจังหวัด ร่วมวางแผนป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในท้องถิ่น
พื้นที่ออนไลน์ ข้อมูล เทคโนโลยี	<ul style="list-style-type: none"> ▪ มี Facebook Fan Page สำหรับรายงานของตำรวจ ▪ การสร้างกลุ่มไลน์ชุมชน ▪ มี แอปพลิเคชัน หรือระบบออนไลน์ที่หักกลุ่มอ่อนไหวหรือกลุ่มเสี่ยง เช่น เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ แชร์ข้อมูลหรือเข้าถึงข้อมูลเพื่ออำนวยความสะดวก

หัวข้อ	ไอเดีย
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การติดตาม Trend ด้วย Social Media กลาง ▪ แอปพลิเคชัน แจ้งจุดเสี่ยง แจ้งเหตุ แจ้งการเข้าออกบ้าน ▪ การลงพื้นที่สอบถามและตรวจสอบความต้องการปัญหาของคนในชุมชน ▪ มีการรวม Big Data
อาสาสมัคร	<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงการจิตอาสาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ▪ แอปพลิเคชัน สเก็ทภาพผู้ต้องสงสัย ▪ ตำรวจบ้านทั่วประเทศ ▪ อาสาสมัคร แม่ค้า ร้านค้าช่วยดูแลพื้นที่ในบริเวณ ช่วยงานตำรวจ ▪ ตำรวจมหาวิทยาลัย

3) โดเมนที่ 3 Future of Police Station

หัวข้อ	ไอเดีย
สถานีเฝ้าแบบ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ โครงข่ายสถานีตำรวจแบบเฝ้าแบบ ▪ สถานีตำรวจมีความสามารถในการเข้าถึงระบบ CCTV พื้นฐานที่ใช้ในการอำนวยความสะดวกและระบบอื่น ๆ ▪ ทรัพยากรการจัดการจะครบใน Zone ▪ กระบวนการยุติธรรมแบบบูรณาการบนสถานีตำรวจ (one stop service) ▪ เครือข่ายการให้บริการภาครัฐด้านความปลอดภัยแบบครบวงจร (ตำรวจ มหาดไทย ดิจิทัล ศาลากร เป็นต้น) ▪ สถานีตำรวจในห้าง ใน Community Mall ▪ 1 สถานีมีทุกอย่าง โครงสร้างสถานีแบบคอนโด มีทุก Facility ในตัว ขยายพื้นที่สำนักงานเพิ่มและมีที่พักอาศัยในตัว ▪ Police Station Service on Mobile ▪ ระบบ Ranking สถานีตำรวจ เปิดสาธารณะให้ประชาชนเห็น ▪ มีระบบจัดการและบูรณาการทุกสายงานที่ทันสมัยสั่งบริหารจราจรป้องกันปราบปราม สืบสวน สอบสวน ▪ มีระบบจัดการบูรณาการทุกสายงาน ▪ มีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อดึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ▪ สถานีตำรวจในพื้นที่เมืองท่องเที่ยวควรมีล่ามประจำเพื่อให้นักท่องเที่ยวต่างชาติรู้สึกอบอุ่นใจ และได้รับความสะดวก หากไม่มีล่ามต้องมี Link ประสานงานศูนย์กลาง ▪ มีระบบรับแจ้งออนไลน์ Cyber Police ตอบกระทู้ใน Pantip ▪ แจ้งความผ่านวิดีโอ ▪ เป็นสถานีแห่งบริการและความปลอดภัย ▪ ระบบการแจ้งความโดยไม่ใช้พนักงานสอบสวน ▪ สถานีตำรวจเคลื่อนที่ ประชาชนไม่ต้องไปสถานี แต่ตำรวจไปหาเอง Full Service ▪ ประชาชนสามารถแจ้งความได้ทุกท้องที่ รับแจ้งความก่อนแล้ว โอนไป สน. ที่รับผิดชอบเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชน ▪ ตำรวจล่ามสมัย สถานีตำรวจล่ามสมัย ▪ สถานีตำรวจนวัตกรรม ▪ พัฒนาให้สถานีมีนิติวิทยาศาสตร์สมบูรณ์ โดยไม่ต้องส่งไปตรวจส่วนกลาง ซึ่งทำให้เสียเวลาในการรอผลพิสูจน์ ▪ การบริหารจัดการงานสถานีอัจฉริยะทุกสายงาน บริหาร จราจร ป้องกัน ปราบปราม สอบสวน สืบสวน
ใช้เทคโนโลยีทันสมัย	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ใช้โดรนสำรวจเหตุการณ์ร่วมกับสายตรวจ ▪ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยเหมาะกับงาน ▪ Internet Police Station สถานีตำรวจใน Social Network

หัวข้อ	ไอเดีย
	<ul style="list-style-type: none"> มีระบบบริการทางอินเทอร์เน็ต นำ Big Data มาวิเคราะห์จุดเสี่ยง ร่วมกับจุดตรวจ ระบบการประเมินผลงานจากการไหลตของประชาชน การจัดสายตรวจจากข้อมูลอาชญากรรม Predictive Policing บน Crime Data การเข้าถึงข้อมูลต่างๆ เช่น ประวัติอาชญากร ได้จาก Smart Phone ประชาชนทุกคนมีกล้องดำ (เหมือนกับที่ใช้ในเครื่องบิน) ที่สามารถติดต่อเพื่อสามารถย้อนดูประวัติอดีตได้ ใช้ฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบข้อมูลเป็นปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถเข้าถึงข้อมูลอาชญากรรมที่วิเคราะห์แล้วพร้อมใช้ได้จากมือถือ การสืบสวนแบบ Real Time หลังจากที่มีการแจ้งความพร้อมข้อมูลผ่านการวิเคราะห์เช่น รูปสถานที่ ประวัติบุคคล มีระบบป้องกันภัยอัจฉริยะเช่น อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่บอกว่าผู้ก่อเหตุคือใคร หนีไปไหน อยู่ที่ไหน ฐานข้อมูลของสถานที่ตำรวจที่รวบรวมข้อมูลของทุกฝ่ายที่ตำรวจสามารถเข้าถึงได้จาก Smart Phone มีเครื่องบินสายตรวจ CCTV AI ในการทำงานแทนสายตรวจ พัฒนาอุปกรณ์ เครื่องมือในสถานีตำรวจให้ทันสมัย
การมีส่วนร่วม	<ul style="list-style-type: none"> แอปพลิเคชัน สำรวจความคิดเห็นประชาชนที่ขึ้นมาใช้บริการ เทคโนโลยีจำเลย ซึ่งจะเป็นศูนย์รวมเทคโนโลยีทันสมัยในการสืบสวน สอบสวน ป้องกันและปราบปราม ทุกภาคมีส่วนร่วมและช่วยกันอย่างแท้จริง หนึ่งตำบลหนึ่งตำรวจ มีระบบตรวจจับหากมีผู้กระทำความผิดเข้ามาในพื้นที่
บทบาทหน้าที่ตำรวจ	<ul style="list-style-type: none"> ลดหน้าที่ตำรวจเหลือเพียงการป้องกันปราบปราม และบังคับใช้กฎหมายเท่านั้น ลดงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ เลิกโยนภาระให้กับผู้ปฏิบัติ
มาตรฐานการปฏิบัติงานและบุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> มาตรฐานในการปฏิบัติงาน เฉพาะเหตุต่าง ๆ รวมถึงอุปกรณ์และข้อกำหนดที่เอื้ออำนวยในการปฏิบัติหน้าที่ ปรับปรุงรูปแบบการทำงาน เช่น การสอบสวน ลดการใช้กระดาษ ใช้การอัดวิดีโอลดขั้นตอนการทำงาน มีระบบ ERM ทุกโรงพัก บริหารจัดการแบบ Data Driven ตำรวจมีความใกล้ชิดประชาชน ควรมีบเพียงพอ เช่น สวัสดิการให้ตำรวจชั้นผู้น้อย เพื่อให้ตำรวจทำงานได้เต็มที่ เพราะแต่ละคดีต้องใช้งบในการสืบสวน ให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมอย่างเต็มที่ พัฒนาบุคลากรทั้งด้านความรู้ความสามารถ

4) โดเมนที่ 4 Safety Literacy

หัวข้อ	ไอเดีย
สร้างความตระหนักค่านิยมการมีส่วนร่วม	<ul style="list-style-type: none"> ปลูกฝังค่านิยมในเรื่องสิทธิเสรีภาพอันเป็นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ รากฐานของคนเริ่มจากเด็ก สร้างความตระหนักตั้งแต่วัยเด็ก ความรับผิดชอบต่อส่วนรวมสังคม ความรู้พื้นฐานที่ต้องให้ทุกคนรู้ คือหน้าที่พลเมืองและรักษาสีที่ของตน คนไม่ดีทำผิดกฎหมายไม่มีที่ยืนในสังคม ให้มีส่วนร่วมเข้าใจตระหนักข้อกฎหมาย มีช่องทางให้ความรู้ ขบวนการดาวพิเศษ ช่วยกันป้องกันภัย ลดช่องว่างระหว่างตำรวจกับประชาชน สร้างกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วม เช่นเกมส์ “เรามาเป็นตำรวจกันเถอะ” ใช้เวลา 7 วัน ให้มาเป็นตำรวจ ทำงานตำรวจที่ไม่อันตราย เยาวชนนักสืบ ส่งเสริมการนำเสนอคลิปการกระทำที่ไม่เหมาะสมลง Social ทำละครชีวิตตำรวจ ความยากลำบาก เพื่อให้เกิด Empathy จากประชาชนร่วมกัน ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลอาชญากรรมได้ในพื้นที่ของตน ประกวดสารคดีชีวิตตำรวจเพื่อให้ประชาชนเข้าใจตำรวจมากขึ้น ให้ข้อมูลประชาชนทั้งรูปแบบมีฉาชีพ อาชญากรรม และการปฏิบัติตัวหรือการขอความช่วยเหลือเมื่ออยู่ในเหตุร้าย โดยประชาชนสามารถ Update เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย

หัวข้อ	ไอเดีย
ความรู้ ทักษะ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ประชาชนสามารถแฮก CCTV กับภาครัฐเมื่อเกิดอาชญากรรม ▪ ทักษะด้านความปลอดภัยให้กับประชาชนเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ ▪ Upskill Reskill ทิมปลอดภัยชุมชนทุกไตรมาส ▪ ปฏิบัติการเรียนการสอนสอดแทรก Safe Life ทุกช่วงวัย ▪ ให้ความรู้ สร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยให้แก่เด็ก เยาวชน ชุมชน สร้างสำนักสาธารณะ ▪ ปรับหลักสูตรการสอนตั้งแต่เด็กเล็ก ให้รู้จักหน้าที่ สิ่งที่ต้องทำ ปลุกฝังความรับผิดชอบมากกว่าเน้นวิชาการในช่วงวัยเด็ก แนวทางแบบลัทธิบูชิโด ▪ ต้องสร้างผู้นำชุมชน จัดอบรมให้ประชาชน ▪ ทำแผนเผชิญเหตุและทดลองในทุกชุมชน ▪ สร้างทักษะด้านความปลอดภัยให้กับประชาชนเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมสร้างการรับรู้ ▪ ฝึกซ้อมทักษะการเผชิญเหตุบ่อยๆ ▪ อบรมการป้องกันภัยเบื้องต้นให้ประชาชน ▪ อบรมสืบสวนเบื้องต้นให้ประชาชน ▪ ปรับหลักสูตรให้วิชา Safety เป็นหลักสูตรพื้นฐานของนักเรียน ▪ Check List วิธีดูแลตัวเองและครอบครัววัดความปลอดภัยต่าง ๆ ▪ ประชาสัมพันธ์ความตระหนักรู้ กฎหมายจราจร อาญา ▪ จัดสภาพแวดล้อมที่เป็นผลกระทบต่อการใช้ชีวิต บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ▪ ปรับวิธีการปลูกฝังเด็ก เยาวชนให้มีจิตสาธารณะ ▪ บรรจุความรู้เข้าในหลักสูตรระดับมหาวิทยาลัย มีการให้ความรู้เพิ่มเติมทางออนไลน์ ▪ ฝึกศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวพร้อมอุปกรณ์เสริม
เทคโนโลยี	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เทคโนโลยีสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนโดยอัตโนมัติ ▪ มีเทคโนโลยีสร้างการรับรู้กับประชาชน ▪ ระบบการแจ้งเตือนภัย ความเสี่ยงในพื้นที่ล่อแหลม เช่น ซอยเปลี่ยว ▪ ระบบการแจ้งเตือนผ่าน แอปพลิเคชัน Line ▪ ระบบการตรวจจับทุกที่เกี่ยวกับอาชญากรรมผ่าน Computer Command Control ▪ สร้างแพลตฟอร์มอันเดียวที่เป็นมาตรฐานในการแจ้งเหตุต่าง ๆ ▪ สร้างโลกเสมือนจริงให้ประชาชนทดลองใช้ ▪ มีระบบการให้คะแนนความประพฤติ ประมวลผลโดย AI ▪ ระบบติดตามจราจรเชื่อมโยงกับสวัสดิการต่างๆ หากเต็มหมดก็ไปลดสวัสดิการ ▪ เทคโนโลยีแจ้งเหตุขอความช่วยเหลือเร่งด่วน (ใช้ได้แม้ไม่มีอินเทอร์เน็ต) ▪ การออกกฎหมายควบคุมในเรื่องต่าง ๆ เช่น การห้ามสร้างตึกสูงในเมือง การห้ามสร้างรถไฟฟ้า การห้ามใช้รถอายุมาก

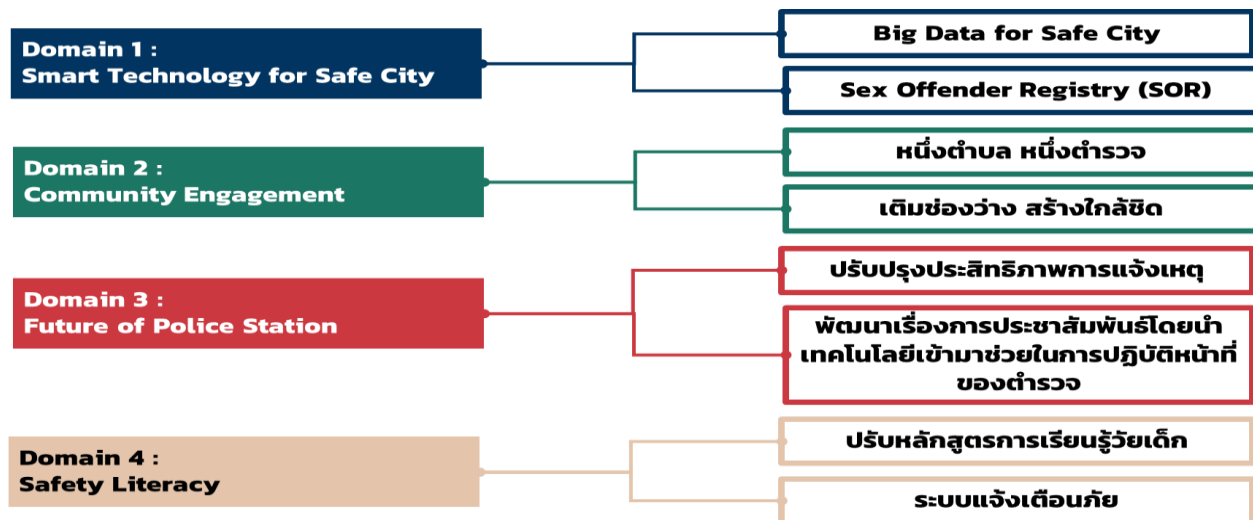
3.6 กิจกรรมวันแฮกเดย์ (Hack Day)

การจัดกิจกรรมวัน Hack Day หรือการพัฒนาความคิดให้ตกผลึกอีกครั้ง โดยได้นำไอเดียจากที่ได้ระดมความคิดเห็นกัน นำมาแลกเปลี่ยนกัน ร่วมโหวตไอเดียที่ชอบและน่าสนใจเพื่อนำไปพัฒนาต่อไป แล้วจึงแบ่งกลุ่มกันทำไอเดียการ์ด (Idea Card) โดยไอเดียการ์ดเป็น Template ในการพัฒนาไอเดีย ประกอบด้วยหัวข้อที่ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันพัฒนาไอเดีย ประกอบด้วย

- Idea Name ชื่อแนวคิด
- What is it? อธิบายแนวความคิดของคุณ
- How does it work? อธิบายวิธีการทำงานของแนวคิด
- Beneficiaries แนวคิดนี้สร้างโอกาสคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้กับใคร ใครได้รับประโยชน์บ้าง
- Outcome & Impact แนวคิดนี้เกิดผลลัพธ์และผลกระทบกับใคร อย่างไร
- Sketch Idea วาดไอเดียออกมาเป็นภาพ

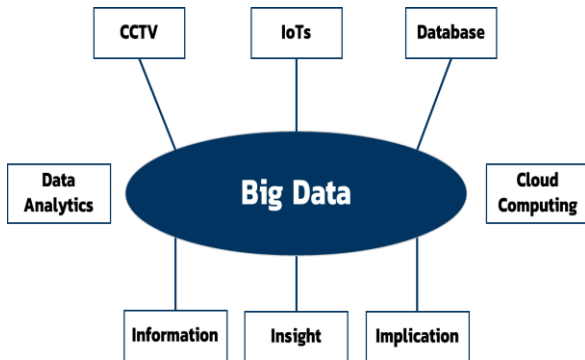

โดยได้พัฒนาไอเดียการ์ด (Idea card) ออกมาโตเมนละ 2 แนวคิด รวมได้ 8 แนวคิด ดังนี้

โมดูลที่ 1 : Smart Technology for Safe City

1. Big Data for Safe City

Idea Name

Big Data for Safe City

What is it?

การบูรณาการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) โดยใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้เครื่องจักร (Machine Learning) กับการประมวลผล Cloud Computing

How does it work?

- รวบรวมฐานข้อมูลต่าง ๆ เช่น CCTV, IoTs, Sensor Detector, Database
- ประมวลผลด้วยการเรียนรู้เครื่องจักร (Machine Learning) แบบ Real Time แปลผลข้อมูลเพื่อใช้งาน

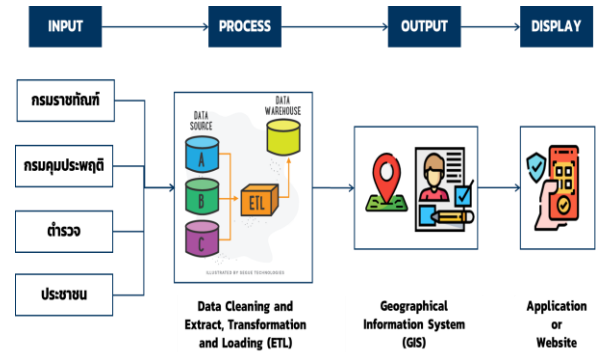
Outcome & Impact

- การป้องกันอาชญากรรม
- การป้องกันการก่อการร้าย
- ความมั่นคงของเมืองและสังคม
- ป้องกันการก่อการร้าย
- เพิ่มความปลอดภัยให้ชีวิตและทรัพย์สิน

Beneficiaries

- ประชาชน
- เจ้าหน้าที่ตำรวจ

2. Sex Offender Registry (SOR)

Idea Name

Sex Offender Registry (SOR)

What is it?

ระบบฐานข้อมูลบุคคลพ้นโทษคดีทางเพศเพื่อการเฝ้าระวังอาชญากรรม สร้างความตระหนักให้ชุมชน รวมถึงการสอบสวน

How does it work?

- ใช้การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ สถานีตำรวจ ท้องที่และชุมชน
- นำเข้าข้อมูลคดีสู่ระบบและประเมินผลด้วย GIS และข้อมูลสถิติ
- แสดงผลผ่านเว็บไซต์หรือ แอปพลิเคชัน และมีการป้องกันข้อมูล

Outcome & Impact

- สร้างความตระหนักให้ผู้นำท้องที่ทราบว่า มีบุคคลพ้นโทษคดีล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งมีความเสี่ยงเพื่อให้เฝ้าระวังภัย
- เป็นฐานข้อมูลในการสืบสวนคดี หรือติดตามคนร้าย

Beneficiaries

- ประชาชน
- เจ้าหน้าที่ตำรวจ

โมเดลที่ 2 : Community Engagement

1. หนึ่งตำบล หนึ่งตำรวจ

Idea Name

หนึ่งตำบล หนึ่งตำรวจ

What is it?

คัดสรรเยาวชนที่อยากเป็นตำรวจ โดยวัดความรู้และส่งเสริมให้จบมาเป็นตำรวจรับใช้ชุมชนตนเอง

How does it work?

- ไม่มีใครจะรู้จักชุมชนดีได้เท่ากับคนที่เกิดและโตในชุมชน การสร้างและสนับสนุนโครงการลักษณะนี้ จะทำให้ตำรวจมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนจริง และได้รับความไว้วางใจเชื่อมั่นจากคนในชุมชน

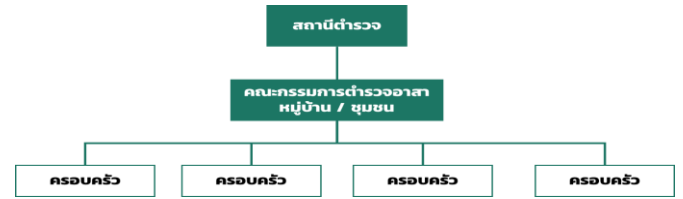
Outcome & Impact

- ตำรวจมีความรู้สึกรักและห่วงหาชุมชนอย่างแท้จริง
- ชุมชนรักและยินดีช่วยเหลือการทำงานของตำรวจ
- เกิดการทำงานปกป้องประชาชนอย่างใกล้ชิด ทำให้คุณภาพชีวิตคนในชุมชนดีขึ้น ปลอดภัยมากขึ้น

Beneficiaries

- ประชาชนในชุมชนได้รับความปลอดภัยและคุณภาพชีวิตดีขึ้น ปัญหาต่าง ๆ ได้รับการแก้ไข จากความร่วมมือร่วมใจระหว่างตำรวจและประชาชน

2. เติมช่องว่าง สร้างใกล้ชิด

Idea Name

เติมช่องว่าง สร้างใกล้ชิด

What is it?

- นำประชาชนมาเป็นอาสาสมัครตำรวจชุมชน
- 1 หมู่บ้าน /1 ชุมชน

How does it work?

- นำประชาชนมาเป็นคณะกรรมการตำรวจอาสาชุมชน
- คัดเลือก - นักการเมือง ผู้นำศาสนา NGO/ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา สื่อมวลชน และข้าราชการ
- เลือกตั้ง
- นำไปปฏิบัติต่อชุมชน

Outcome & Impact

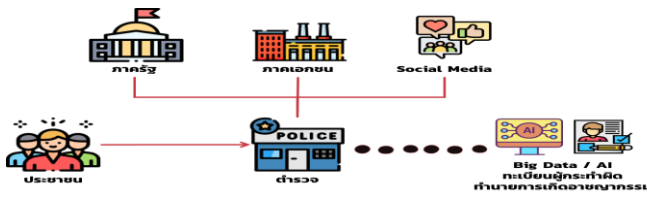
- ชุมชนมีส่วนร่วม

Beneficiaries

- ประชาชนทุกคน
- เจ้าหน้าที่ตำรวจ

โดเมนที่ 3 : Future of Police Station

1. การปรับปรุงประสิทธิภาพการแจ้งเหตุ

Idea Name

การปรับปรุงประสิทธิภาพการแจ้งเหตุ

What is it?

- ประชาชนแจ้งเหตุได้ทุกที่ทุกเวลา
- ตำรวจตรวจสอบข้อมูลได้หลากหลาย
- มีระบบทำนายอาชญากรรม

How does it work?

- ตำรวจสร้าง แอปพลิเคชัน เพื่อรับแจ้งความจากประชาชน โดยประชาชนเลือกได้ว่าเป็นเหตุด่วน/เหตุร้าย หรือเหตุอื่น ๆ ได้
- เมื่อตำรวจได้รับการแจ้งเหตุสามารถเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อการตรวจสอบจากหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และสื่อสังคมออนไลน์
- มีระบบวิเคราะห์ ตรวจสอบความน่าจะเป็นในการก่อเหตุของบุคคลที่มีเหตุเกิดขึ้นแล้ว และสามารถทำนายเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้

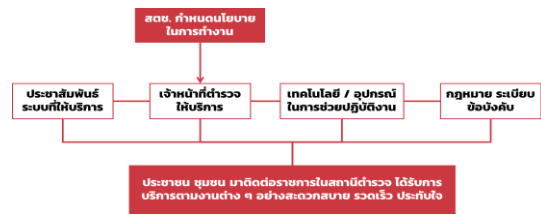
Outcome & Impact

- ประชาชนสามารถแจ้งความได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น
- ตำรวจสามารถตรวจสอบข้อมูลได้อย่างเที่ยงตรงแม่นยำ
- สามารถจับกุมผู้กระทำผิดได้มากขึ้น
- สามารถป้องกันมิให้เกิดเหตุร้ายขึ้นได้

Beneficiaries

- ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น
- เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของตำรวจ
- พัฒนาบุคลากรตำรวจ

2. การประชาสัมพันธ์ โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ

Idea Name

การประชาสัมพันธ์โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ

What is it?

- การพัฒนาข้าราชการตำรวจให้เป็นผู้รับใช้บริการประชาชน
- การบริการบนสถานีตำรวจและการบริการด้านอื่น ๆ ในสายงานการปฏิบัติหน้าที่

How does it work?

- กำหนดนโยบายการทำงานเพื่อพัฒนางานให้บริการประชาชน
- เจ้าหน้าที่ตำรวจพร้อมให้บริการ ยิ้มแย้มแจ่มใส สถานีตำรวจให้มีความพร้อมด้านการประชาสัมพันธ์ ตอบข้อซักถามเบื้องต้นให้กับประชาชนได้ ลดคลายความวิตกกังวลและแนะนำตรงจุดที่ประชาชนต้องการ
- นำเทคโนโลยีหรืออุปกรณ์มาช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีความทันสมัยและประชาชนประทับใจในบริการ

Outcome & Impact

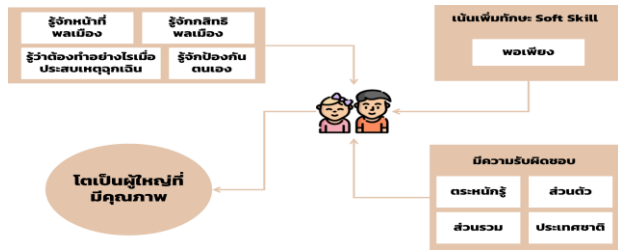
- สร้างภาพลักษณ์ที่ดี และช่วยให้มีการประสานความร่วมมือในงานทุกด้านของตำรวจ
- ประชาชนได้รับบริการที่สะดวกรวดเร็ว ได้รับความพึงพอใจและประทับใจ
- พัฒนาบุคลากรให้มีความทันสมัยต่อเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างต่อเนื่องและให้ทันต่อความต้องการของประชาชน

Beneficiaries

- ประชาชนได้รับบริการตามความต้องการ ลดความกังวลในการสื่อสารกับตำรวจ ทำให้การพูดคุยหรือทำความเข้าใจตามความต้องการได้รวดเร็วและไม่เกิดความล่าช้าในการบริการ
- เจ้าหน้าที่ตำรวจมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ใช้ในการสื่อสารและตอบข้อซักถามของประชาชน

โมดูลที่ 4 : Safety Literacy

1. ปรับหลักสูตรการเรียนรู้อยู่วัยเด็ก

Idea Name

ปรับหลักสูตรการเรียนรู้อยู่วัยเด็ก

What is it?

หลักสูตรการเรียนการสอนของเด็ก มักจะเน้นไปทางวิชาการ ไม่สัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็ก ควรเน้นให้เด็กเล็กเรียนรู้การเล่น การเข้าสังคม รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบง่าย ๆ ส่วนตัว มีน้ำใจกับผู้อื่น คิดถึงผู้อื่น และมีภูมิคุ้มกันในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ร้ายแรงต่าง ๆ เช่น Active Shooter แผ่นดินไหว เป็นต้น

How does it work?

เด็กสามารถเรียนรู้เร็วและเข้าใจเรื่องง่าย ๆ ได้ดี จะถูกฝังอยู่ในความเข้าใจพื้นฐานและสามัญสำนึก แต่ด้วยประเทศก้าวสู่การแข่งขันสูง จึงเน้นการเรียนรู้ด้านวิชาการให้เด็กโดยเพิกเฉยการเรียนรู้ด้านจริยธรรมสามัญสำนึกที่ดี จนกระทั่งปัจจุบันครอบครัวและรัฐเข้าถึงตัวตนของเด็กยากขึ้น ด้วยการส่งและคาดหวังแต่ไม่เคยลงมือปฏิบัติด้วยการสอนจริง ๆ

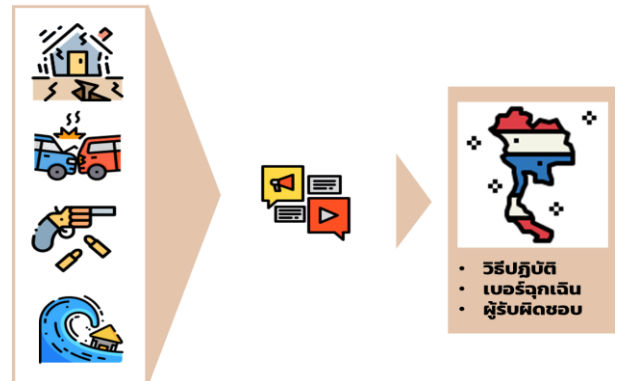
Outcome & Impact

- ค่านิยมด้านการรับผิดชอบต่อส่วนรวม
- รู้สึกละเอียดใจเมื่อทำผิด
- มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- สำเร็จโทษตนเองด้วยการรับผิดชอบต่อเป็นรูปธรรม เช่น การลาออกจากตำแหน่ง การปฏิเสธตำแหน่งในอนาคต (วิถีบูชิโด)

Beneficiaries

- ทุกคนในประเทศ
- วัยเด็กยุคใหม่และวัยรุ่นยุคปัจจุบัน (ระยะ 5-10 ปี)
- วัยกลางคนและวัยทำงาน (ระยะ 10-20 ปี)
- หากทำต่อเนื่องระดับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีขึ้นไป จะกลายเป็นค่านิยมที่ดี

2. ระบบแจ้งเตือนภัย

Idea Name

ระบบแจ้งเตือนภัย

What is it?

มีการสร้างระบบ แอปพลิเคชัน, Website และช่องทางสื่อสารออนไลน์ต่าง ๆ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้เพื่อแจ้งภัยหรือเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อคนหมู่มาก

How does it work?

- มีผู้รับผิดชอบหลักในการบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ และแจ้งเหตุไปยังประชาชน
- มีการแยกกลุ่มในข้อมูลแต่ละประเภท เช่น มีเหตุการณ์แจ้งในพื้นที่หนึ่งกลุ่ม แจ้งบุคคลทั่วไป อีกหนึ่งกลุ่ม แจ้งพื้นที่ใกล้เคียง
- มีระบบหลายภาษาในการแจ้งเตือน

Outcome & Impact

- ป้องกันประชาชนจากเหตุต่าง ๆ ให้ได้รับผลกระทบน้อยที่สุด เสียหายน้อยที่สุด

Beneficiaries

- ประชาชน ทั้งไทยและต่างชาติ

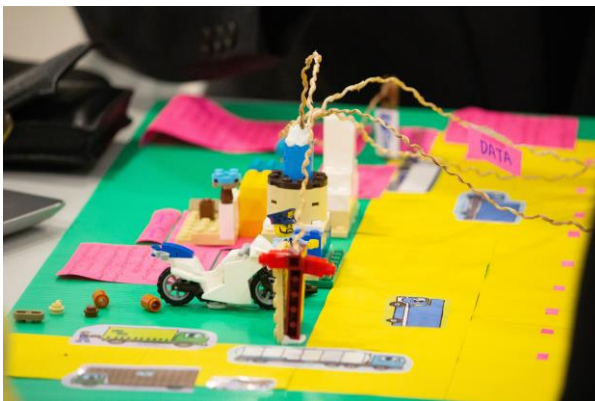
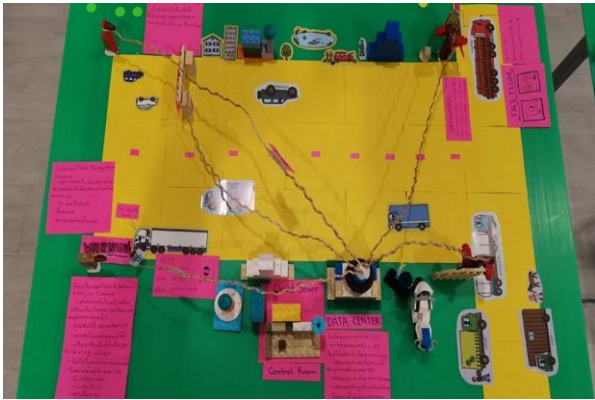
3.7 วันจัดทำต้นแบบ (Prototyping Day)

จัดทำต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัย โดยการเปลี่ยน 'ความคิด' และ 'ไอเดีย' เป็น Prototype ที่จับต้องได้มากขึ้น โดยใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมถึงตัวต่อเลโก้ ซึ่งเป็นเทคนิคการคิดด้วยสมองและคิดด้วยมือไปพร้อมกัน อีกทั้งช่วยให้เปลี่ยนความคิดที่เป็นนามธรรมสู่โลกที่เป็นจริงและทำลายกำแพงภาษาที่อาจเข้าใจไม่ตรงกันให้สรุปลงกันได้บนชิ้นงานที่เป็นรูปธรรม

จากกิจกรรมดังกล่าว ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมดได้ร่วมกันออกแบบ Prototype 4 ต้นแบบ ได้แก่

**1) การพัฒนาไอเดียต้นแบบนโยบายการพัฒนา
และใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะเพื่อสร้างเมือง
ปลอดภัย (Smart Technology for Safe
City)**

**2) การพัฒนาไอเดียต้นแบบนโยบายการสร้างการ
มีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อดูแลความปลอดภัย
(Community Engagement)**

3) การพัฒนาไอเดียต้นแบบนโยบายการพัฒนา สถานีตำรวจแห่งอนาคต (Future of Police Station)

4) การพัฒนาไอเดียต้นแบบนโยบายการปลูกฝังทักษะด้านความปลอดภัยให้กับประชาชน (Safety Literacy)

จากต้นแบบ (Prototype) ทั้ง 4 โดเมน ได้นำไปนำเสนอกับภาคประชาชน โดยมีตัวแทนภาคประชาชนจาก**ชุมชนย่านคลองสามวา**เข้าร่วมกิจกรรมนี้ ได้ชื่นชมแนวคิดและไอเดียการทำต้นแบบนโยบายทั้ง 4 โดเมน รวมทั้งได้ให้ข้อเสนอข้อคิดเห็นถึงโมเดลการทำงานในแต่ละโดเมนเพื่อให้ขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สุดท้าย ตัวแทนประชาชนช่วยแชร์ความรู้สึกที่มาร่วมงาน ผู้นำชุมชนย่านคลองสามวาบอกว่า **“ทำงานชุมชนมา 20 ปี ไม่เคยเห็นแบบนี้มาก่อน สดุดมาก”** เมื่อปรับปรุงต้นแบบแล้ว จะออกแบบนโยบายและกลไกการขับเคลื่อนทดลองใน Sandbox พื้นที่จริง ปรับปรุงให้เข้ากับบริบทพื้นที่ แล้วจึงขยายผลในวงกว้างเพื่อสร้างเมืองปลอดภัยแห่งอนาคตสำหรับประเทศไทยต่อไป

บทที่ 4

ต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัย

4.1 ต้นแบบนโยบายเมืองปลอดภัย

4.1.1 โดเมนที่ 1 : Smart Technology for Safe City

โดเมนเรื่องเมืองปลอดภัยโดยใช้ระบบเทคโนโลยีอัจฉริยะ ทางผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ระดมแนวคิดประกอบด้วย 2 แนวคิด ได้แก่ 1) แนวคิดเรื่อง Big Data for Safe City ที่ใช้การบูรณาการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) โดยใช้เทคโนโลยี Machine Learning และ Cloud Computing โดยการรวบรวมฐานข้อมูลต่าง ๆ เช่น CCTV, IoTs, Sensor Detector, Database และ 2) แนวคิดเรื่อง Sex Offender Registry (SOR) ที่เป็นระบบฐานข้อมูลบุคคลพ้นโทษคดีทางเพศ เพื่อการเฝ้าระวังอาชญากรรม สร้างความตระหนักรู้ให้ชุมชน รวมถึงการสอบสวน โดยใช้การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ สถานีตำรวจท้องที่ และชุมชน วิธีการคือการนำเข้าข้อมูลคดีสู่ระบบและประเมินผลด้วย GIS และข้อมูลสถิติและแสดงผลผ่านเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน และมีการป้องกันข้อมูล

สำหรับแนวคิดที่ได้มีการขยายผลและจัดทำรายละเอียดต้นแบบเพิ่มเติม ได้แก่ แนวคิดของเมืองปลอดภัยที่นำเทคโนโลยี AI เข้ามาช่วยจัดการให้มีความปลอดภัยมากขึ้น โดยนำ AI เข้ามาช่วยตรวจจับใบหน้าผู้ต้องหาที่เข้ามาในพื้นที่ การตรวจจับทะเบียนรถผู้ต้องสงสัย รวมถึงการตรวจความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เป็นเหตุร้าย ว่าพฤติกรรมดังกล่าวมีความเสี่ยงในการก่อเหตุร้าย ระบบวงจรปิด CCTV ตรวจสอบติดตามคนร้าย สืบสวนจับกุมคนร้ายมาดำเนินการ

สำหรับระบบ AI จะทำงานได้มีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับฐานข้อมูลหรือ Big Data อาทิ ฐานข้อมูลบุคคลจากกรมการปกครอง ข้อมูลทะเบียนรถจากกรมการขนส่งทางบก ข้อมูลการกระทำผิดจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ต้องเชื่อมโยงข้อมูลกัน การจะได้มาซึ่งข้อมูลต่าง ๆ มีอุปสรรคในการรวบรวมข้อมูล เช่น ชุดเซ็นเซอร์ กล้อง

วงจรปิดที่คมชัด สามารถตรวจสอบใบหน้าคนได้ รู้ว่าใครผ่านหน้ากล้อง ระบุได้ว่าเป็นรถ วัตถุที่ผ่านหน้ากล้อง และสามารถนำไปเปรียบเทียบกับฐานข้อมูลได้ ถ้าในชุมชนมีฐานข้อมูลใบหน้าทุกคนในชุมชน หากมีบุคคลภายนอกหรือบุคคลต้องสงสัยเข้ามาในชุมชนก็จะสามารถตรวจสอบได้ ถ้าเปรียบเทียบกับระบบฐานข้อมูลประวัติอาชญากรรมก็จะมีแจ้งเตือนได้ หรือกรณีมีรถต้องสงสัย รถขับความเร็วเกินกฎหมายจะสามารถแจ้งเตือนได้ กล้องที่ตรวจจับใบหน้าที่สามารถตรวจสอบ นับจำนวนคนในชุมชนได้ AI จะช่วยประมวลผลลักษณะที่เสี่ยงจะเกิดอาชญากรรมได้เช่นกัน

1) กลไกการขับเคลื่อนที่สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม

Key Strategy / Key Activity

- การออกแบบระบบเมืองอัจฉริยะ ทดลองนำร่องในพื้นที่
- ประมวลผลของการดำเนินงานเปรียบเทียบกันระหว่างก่อนและหลังการทดลองใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะ

Action Plan

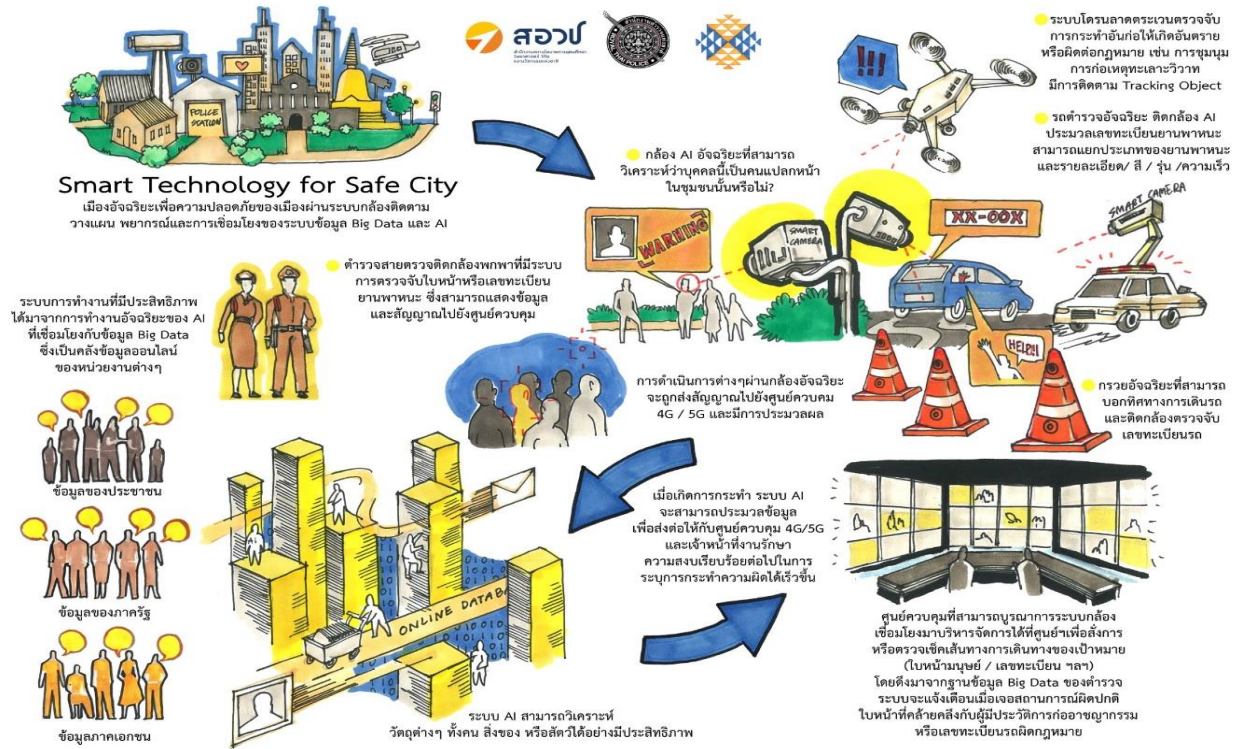
- ทดลองนำร่องในพื้นที่ โดยออกแบบการใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะเข้ามาช่วยให้การทำงานด้านความปลอดภัยมีประสิทธิภาพในมิติต่าง ๆ เช่น ช่วยแก้ไขปัญหาคความไม่ปลอดภัยจากทางถนน ความไม่ปลอดภัยจากอาชญากรรมและอาชญากรรมไซเบอร์ ความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน การป้องกันปราบปรามแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติด การค้ามนุษย์ เป็นต้น
- จัดประชุมเพื่อหารือและขับเคลื่อนการบูรณาการฐานข้อมูลร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- แพลตฟอร์มที่ประชาชนสามารถแจ้งเหตุ เสนอแนะเรื่องต่าง ๆ รวมถึงหากมีกิจกรรมใดที่

เกี่ยวข้องกับประชาชนก็จะสามารถใช้สิทธิในการ
โหวตได้

Key Results

- ลดอุบัติเหตุ ลดการกระทำความผิด
- ลดภาระหน้าที่ในการปฏิบัติการด้วยเจ้าหน้าที่
- เกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจในความปลอดภัย

2) โมเดลต้นแบบนโยบาย Smart Technology for Safe City

4.1.2 โดเมนที่ 2 : Community Engagement

โดเมนเรื่องเมืองปลอดภัยโดยใช้การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ทางผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ระดมแนวคิดประกอบด้วย 2 แนวคิด ได้แก่

A. อาสาตำรวจชุมชน ที่ผ่านมามีตำรวจเป็นผู้นำในการดูแลแก้ปัญหา แต่แนวคิดนี้จะเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมและเป็นผู้นำ โดยแนวทางการดำเนินการมีขั้นตอนหลัก ๆ คือ

เดิมทีจะมีอาสาตำรวจชุมชนอยู่แล้ว แต่โมเดลนี้จะมีกระบวนการลักษณะที่ต่างกัน คือจะมีคณะกรรมการจากชุมชน หรือ BIG6+1 ซึ่งประกอบด้วย 1) นักการเมืองท้องถิ่น 2) ผู้นำศาสนา 3) ฝ่ายการศึกษา ครูอาจารย์ 4) สื่อสารมวลชน 5) NGOs 6) ข้าราชการ และ 7) เยาวชน

ในปัจจุบันยังมีช่องว่างระหว่างผู้นำและคนรุ่นใหม่ ดังนั้นการดึงเยาวชนเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการจะทำให้สามารถดึงพลังคนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมได้ เมื่อมีคณะกรรมการแล้ว จะมีการคัดเลือก **“อาสาสมัคร”** เข้ามาทำงานมารับใช้ชุมชน โดยในปัจจุบันอาสาสมัครชุมชนจะเหมือนเป็นลูกน้องตำรวจ แต่แนวคิดนี้จะปรับค่านิยมใหม่ ให้อาสาสมัคร

เป็นตัวชูโรง เหมือนพระเอกคอยแก้ปัญหา ดูแลชุมชน ในขณะที่ตำรวจเป็นผู้สนับสนุน

เมื่อมีผู้มาสมัคร คณะกรรมการจะเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมรวมถึงพิจารณาค่าตอบแทนให้ เนื่องจากอาสาสมัครเหล่านี้เสียสละอาสาทำงาน โดยงบประมาณจะมาจากท้องถิ่น

ปกติมีเหตุการณ์เกิดขึ้นในชุมชน ชาวบ้านคนในชุมชนจะสื่อสารกันเองเป็นส่วนมาก การมีตำรวจอาสาชุมชนจะมีข้อดีคือ มีคนกลางระหว่างตำรวจและชุมชน ทำให้ชุมชนเข้มแข็งขึ้น เมื่อเกิดเหตุอาสาสมัครเหล่านี้จะเข้าไปแก้ปัญหา ก่อน

B. 1 ตำบล 1 ตำรวจ แนวคิดนี้เริ่มขึ้นมาภายใต้แนวคิดที่ว่า ไม่มีใครรู้จักชุมชนดีเท่ากับคนในชุมชนเอง ดังนั้นจะคัดเลือกเยาวชนในชุมชนที่อยากเป็นตำรวจขึ้นมาเป็นตำรวจ ด้วยการสอบสนามเล็ก โดยมีเงื่อนไขเมื่อเรียนจบตำรวจแล้วต้องมาทำงานในชุมชนอย่างน้อย 10 หรือ 15 ปี ดังนั้นคนในชุมชนจะไว้วางใจและตำรวจนี้จะรู้จักชุมชนดีมากกว่าตำรวจที่มาจากท้องถิ่น

สำหรับการสอบสนามเล็ก จะทำให้มีโอกาสได้เป็นตำรวจมากขึ้น และเมื่อสอบคัดเลือกได้จะได้รับทุนสนับสนุนค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ก่อนที่จะมาทำงานให้กับชุมชน

ทั้งสองแนวคิดจะมีส่วนช่วยผลักดันให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาป้องกันปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ เพราะเมื่อชุมชนเข้มแข็ง ปัญหาอาชญากรรมจะลดลง ไม่มีใครแก้ไขปัญหอาชญากรรมได้ดีเท่ากับชุมชนเอง ฉะนั้นตำรวจจะเป็นเพียงผู้ประสานงาน ผู้สนับสนุนเท่านั้น จะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ มีการกระจายอำนาจ โดยอาจมาในรูปแบบของสายตรวจชุมชนเพื่อนบ้านเตือนภัย และสิ่งที่สำคัญของ 2 แนวคิด คือ คณะกรรมการที่มาจาก 6 ภาคส่วนบวกกับเยาวชน ซึ่งเป็นตัวแทนที่ชุมชนยอมรับ มติที่มาจากคณะกรรมการจะเป็นเหมือนมติจากคนส่วนใหญ่

1) กลไกการขับเคลื่อนที่สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม

Key Strategy / Key Activity

- การทำความเข้าใจ ให้ความรู้กับชุมชน แสดงถึงประโยชน์ที่แต่ละฝ่ายจะได้รับ
- การกำหนดมาตรฐานในการคัดเลือก Big 6 + 1 และมาตรฐานในการคัดเลือกผู้ทำหน้าที่สำรวจอาสา
- การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหา การจัดลำดับความเร่งด่วนและ “การจัดประชุม อัครวินโตะะกลม” ที่ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายนำเสนอแนวทางแก้ไข และรายงานความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา

Action Plan

- ตำรวจผู้รับใช้ชุมชน (Community Officer) ที่ฝังตัวอยู่ในชุมชนจะเป็นผู้ไปประสาน Big 6 + 1 เพื่อเป็นคณะกรรมการสำหรับขับเคลื่อนชุมชน รวมถึงดึงประชาชนให้มีส่วนร่วม รับสมัครสมาชิกในชุมชนเป็นตำรวจอาสา โดยมีคณะกรรมการของชุมชนเป็นผู้พิจารณาคัดเลือก
- พัฒนาแพลตฟอร์มขึ้นมาร่วมกับการเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกภาคส่วนเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยประชาชนจะสามารถใช้แพลตฟอร์มดังกล่าวในการแจ้งปัญหา ร้องเรียน รวมถึงใช้สิทธิในการโหวตนโยบายต่าง ๆ
- เบื้องต้นตำรวจผู้รับใช้ชุมชนจะเป็นผู้ขับเคลื่อนร่วมกับทุกภาคส่วนและประชาชน จัดให้มีการประชุมนำเสนอเกี่ยวกับแพลตฟอร์มที่กำลังพัฒนา ประโยชน์ที่ทุกฝ่ายจะได้รับ รวมทั้งรับฟังปัญหา

ของประชาชน นำมาจัดหมวดหมู่และเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา (ตามความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไข)

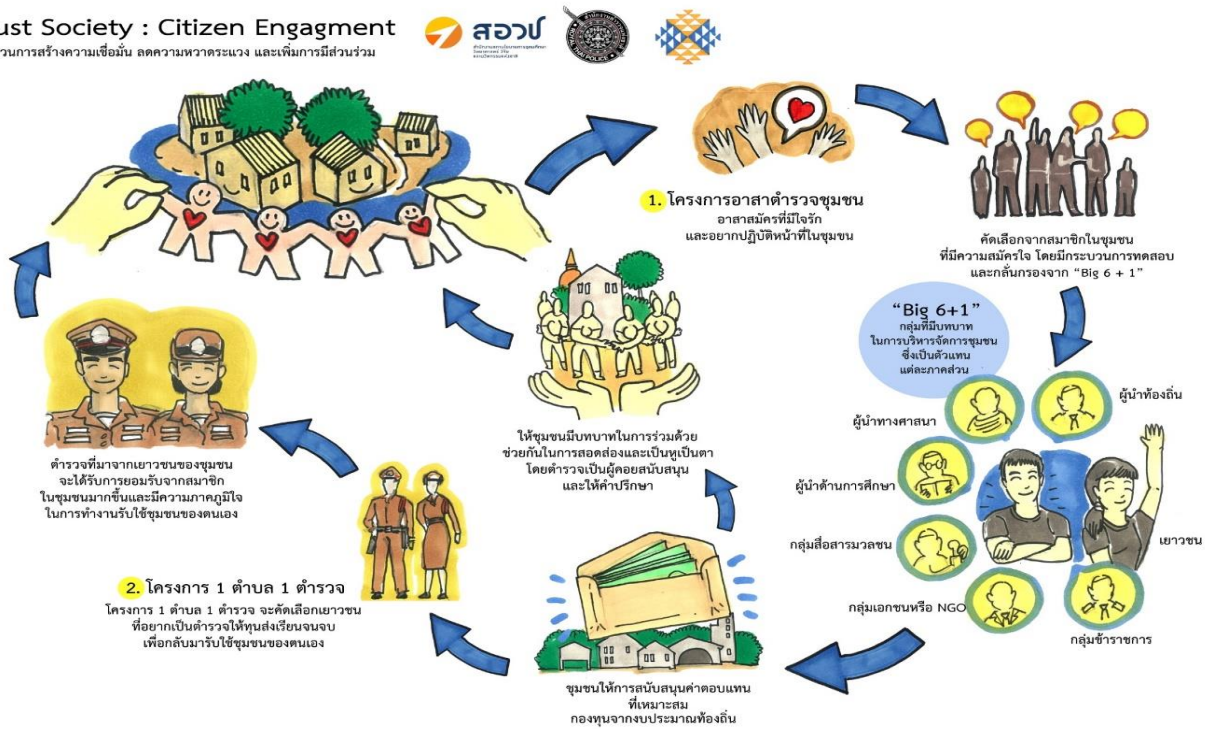
- จัดประชุมย่อย โดยผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ตำรวจ, Big 6 + 1 และประชาชนที่สนใจ นำปัญหาที่จัดลำดับความเร่งด่วนไว้เสนอต่อที่ประชุมและให้ “ทุกฝ่าย” เสนอแนวทางแก้ไข ก่อนตกลงกันเป็นข้อสรุปชี้แจงให้ชุมชนได้ทราบ เมื่อประชุมครั้งต่อไปก็ให้ “ทุกฝ่าย” นำเสนอถึงความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาของชุมชน อุปสรรค ข้อขัดข้อง รวมถึงข้อเสนอแนะ
- เมื่อแพลตฟอร์มเสร็จปัญหาทุกอย่างจะถูกนำขึ้นไปบนแพลตฟอร์มและประชาชนสามารถแจ้งเหตุเสนอแนะเรื่องต่าง ๆ รวมถึงหากมีกิจกรรมใดที่เกี่ยวข้องกับประชาชนก็จะสามารถใช้สิทธิในการโหวตได้

Key Results

- ปัญหาของชุมชนได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว ประชาชนมีส่วนร่วมและสามารถตรวจสอบความคืบหน้าได้ในทุกขั้นตอนแบบ Real Time
- คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น ลดความหวาดระแวง เกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจระหว่างประชาชนต่อตำรวจ รวมถึงระหว่างประชาชนด้วยกัน
- ประชาชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอและร่วมใช้สิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของพวกเขา

2) โมเดลต้นแบบนโยบาย Trust Society: Citizen Engagement

Trust Society : Citizen Engagement
กระบวนการสร้างความเชื่อมั่น ลดความหวาดระแวง และเพิ่มการมีส่วนร่วม

4.13 โดเมนที่ 3 : Future of Police Station

โดเมนนี้ ประกอบด้วยแนวคิดการปรับปรุงประสิทธิภาพการแจ้งเหตุ เพื่อให้ประชาชนแจ้งเหตุได้ทันทีทุกเวลา ตำรวจตรวจสอบข้อมูลได้หลากหลาย มีระบบทำนายอาชญากรรม เมื่อตำรวจได้รับการแจ้งเหตุสามารถเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อการตรวจสอบจากหลากหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และสื่อสังคมออนไลน์ มีระบบวิเคราะห์ ตรวจสอบความน่าจะเป็นในการก่อเหตุของบุคคลที่มีสาเหตุเกิดขึ้นแล้ว และสามารถทำนายเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ และแนวคิดพัฒนาเรื่องการประชาสัมพันธ์โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ผ่านการกำหนดนโยบายการทำงานเพื่อพัฒนางานให้บริการประชาชนเริ่มจากเจ้าหน้าที่ตำรวจให้พร้อมให้บริการ ยิ้มแย้มแจ่มใสบนสถานีตำรวจ มีความพร้อมด้านการประชาสัมพันธ์ สถานีตำรวจตอบข้อซักถามเบื้องต้นให้กับประชาชนได้ลดความวิตกกังวลและแนะนำตรงจุดที่ประชาชนต้องการ อีกทั้งการนำเทคโนโลยีหรืออุปกรณ์มาช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีความทันสมัย และประชาชนประทับใจในบริการ

การตั้งจุดตรวจเป็นจุดหลักในการป้องกันปราบปราม โดยมีแนวคิดหลักคือ ใช้ฐานข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามวิชาชีพของตำรวจ และประชาชนสามารถตรวจสอบได้ โดยประชาชนจะได้เข้ามาใช้บริการในจุดตรวจนี้ ซึ่งได้คิดถึงความรู้สึกของประชาชน จัดให้มีการตรวจสอบย้อนกลับ โดยประชาชนสามารถ Scan QR Code ตรวจสอบผ่าน RFID ในแผ่นป้าย

จุดที่ 1 - ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนรถ ตรวจสอบผู้ครอบครอง

จุดที่ 2 - ใช้ทักษะของตำรวจในการคัดกรอง บุคลิก ลักษณะ พฤติกรรมบุคคล ถ้ามีลักษณะที่ต้องบังคับใช้กฎหมาย จะนำไปสู่จุดตัดสินใจของหัวหน้าหรือผู้ควบคุม โดยมีอุปกรณ์มาตรฐานเช่น วัดแอลกอฮอล์ อุปกรณ์ตรวจสอบสารเสพติด การวัดความดันของเครื่องยนต์รถ และมีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ตรวจสอบระบบฐานข้อมูลได้

จุดที่ 3 - การสอบทาน จะให้หัวหน้าเจ้าหน้าที่ ที่สถานีสามารถดำเนินการตรวจสอบได้ผ่านระบบกล้อง CCTV และสามารถสื่อสารกับประชาชน ทำให้มีการตรวจสอบการทำงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ ถ้ามีการใช้กระบวนการกฎหมายก็ดำเนินการตามขั้นตอน หาก

ผ่านการตรวจสอบประชาชนก็สามารถกลับไปใช้รถใช้ถนนตามปกติ

จุดที่ 4 - มีป้ายกล่าวคำขอบคุณ ประชาชนสะท้อนกลับ สามารถติดตามและประเมินผลได้

1) กลไกการขับเคลื่อนที่สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม

Key Strategy/Key Activity

- วิเคราะห์ทรัพยากรที่มี กำหนดบริบทในการปรับปรุง
- พัฒนางานสื่อสาร สร้างความเข้าใจกับประชาชน
- พัฒนาฐานข้อมูลวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยง พัฒนาพื้นที่คัดกรอง ใช้เทคโนโลยีการวิเคราะห์/เชื่อมโยงฐานข้อมูลมาใช้ในการคัดกรองบุคคลผู้ต้องสงสัย ดำเนินการป้องกันปราบปรามเชิงรุก (จุดตรวจ) บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์

Action Plan

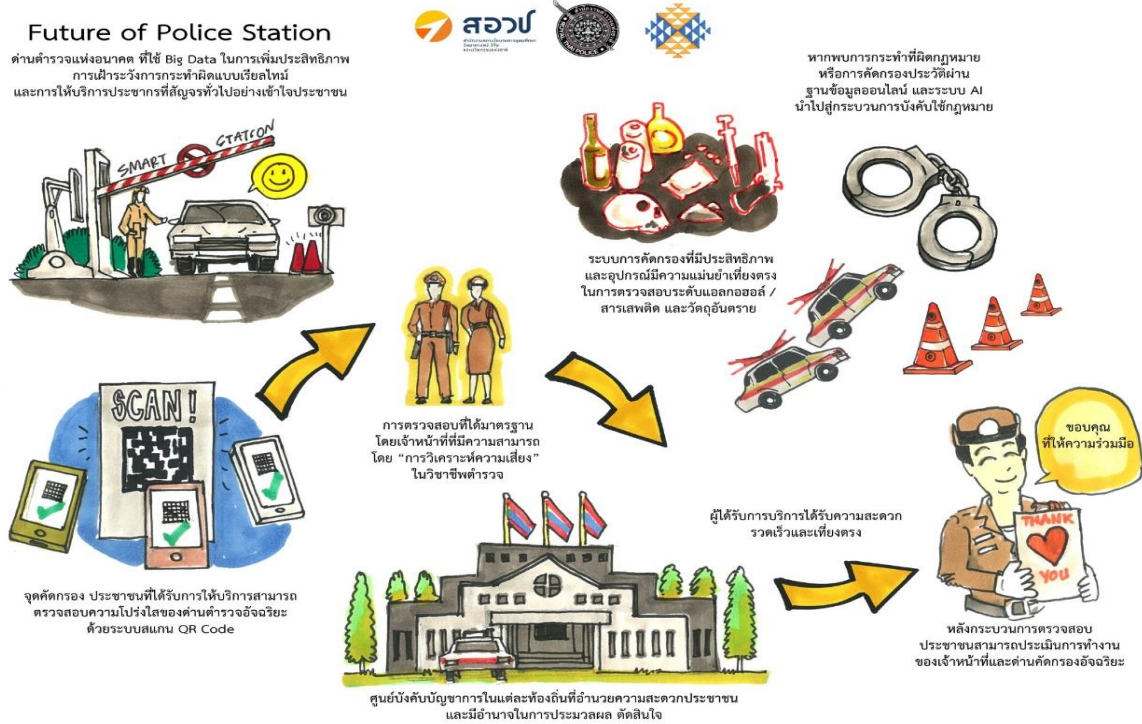
- พัฒนาสถานีตำรวจโดยใช้การออกแบบและเทคโนโลยี

- บูรณาการศูนย์ข้อมูลของสถานีตำรวจ เชื่อมโยงกับจุดคัดกรอง พัฒนางานด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์
- ยกระดับและเตรียมพร้อมบุคลากร อาทิ หัวหน้าสถานี เจ้าหน้าที่ ฝ่ายสื่อสารประชาสัมพันธ์

Key Results

- คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น ลดความตึงเครียดและจุดปะทะระหว่างตำรวจกับประชาชน เกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจระหว่างประชาชนต่อตำรวจ
- เพิ่มประสิทธิภาพด้านการสื่อสาร ควบคุมสั่งการ ตรวจสอบข้อมูลอาชญากรรม การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น มีจำนวนการปะทะระหว่างผู้ปฏิบัติหน้าที่กับผู้ใช้รถลดลง มีความรวดเร็วในการจับกุม มีอัตราการผ่านด่านตำรวจเร็วขึ้น
- ประชาชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนะข้อคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงบริการ และประชาชนที่มาใช้บริการสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้

2) โมเดลต้นแบบนโยบาย Future of Police Station

4.14 โดเมนที่ 4 : Safety Literacy

นโยบายการปลูกฝังทักษะด้านความปลอดภัยให้กับประชาชน (Safety Literacy) ประกอบด้วยแนวคิดปรับหลักสูตรการเรียนรู้วัยเด็กเน้นให้เด็กเล็กเล่นเข้าสังคมให้เป็น รู้จักหน้าที่ ความรับผิดชอบง่าย ๆ ส่วนตัว มีน้ำใจกับผู้อื่น ทำอะไรให้คิดถึงคนอื่น และมีภูมิคุ้มกันในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ร้ายแรงต่าง ๆ เช่น Active Shooter แผ่นดินไหว และแนวคิดระบบแจ้งเตือนภัย เสนอให้มีการสร้างระบบ แอปพลิเคชัน, Website และช่องทางสื่อสารออนไลน์ต่าง ๆ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ เพื่อแจ้งภัยหรือเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อคนหมู่มาก โดยมีผู้รับผิดชอบหลักในการบูรณาการข้อมูลจากหน่วยต่าง ๆ เพื่อรวบรวมวิเคราะห์และแจ้งเหตุไปยังประชาชน มีการแยกกลุ่มข้อมูลแต่ละประเภท เช่น มีเหตุการณ์ยิง แจ้งในพื้นที่หนึ่งกลุ่ม แจ้งบุคคลทั่วไปอีกหนึ่งกลุ่ม แจ้งพื้นที่ใกล้เคียง มีระบบหลายภาษาในการแจ้งเตือน

การสร้างการตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยของคนชุมชน โดยมีการมุ่งเน้นหลักอยู่ที่การพัฒนาคน การจัดการกระบวนการคิดของคน การตระหนักรู้ของตนเองถึงหน้าที่หรือบทบาทในเมืองหรือชุมชน เพื่อเป็นการป้องกันตนเอง

ระบบเมืองปลอดภัยจะมีการต่อยอดจากระบบของกลุ่มอื่น ๆ ในทางถนน ทางอากาศ ทางน้ำ ระบบการป้องกันภัยต่าง ๆ เช่น การดับเพลิง ใช้ระบบแจ้งเตือนไปยังพื้นที่ถึงเหตุด่วนเหตุร้ายภัยพิบัติที่กำลังเกิดขึ้นเพื่อปฏิบัติตัวตามการซักซ้อมที่เตรียมมา ทั้งนี้จะมุ่งเน้นที่วัยเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นได้ เรียนรู้ผ่านการเล่น การใช้ชีวิตในสังคม ปลูกฝังการปฏิบัติตัวให้เด็กกรณีเกิดเหตุการณ์ร้ายแรง เช่น การเกิดเพลิงไหม้ เหตุการณ์กราดยิง สอน SOP ให้เด็กรับรู้ ตัวอย่างเช่น เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณเพลิงไหม้ ไม่ควรตื่นตระหนกและวิ่งออกไปทางเดียวกัน ควรมีลำดับการขนย้าย ช่วยเหลือใครก่อน รวมถึงกรณีการกราดยิงนั้น เด็กเล็ก ครูอาจารย์จะต้องทำอะไร การรับรู้ข้อมูลผ่านระบบการแจ้งเตือนต่าง ๆ ทราบขั้นตอนว่าอยู่ขั้นตอนไหน และต้องปฏิบัติแต่ละขั้นตอนอย่างไร ถ้ามีการปลูกฝัง

ตั้งแต่เด็กเล็กอายุ 3-5 ปี จะทำให้เด็กมีการเรียนรู้แบบปลูกฝัง สามารถป้องกันตนเองและนำไปสอนผู้อื่นที่ไม่รู้ได้ เมื่อเด็กโตขึ้นเป็นวัยทำงานก็จะสามารถสอนลูกหลานได้

โดยภาพรวมแล้ว จะเห็นว่าถ้าประชาชนรับบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติตนในเหตุการณ์ภัยพิบัติหรือเหตุที่เสี่ยงจะไม่ปลอดภัย จะทำให้ประชาชนสามารถจัดการปัญหาความไม่ปลอดภัยต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง ลดความสูญเสียต่อบุคคลในสังคมลงได้

สำหรับในเชิงนโยบายการศึกษา ต้องปรับหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ ให้เด็กมีภูมิคุ้มกันที่จะสามารถนำภูมิคุ้มกันนี้ป้องกันตนเองได้ ถ่ายทอดให้ผู้อื่นและชุมชนได้

1) กลไกการขับเคลื่อนที่สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม

Key Strategy/Key Activity

- ทำงานลักษณะเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการสร้างการตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยของคนชุมชน จัดกระบวนการคิดของคน สร้างการตระหนักรู้ของตนเอง ฝึกทักษะ เพื่อให้ป้องกันตนเอง
- บูรณาการข้อมูลจากหน่วยต่าง ๆ เพื่อรวบรวมวิเคราะห์ และแจ้งเหตุไปยังประชาชน มีการแยกกลุ่มในข้อมูลแต่ละประเภท แจ้งบุคคล แจ้งพื้นที่ใกล้เคียง มีระบบหลายภาษาในการแจ้งเตือน

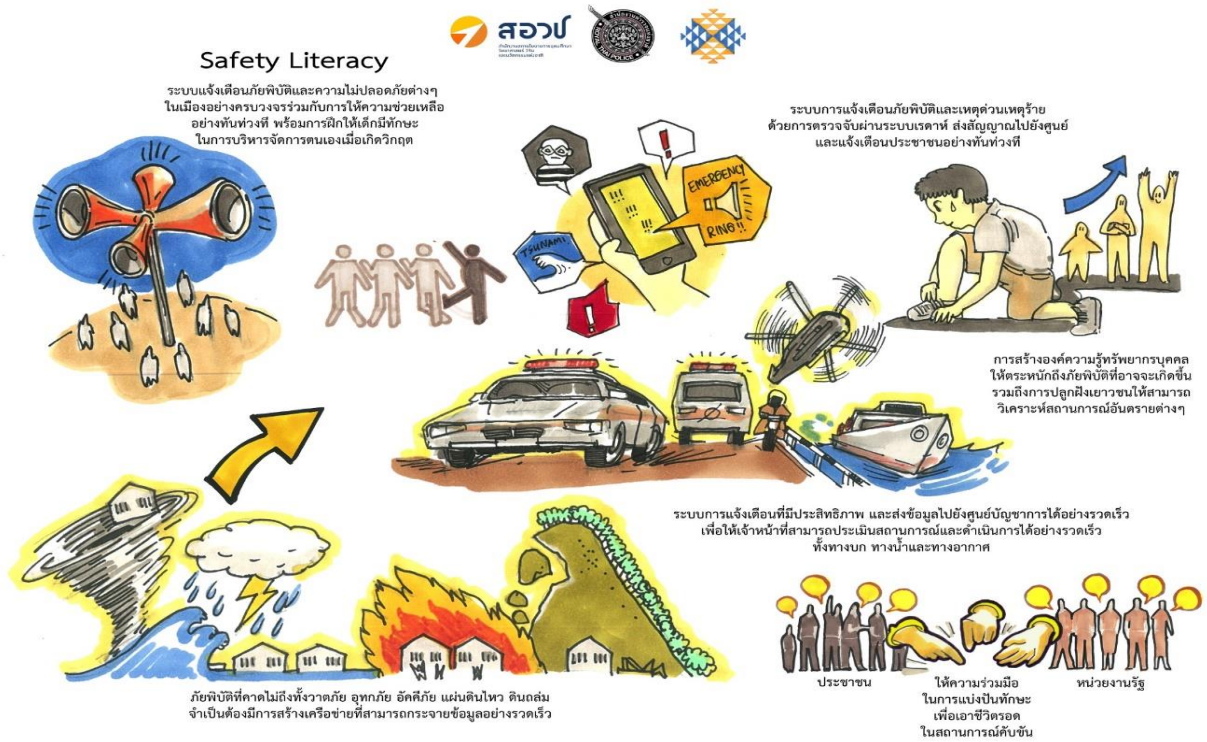
Action Plan

- พัฒนาสื่อการถ่ายทอดความรู้และทักษะความปลอดภัย
- ปรับหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ ให้เด็กมีภูมิคุ้มกันที่จะสามารถนำภูมิคุ้มกันนี้ป้องกันตนเองได้ ถ่ายทอดให้ผู้อื่นและชุมชนได้
- พัฒนาระบบการแจ้งเตือน ภัยพิบัติ เหตุการณ์เหตุร้าย

Key Results

- คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น
- ประชาชนมีภูมิคุ้มกันในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ร้ายแรงต่างๆ

2) โมเดลต้นแบบนโยบายการปลูกฝังทักษะด้านความปลอดภัยให้กับประชาชน (Safety Literacy)

PART III

POLICY RECOMMENDATION

บทที่ 5

ประเด็นเชิงยุทธศาสตร์และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.1 การวิเคราะห์ข้อดี-ข้อเสีย แต่ละเครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือ	ข้อดี	ข้อเสีย
การวิเคราะห์ภาพอนาคต (Strategic Foresight)	<ul style="list-style-type: none"> ทำให้วิเคราะห์ภาพอนาคต ในรูปแบบสถานการณ์หรือ Scenario ช่วยทำให้คิดเชิงยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมรับกับทุกสถานการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้อย่างครบถ้วน ทำให้ดึงประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ระดมความคิดเห็นได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> เป็นกิจกรรมที่ทำให้ได้วิสัยทัศน์ ทิศทางยุทธศาสตร์ในภาพรวมที่ควรจะไป แต่โดยเครื่องมือไม่สามารถนำไปสู่การออกแบบกลไกการแก้ปัญหา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมืออื่น เช่น Design Thinking มาช่วยเติมเต็มในส่วนนี้
การค้นหาและวินิจฉัยโจทย์เชิงนโยบาย (Discover) และการสร้างแผนที่ระบบเมืองปลอดภัย (System Map)	<ul style="list-style-type: none"> ทำให้เข้าใจปัญหาและภาพรวมเชิงระบบ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาเชิงนโยบาย เพราะจะช่วยให้หาจุดคานงัด แก้ปัญหาที่เป็นรากของปัญหาและแก้ปัญหาที่มีผลกระทบสูงได้ 	<ul style="list-style-type: none"> การวิเคราะห์และสร้างแผนที่เชิงระบบต้องอาศัยบุคลากรผู้ที่มีทักษะการคิดเชิงระบบได้ ซึ่งหากผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่เข้าใจก็จะทำให้การวิเคราะห์ไม่ครบถ้วน
การเข้าใจประชาชน กลุ่มเป้าหมาย (Discovery) และการสร้าง Persona ประชาชน	<ul style="list-style-type: none"> ทำให้เข้าใจประชาชน ปัญหาความทุกข์ และเข้าใจถึงความต้องการที่แท้จริง เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการออกแบบนโยบายแบบที่ตอบโจทย์ประชาชน 	<ul style="list-style-type: none"> ใช้เวลาในการทำความเข้าใจ ต้องอาศัยประสบการณ์ในการทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง การใช้เครื่องมือนี้ทำให้มองแบบลึกซึ้งหรือ Micro ทำให้อาจหลงลืมประเด็นในเชิงภาพรวมของระบบ ซึ่งมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมากได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องคิดเชิงระบบควบคู่ไปด้วย
การลงพื้นที่และการสัมภาษณ์เพื่อเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย	<ul style="list-style-type: none"> ทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในมิติต่าง ๆ ทำให้เห็นภาพปัญหาที่ชัดเจน สภาพการใช้บริการจริงของประชาชน 	<ul style="list-style-type: none"> ใช้เวลาในการดำเนินการมาก
การสร้างสรรค์ไอเดียใหม่ (Development) กิจกรรมวันแฮกไอเดีย (Hack Day)	<ul style="list-style-type: none"> เป็นการดำเนินการออกแบบนโยบายแบบมีส่วนร่วมทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง Buy in และอยากขับเคลื่อนให้ประสบความสำเร็จ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในกระบวนการต่าง ๆ ทำให้การออกแบบมีประสิทธิภาพด้วยเวลาที่ไม่มากนัก 	<ul style="list-style-type: none"> การออกแบบกิจกรรม การกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ผลการระดมไอเดียยังขึ้นกับทักษะความคิดสร้างสรรค์ส่วนบุคคล บรรยากาศ สถานที่ อุปกรณ์ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีความระมัดระวัง ไม่เช่นนั้นอาจไม่ได้ผลตามที่คาดหวังได้

5.2 ประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ในการจัดทำต้นแบบเมืองปลอดภัย

ความปลอดภัยเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ ประเด็นวาระเรื่อง **เมืองปลอดภัย** หรือ **Safe City** สำหรับประชาชนจึงกลายเป็นประเด็นที่สำคัญในอันดับต้น ๆ ในวาระเชิงนโยบาย

ประเด็นเชิงยุทธศาสตร์การจัดทำต้นแบบเมืองปลอดภัย ประกอบไปด้วย

1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการเทคโนโลยีและระบบเพื่อความปลอดภัย เพื่อสร้างความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ เช่น

- ความปลอดภัยด้านดิจิทัล (Digital Security) เช่น ความเป็นส่วนตัวในการใช้อินเทอร์เน็ต ความถี่ของการโจรกรรมข้อมูล
- ความปลอดภัยด้านสุขภาพ (Health Security) เช่น นโยบายด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม คุณภาพและการเข้าถึงบริการสุขภาพ อายุขัยเฉลี่ย อัตราการตายของทารกแรกเกิด
- ความปลอดภัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure Safety) เช่น อาคาร ท้องถนน รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยพิบัติ
- ความปลอดภัยส่วนบุคคล (Personal Safety) เช่น อาชญากรรม โจรกรรม ความรุนแรงต่าง ๆ ความมีเสถียรภาพทางการเมือง

ตัวอย่างการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้วยการนำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น การบูรณาการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) โดยใช้เทคโนโลยี Machine Learning และ Cloud Computing การรวบรวมฐานข้อมูลต่าง ๆ เช่น CCTV, IoTs, Sensor Detector, Database การประมวลผลด้วย Machine Learning แบบ Real Time และแปลผลข้อมูลเพื่อใช้งาน

2) ปรับกฎหมายและกฎระเบียบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และบริบท เช่น

- แก้ไขกฎหมายให้ทันกับยุคสมัย การออกกฎหมายควบคุมในเรื่องต่าง ๆ เช่น การห้ามสร้างตึกสูงในเมือง การห้ามสร้างรถไฟฟ้า การห้ามใช้รถอายุมาก
- การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความปลอดภัย

- พิจารณาการให้ท้องถิ่นออกกฎหมายได้เอง การมีสภาหรือคณะกรรมการด้านความปลอดภัยระดับเมือง/ท้องถิ่นเพื่อกำหนดนโยบายความปลอดภัย
- ตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยในทุกๆ ระดับชาติ จังหวัด ท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันแก้ไขอาชญากรรม
- ลดหน้าที่ตำรวจเหลือเพียงการป้องกันปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย
- ยกระดับมาตรฐานในการปฏิบัติงาน เผชิญเหตุต่าง ๆ รวมถึงอุปกรณ์และข้อกฎหมายที่เอื้ออำนวยในการปฏิบัติหน้าที่
- สร้างความเข้าใจและตระหนักข้อกฎหมายแก่ประชาชน และมีช่องทางให้ความรู้

3) เพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชน เพิ่มบทบาทของชุมชนในการแก้ไขปัญหา

ปัจจัยสำเร็จในการดูแลความปลอดภัย คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเกิดจากความไว้วางใจกัน สามารถดำเนินการได้ผ่านหลายกลไก เช่น ตำรวจบ้าน ตำรวจชุมชน อาสาสมัคร และการมีส่วนร่วมกับประชาชนในเรื่องอื่น ๆ รอบตัวประชาชน

การเพิ่มการมีส่วนร่วมจะต้องเน้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในมิติต่าง ๆ เช่น การแจ้งเหตุ การป้องกัน การนำชุมชนเข้าถึงประชาชน คอยรับเรื่องและสามารถแก้ไขหรือประสานงานได้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดเลือก/เลือกตั้งผู้กำกับ สร้างความรู้สึกในการเป็นเจ้าของทรัพย์สินสาธารณะ กระจายอำนาจการตัดสินใจไปยังหน่วยเล็กที่สุดเท่าที่จะทำได้ พัฒนาโครงการจิตอาสาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ พัฒนาแอปพลิเคชันที่ช่วยเหลือด้านความปลอดภัย เช่น สเก็ตภาพผู้ต้องสงสัย แจ้งเหตุ เพิ่มแนวร่วมการเป็นอาสาสมัคร สร้างการมีส่วนร่วม สร้างความเข้าใจตระหนักข้อกฎหมาย มีช่องทางให้ความรู้ เทคโนโลยีสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนโดยอัตโนมัติ

4) เพิ่มความรู้ด้านความปลอดภัย (Safety Literacy) ของประชาชน เพื่อลดโอกาสความเสียหาย

การเพิ่มความรู้ด้านความปลอดภัยนับเป็นปัจจัยสำคัญช่วงป้องกันการเกิดเหตุ โดยเฉพาะในด้านพฤติกรรมของประชาชนในการดูแลรักษาและเฝ้าระวังด้านความปลอดภัย ดังนั้นการมี Safety Literacy ที่ดีจึงมีความสำคัญ เพื่อนำไปสู่การปรับพฤติกรรม เช่น ประชาชนปฏิบัติตามกฎจราจรมากขึ้น ประชาชนหลีกเลี่ยงพื้นที่เสี่ยงต่าง ๆ ลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อการถูกล่อลวง มีการรวมกลุ่มช่วยเหลือกันของประชาชนและชุมชน และการแชร์ข้อมูลระหว่างกันจะ

ช่วยให้ลดความเสี่ยงในการเกิดเหตุความไม่ปลอดภัยลง ประเด็นสำคัญที่ควรเน้นย้ำ เช่น ปลุกฝังค่านิยมในเรื่องสิทธิ เสรีภาพอันเป็นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ สร้างความตระหนักรู้ตั้งแต่เด็ก ปรับหลักสูตรการสอน ภาควิชาการเรียนการสอนสอดแทรก Safe Life ทุกช่วงวัย ให้ความรู้ สร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยให้แกเด็ก เยาวชน ชุมชน สร้างสำนึกสาธารณะ เพิ่มทักษะด้านความปลอดภัยให้กับประชาชนเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ Upskill Reskill ทิ่มีปลอดภัยชุมชนทุกไตรมาส

5.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการจัดทำ Policy Accelerator ในอนาคต

- การคิดออกแบบ **“นวัตกรรมเชิงนโยบาย” (Policy Innovation)** ต้องเป็นนโยบายที่จับต้องได้ และปฏิบัติได้จริง จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานเจ้าภาพหลักมาเข้าร่วมกระบวนการเพื่อสร้างนวัตกรรมเชิงนโยบายร่วมกัน ตลอดจนนำประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมสร้างไอเดีย (Co-Creation) เพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของนโยบายร่วมกัน บุคลากรในคณะทำงานหลักของ Policy Accelerator ในอนาคต ควรเชื่อมโยงกับหน่วยงานนโยบายหลักอื่น ๆ ของประเทศ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายวาระการพัฒนาประเทศ ผ่าน แพลตฟอร์มนี้
- **ปัญหาสำคัญของการจัดทำนโยบาย** คือ การกำหนดนโยบายแบบเหมารวม และไม่ได้ออกแบบนโยบายให้ตอบโจทย์ประชาชนที่มีความหลากหลาย ทั้งในเชิงกลุ่มประชาชนและในเชิงพื้นที่ การออกแบบนโยบายต้องเข้าใจระบบและประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบาย เพื่อแปลงความเข้าใจเหล่านั้นมาเป็นนโยบายใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับโลกอนาคตและตอบโจทย์ประชาชน ดังนั้นกระบวนการในการทำนโยบายผ่าน Policy Accelerator ในอนาคตจะต้องนำเอาหลักการ

มนุษย์เป็นศูนย์กลาง (Human Centric Approach) เป็นหัวใจในการออกแบบนโยบาย โดยเปิดแพลตฟอร์มให้ประชาชนทั่วไป รวมถึงภาคส่วนต่าง ๆ สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ เพื่อนำไปสู่นโยบายบนฐานความเข้าใจ (Empathy-based Policies) ประชาชน

- **การศึกษาวิจัยเชิงระบบ** ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์อย่างข้อมูลภูมิสารสนเทศและการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่จะนำไปสู่การออกแบบนโยบายที่มีประสิทธิภาพ
- **ขับเคลื่อนนโยบายในบางพื้นที่** เป็น Sandbox เพื่อให้ภาคนโยบายได้ทดลองใช้ และเห็นความสำคัญ สร้างแรงสนับสนุนเพิ่มเติมทั้งในด้านงบประมาณและการมีส่วนร่วม
- **เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับ Policy Lab ของหน่วยงานอื่น ๆ** เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมกันทำงานให้ตอบโจทย์อนาคตของประเทศไทยท่ามกลางโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

